

SPIRITUL CREATOR, REVOLUȚIONAR

— cheia de boltă a epocii inaugurate de Congresul al IX-lea al partidului —
**DESCHIDE NOI ORIZONTURI DE ÎNALTĂ CALITATE ȘI EFICIENȚĂ
ACTIVITĂȚII DIN TOATE DOMENILE**



„Fiecare om al muncii să acționeze, în toate împrejurările, cu conștiința deplină că-și face datoria față de patrie, față de partid, față de socialism, față de viitorul României!”

din

Cuvîntarea tovarășului

NICOLAE CEAUȘESCU

la Plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat înaltele distincții ale Republicii conferite fruntașilor în întrecerea socialistă pe anul 1984

(Comentariu în pagina 2)



Un examen al hărniciei din aceste zile și al răspunderii de peste an : SECERIȘUL.

ÎNMÎNAREA ÎNALTELOR DISTINCȚII ALE REPUBLICII CONFERITE FRUNTAȘILOR ÎN ÎNTRECEREA SOCIALISTĂ PE ANUL 1984



Poporul nostru trăiește în aceste zile sentimente de înălțătoare mândrie patriotică, prilejuită de apropiata împlinire a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, când, printr-un strălucit act de opțiune istorică, în fruntea partidului și a destinelor națiunii române a fost ales cel mai bun fiu al patriei, revoluționarul încercat, cutezător, care și-a dedicat întreaga viață slujirii cu fierbinte devotament a celor mai nobile idealuri ale poporului, personalitate proeminentă a lumii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Bucuria acestui moment aniversativ a fost sporită prin înmînarea de către conducătorul partidului și statului nostru a titlului de Erou al Muncii Socialiste și de ordine ale Republicii Socialiste România clasa I organizațiilor județene de partid, consiliilor populare jude-

tene, unităților din industrie, institutelor de cercetare științifică, inginerie tehnologică și de proiectare, unităților din construcții, agricultură și silvicultură, transporturi și telecomunicații, circulația mărfurilor, gospodăria comunală și prestări de servicii, care au ocupat locul I în întrecerea socialistă pe anul 1984.

Înmînarea acestor înalte distincții constituie o nouă și elocventă mărturie a prețurii deosebite pe care partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu o acordă muncii pline de abnegație și devotament a clasei muncitoare, hărniciei și spiritului de inițiativă cu care a acționat în cursul anului trecut pentru îndeplinirea ritmică și la un nivel calitativ superior a sarcinilor de plan, pentru creșterea eficienței întregii activități. În același timp, acordarea înaltelei

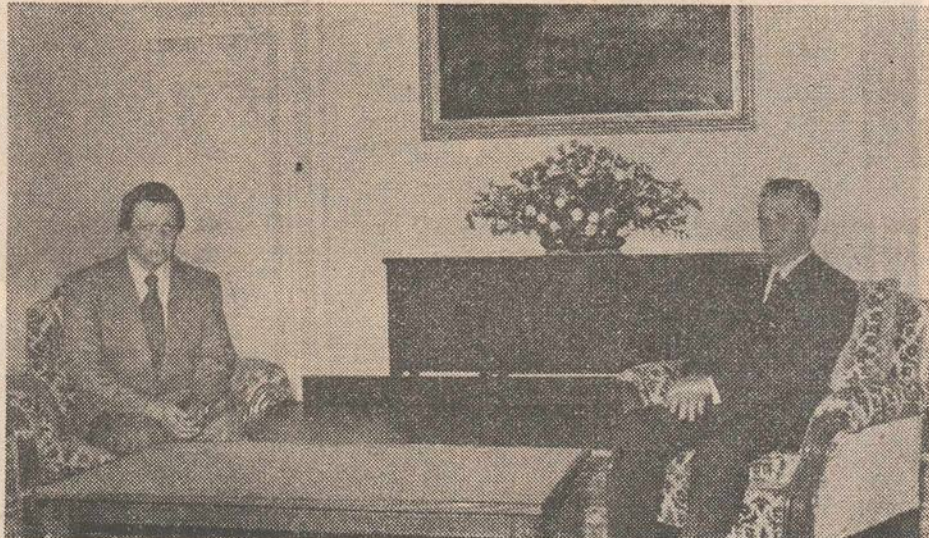
distincții constituie un puternic imbold pentru o activitate mai susținută și mai intensă în acest ultim an al actualului cincinal, în vederea dezvoltării continue a patriei noastre, a sporirii avuției naționale, a nivelului de bunăstare și civilizație a întregului nostru popor.

În numele celor care au primit distincții, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost adresate calde mulțumiri. În cuvinte pornite din inimă s-a arătat că realizările pentru care au fost distinși sint indisolubil legate de sarcinile și îndrumările date de secretarul general al partidului, de înțelepciunea cu care cel mai iubit fiu al poporului conduce cu mină sigură de două decenii destinele României socialiste. Iată de ce, în aceste momente de mare bucurie gândurile tuturor se îndreaptă către tovarășul Nicolae

Ceausescu, cel care, în toți acești ani eroici, de uriașe împliniri și prefaceri, a descătușat și călăuzit suvoitul de energii ale națiunii spre înfăptuirea marilor aspirații ale poporului nostru: progresul și bunăstarea, libertatea și demnitatea, pacea și independența. A fost exprimat angajamentul tuturor celor care au primit distincții de a munci cu dăruire și pasiune, cu hărnicie și cu pricepere, de a nu precupeți nici un efort pentru a transpune în viață, alături de întregul nostru popor, sarcinile trasate de Congresul al XIII-lea, Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, pentru ridicarea țării noastre pe noi culmi de progres și civilizație.

ION DUMBRAVĂ ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu



În timpul primirii delegației grupului parlamentar de prietenie Japonia—România (fotografia din stînga) și a delegației Partidului Liberal Radical din Danemarca (fotografia din dreapta)

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a marcat și marca deschidere a țării noastre pe plan internațional. Făurită și promovată cu consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica internațională a partidului și statului nostru cuprinde printre caracteristicile sale fundamentale dialogul intens, relațiile de amplă conlucrare. De-a lungul ultimelor două decenii dialogul politic a devenit pentru România, pentru președintele Nicolae Ceaușescu un principiu și o normă de acțiune care stau la baza unui amplu și pluridimensional proces de constantă și legitimă afirmare a țării noastre în lume. Prin extinderea puternică a raporturilor de prietenie și solidaritate cu toate țările socialiste, o atenție deosebită fiind acordată țărilor vecine, prin dezvoltarea relațiilor de conlucrare cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice, România dă expresie concretă convingerii sale că actuala etapă istorică impune ca o condiție a propriei dezvoltări naționale și, totodată, ca o condiție a păcii, promovarea raporturilor interstatale și pe alte planuri indiferent de orînduire socială, de mărime sau de potențial. În temeiul acestei concepții, relațiile României cu toate statele se disting prin stabilitate, prin largă cuprindere a domeniilor de interes comun,

prin dinamică a identificării și adîncirii sferelor de cooperare și, mai ales, prin calitatea cadrului politico-principial, novator și fertil, întemeiat pe respectarea riguroasă a normelor noi de raporturi interstatale — independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respectul și avantajul reciproc, dreptul fiecărui stat de a-și alege calea de dezvoltare economico-socială de sine stătător, fără nici un amestec din afară. Acestor țeluri le slujesc și convorbirile avute în ultima săptămîină de conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu personalități politice de peste hotare.

Printre cei primiți la președintele României a fost și delegația grupului parlamentar de prietenie Japonia—România, condusă de Osamu Inaba, membru al Camerei Reprezentanților, președintele Grupului. În timpul întrevederii, desfășurate într-o atmosferă de cordialitate, conducătorul delegației a dat expresie înaltei aprecieri de care se bucură în Japonia politica externă realistă și consecventă a României, inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu în problemele păcii și dezarmării, întăririi securității și independenței naționale, extinderii conlucrării dintre popoare. În

cursul primirii au fost evocate relațiile prietenești dintre România și Japonia, care au înregistrat în ultimii ani o continuă dezvoltare, prin transpunerea în viață a importanțelor înțelegeri convenite la nivel înalt. În același timp, s-a apreciat că există largi posibilități de aprofundare a legăturilor statornicite între cele două țări și a fost manifestată dorința ca aceste bune raporturi să cunoască o extindere și mai largă în viitor, pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de activitate. În acest cadru, s-a relevat rolul însemnat ce revine parlamentelor și parlamentarilor, precum și grupurilor parlamentare de prietenie din cele două țări în întărirea și amplificarea colaborării româno-japoneze, în mai buna cunoaștere și apropiere dintre popoarele noastre, în interesul reciproc, al cauzei înțelegerii și cooperării între națiuni. Au fost abordate, de asemenea, aspecte ale situației politice mondiale. S-a apreciat că în actualele împrejurări internaționale, de o deosebită complexitate și gravitate, se impune ca toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, toate popoarele să acționeze ferm pentru oprirea cursei primejdioase a înarmărilor și pentru trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, pentru înlăturarea pericolului unei catastrofe nucleare, pentru soluționarea diferendelor dintre

state numai pe cale pașnică. O atenție specială s-a acordat în cursul convorbirii problemelor economice la scară mondială, relevîndu-se în acest context necesitatea de a se depune eforturi susținute pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice mondiale, pentru instaurarea în lume a unui climat de destindere, securitate, încredere și colaborare fructuoasă între națiuni.

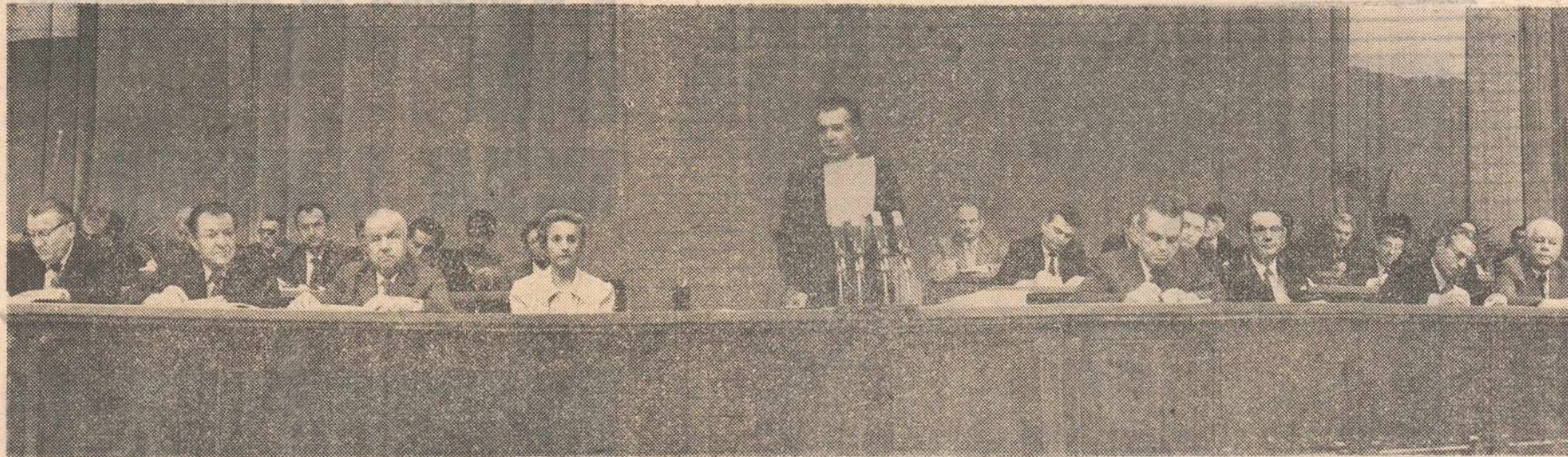
În timpul primirii delegației Partidului Liberal Radical din Danemarca, Thorkild Möller, președintele partidului, conducătorul delegației, a dat o înaltă apreciere politicii externe a României, activității președintelui Nicolae Ceaușescu, puse în slujba păcii, prieteniei și colaborării între națiuni. Oaspetele a exprimat aprecierea deosebită de care se bucură inițiativele președintelui României în direcția apărării păcii și a trecerii la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, cuprinse în Apelul F.D.U.S., subliniind necesitatea ca și conducătorii altor state să adopte o poziție activă în înfăptuirea acestor obiective. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că vizita în țara noastră a delegației Partidului Liberal Radical din Danemarca, și în general contactele dintre organizațiile politice din România și Danemarca contribuie la dezvoltarea bunelor relații de prietenie și colaborare dintre cele

două țări, slujește intereselor popoarelor române și daneze, cauzei păcii, înțelegerii și securității în Europa și în întreaga lume. Schimbul de păreri cu privire la situația internațională actuală a reliefat, printre altele, importanța intensificării acțiunii partidelor, tuturor forțelor democratice și progresiste din lume pentru pace, pentru soluționarea pe cale pașnică, prin tratative, a tuturor problemelor cu care se confruntă în prezent omenirea.

La întrevedere cu Edward Derwinski, consilierul Departamentului de Stat al S.U.A., au fost relevate bunele relații dintre România și Statele Unite ale Americii și s-a subliniat importanța dezvoltării în continuare a raporturilor bilaterale româno-americane, pe multiple planuri, și a conlucrării celor două state pe arena internațională, pentru o politică de paco, securitate și înțelegere între națiuni. Au fost abordate, totodată, aspecte actuale ale situației mondiale, și în primul rînd ale dezarmării nucleare, ale soluționării pe cale politică a stărilor de război și încordare din diferite regiuni ale lumii, probleme privind reducerea și lichidarea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace, întărirea rolului Națiunilor Unite în viața internațională.

P. NICOARA ■

Un moment nou de muncă responsabilă, de acțiune în spirit revoluționar



Plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

Intr-o atmosferă de puternică efervescentă creatoare, poporul nostru întâmpină aniversarea a două decenii de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, când în funcția supremă de secretar general al partidului a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acești ani de remarcabile înfăptuiri, intrate în conștiința națiunii române drept „Epoca Nicolae Ceaușescu”, poporul nostru a făcut o operă constructivă de mare complexitate, au avut loc prefaceri substanțiale în toate domeniile de activitate, a crescut bunăstarea materială și spirituală a tuturor cetățenilor patriei. În măreața operă constructivă din ultimele două decenii, în colaborarea și fundamentarea programelor de dezvoltare multilaterală, accelerată a țării noastre, în perfecționarea întregii activități economico-sociale, rolul hotărâtor l-a avut și îl are conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iată de ce, pregătindu-se să întâmpine a 20-a aniversare a Congresului al IX-lea, oamenii muncii din țara noastră se angajează să traducă cu fermitate în viața politică partidului și statului nostru, să înfăptuiască sarcinile stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, să urmeze permanent luminosul exemplu al tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a înscrie în anii ce vin noi și prestigioase izbînzii în cronică marilor împliniri ale României socialiste.

Desfășurate în această perioadă de puternică angajare patriotică, lucrările plenarei comune a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, au pus încă o dată în lumină profundul democratism al societății noastre, în condițiile cărora își desfășoară activitatea numeroase organisme reprezentative. Dealtfel, acest adevăr rezultă și din examinarea ordinii de zi a plenarei, care a cuprins: Raport cu privire la proiectul planului național unic de dezvoltare economico-socială a României în anul 1986; Raport cu privire la realizarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a României pe primele 5 luni și măsurile care trebuie luate de către ministere, celelalte organe centrale și locale de stat, de centrale și întreprinderi pentru înfăptuirea integrală a sarcinilor pe anul 1985; Raport asupra modului în care au fost îndeplinite de ministere măsurile privind realizarea producției de energie, asigurarea stocurilor de materii prime pentru perioada de iarnă, executarea lucrărilor de reparații a instalațiilor și utilajelor, precum și cele privind folosirea rațională a energiei electrice și termice și a gazelor naturale, prevăzute în programul aprobat de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. în ianuarie 1985; Raport asupra modului în care întreprinderile, centralele industriale și ministerele economice aplică princi-

piale autoconducții și autogestii economice-financiare, precum și modul în care respectă reglementările adoptate în acest domeniu; Program pentru intensificarea activității de colectare și valorificare a materialelor refolosibile și de reconducție a pieselor și a subansamblelor pe anii 1985 și 1986.

Dînd glas sentimentelor de alcasă stimă și prețuire cu care îl înconjoară oamenii muncii din întreaga țară, de caldă grațitudine pentru activitatea sa plină de dăruire pusă în slujba bunăstării și fericirii poporului român, înfloririi necontenite a patriei, participanții la dezbateri au adus un vibrant omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, patriot și revoluționar înflăcărat, predominant personalitate politică a lumii contemporane. După ce au arătat că proiectul de plan pentru anul 1986, elaborat sub conducerea directă a secretarului general al partidului, reflectă politica României în direcția creșterii continue a forțelor de producție, a dezvoltării proprii baze energetice și de materii prime, în direcția modernizării continue a agriculturii, a îmbunătățirii nivelului tehnic și calitativ al produselor, vorbitorii au subliniat că prevederile acestui document corespund pe deplin Directivelor celui de-al XIII-lea Congres al partidului, nivelurilor stabilite pentru anul viitor în schița preliminară pe perioada 1986-1990, sarcinilor cuprinse în programele speciale adoptate. A fost relevată importanța pe care o au în fundamentarea propunerilor din proiectul de plan studiile și programele privind dezvoltarea cercetării științifice și extinderea progresului tehnic în toate domeniile de activitate, elaborate sub direcția coordonare a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

Dezbateri însuflețite au avut loc și cu privire la celelalte

puncte de pe ordinea de zi. Astfel, analizînd modul în care s-a acționat pentru îndeplinirea planului pe primele 5 luni ale acestui an, cei care au luat cuvîntul au pus în evidență rezultatele pozitive obținute și au examinat, într-un spirit de înaltă exigență, cauzele care au generat înregistrarea în această perioadă a unor neajunsuri în realizarea unor indicatori economici și calitativi, făcînd totodată numeroase propuneri pentru folosirea mai eficientă a potențialului productiv existent, privind încadrarea riguroasă în normele de consum aprobate, în vederea înlăturării tuturor rămînelor în urmă și îndeplinirii ritmice, la un nivel calitativ superior a sarcinilor de plan, mai ales a producției pentru export. În același timp, au fost relevate măsurile luate pentru asigurarea resurselor energetice la nivelul stabilit, pentru utilizarea lor cu maximă eficiență, pentru încadrarea în consumurile normate și eliminarea oricăror forme de risipă, precum și pentru valorificarea resurselor energetice refolosibile și a surselor neconvenționale de energie. S-au pus totodată în evidență rezultatele pozitive obținute în perfecționarea organizării și conducerii vieții economico-sociale, în adîncirea democrației socialiste și în întărirea autoconducții muncitorești. În această privință, s-a arătat că sînt create structuri politico-organizatorice noi, revoluționare, începînd de la nivel național și pînă la cel al fiecărei unități, menite să asigure participarea efectivă a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la conducerea activităților economice și sociale. A fost scoasă în evidență necesitatea eliminării neajunsurilor care mai există în legătură cu respectarea reglementărilor legale privind autoconducerea muncitorească, planificarea și aprovizionarea tehnico-materială, finanțele și prețurile.

La sfîrșitul dezbaterilor, plenara comună a aprobat în unanimitate proiectul planului na-

țional unic de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1986, celelalte documente care s-au aflat pe ordinea de zi. Tot în unanimitate au fost adoptate Hotărîrea-chemare a plenarei și Apelul pentru pace. Documentele adoptate au fost caracterizate de secretarul general al partidului ca avînd o însemnătate deosebită pentru unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, ale întregii noastre națiuni în înfăptuirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

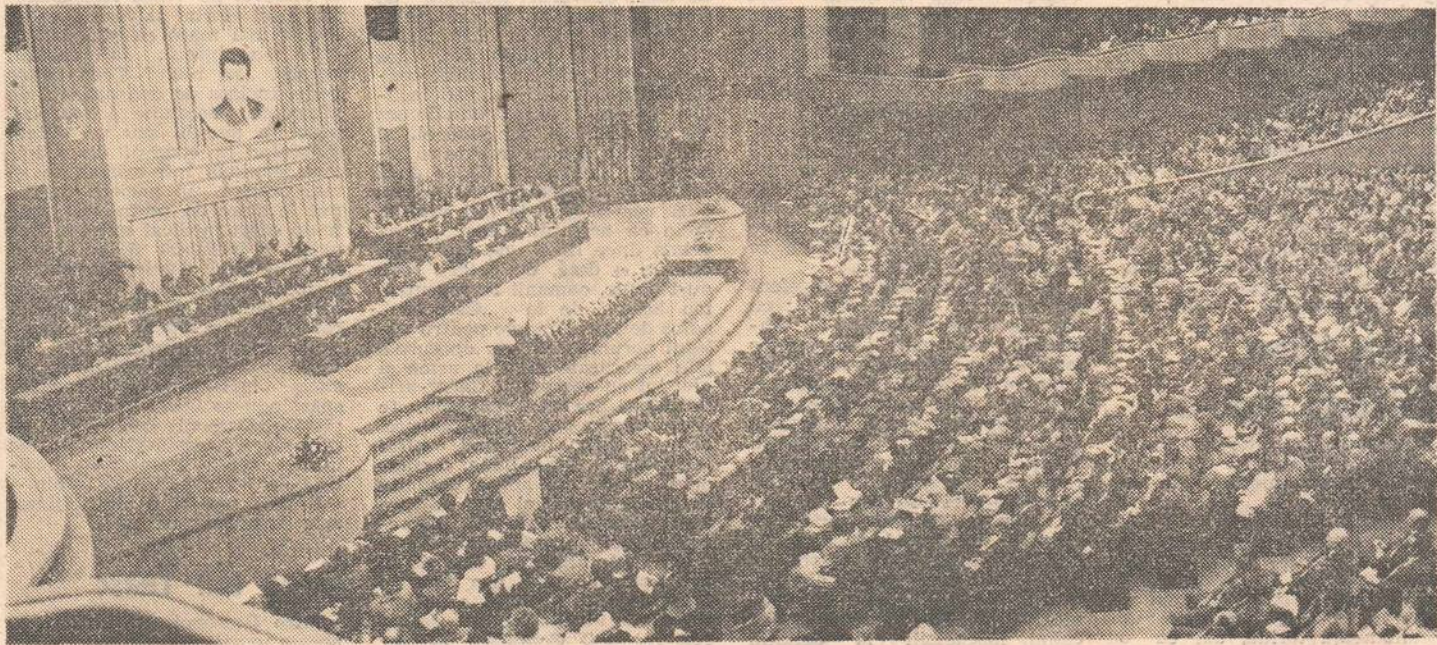
În magistrala cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenară, adevărat program călăuzitor în activitatea de zi cu zi a oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate, sînt analizate, cu referire la documentele aflate pe ordinea de zi, probleme de cea mai mare importanță pentru economia națională, pentru dezvoltarea României socialiste. Sînt astfel încă o dată puse în lumină sarcini primordiale, dintre care notăm: realizarea exemplară a planului de producție, la toți indicatorii, cu prioritate a producției de export; realizarea în mod ritmic a producției fizice, la toate sortimentele; stabilirea imediată a tuturor măsurilor necesare, inclusiv încheierea contractelor, pentru a se putea începe anul 1986 într-o situație cit mai bună; dezvoltarea intensă a bazei energetice și de materii prime, în care context sarcini deosebite revin industriei miniere; referitor la asigurarea materiilor prime, în cuvîntare se arată că sînt domenii în care prin recircularea și refolosirea materiilor prime se poate asigura nu doar 50 la sută din necesar, cum prevede programul adoptat, ci chiar 65-70 la sută din necesar; realizarea unor transporturi raționale, eficiente; realizarea în întregime a investițiilor; întărirea activității de cercetare științifică și tehnologică; im-

bunătățirea procesului de învățămînt; creșterea mai puternică a productivității muncii; ridicarea continuă a calității și a nivelului tehnic al producției; întărirea autoconducții și autogestii, aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar; îmbunătățirea activității în domeniul financiar-bancar; perfecționarea conducerii și planificării.

Firul roșu al întregii cuvîntări îl constituie necesitatea muncii temeinice, responsabile, în toate domeniile de activitate, a trecerii de la vorbă la faptă. „Vreau să spun deschis — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că trebuie să considerăm această plenară comună ca un moment nou, în care să se termine cu angajamentele solemne și declarațiile generale! Trebuie să facem o cotitură radicală în activitatea noastră! Cu declarații generale nu putem realiza planul viitor, nu putem realiza nici Programul partidului, nici făurirea societății comuniste, nici ridicarea în continuare a bunăstării poporului. Trebuie să înțelegem că putem face aceasta prin muncă responsabilă, prin acțiuni în spirit revoluționar, în toate domeniile de activitate, pentru a servi poporul!”

Intr-o atmosferă entuziastă, plină de însuflețire, cei prezenți la acest mare forum al democrației noastre muncitorești, revoluționare, au dat glas voinței tuturor oamenilor muncii de a transpune neabătut în practică indicațiile și orientările date de secretarul general al partidului, de a acționa cu dăruire și abnegație pentru a cîști cu rezultate cit mai bune în muncă împlinirea a două decenii de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în fruntea partidului și a țării, pentru îndeplinirea exemplară a planului pe 1985 și pe întregul cincinal, punînd astfel o temelie trainică trecerii la înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului.

ION CODRU ■





O primăvară de două decenii:

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU

A început recoltatul, perioada cea mai densă din viața ogoarelor și începutul da tuturor semnele lui bune și anunță belșugul. Dar cununa de aur a pământului trece prin brațul și mintea fiecărui locuitor al satelor. E vremea orzului și vine vremea griului. Clipele înseamnă boabe și stropii de sudoare au valoarea pumnului cu griu. E vremea secerișului, vremea bătăliei pentru recoltă, pentru piinea țării și pentru binele tuturor. Acum, cine nu este un luptător pentru ultimul bob nu este un bun gospodar. Acesta este adevărul trăit în ultimele zile în toate satele țării în care se aude răsunător ceasul de griu al secerișului.

GENEROASE ASPIRAȚII ÎNTRUPATE ÎN SOLUL FERTIL AL CONGRESULUI IX

Agricultura — o modernă industrie a pîinii

Jurnal de campanie

Ușurelul vîntului și greul pămîntului

A fost și aici, la Bratovoiești, ca în pretutindenea Cimpiei Române, un „an rău”. Combinatele care, cu citeva zile în urmă, au cules cele vreo 500 de hectare cu orz ale C.U.A.S.C.-ului, într-o infruntare a timpului măsurată dramatic pe ceasuri și pe secunde, fără pauze, sau cu pauze sumare, fără reprize, adică dintr-o repriză într-alta, n-au fost decît ariergarda, n-au fost decît ultimele (chiar dacă cele mai greu încercate!) forte ale unei mari și înverșunate oștiri a trudei, ale unei bătălii de uzură, extenuantă la culme, întinsă în spațiu pe vreo 23 000 de hectare (atît numără moșia C.U.A.S.C.-ului) iar în timp de 365 de zile și nopți. „An rău”, cu o toamnă rece, reumatică și tifnoasă, cu o iarnă ca de Siberie, numai urșii albi n-au vizitat-o, cu o primăvară ea de miez de vară și cu buza verii arsă de secetă. S-au petrecut cu pămîntul, ne spune Ilie Albu, directorul S.M.A.-ului, niște de tot ciudate întâmplări, nemaivăzute prin partea locului. Steaua recoltei, tot mutindu-și de colo-colo locul în zodiac, a dat peste cap întreg calendarul de muncă și zile. S-a ieșit din cele știute, din cele decise, toate s-au dat peste cap, chiar și ciclurile facerii și desfacerii plantelor. Orzoaica s-a copt odată cu orzul, cînd de fapt recoltarea ei se făcea indeobște îndată după culesul griului, mazărea s-a copt și ea, o să-i vină rîndul îndată după orzoaică, deci înaintea griului, întâmplare ce iarăși dă peste cap niște legi ale vieții pămîntului, deci ale muncii.

Statornic. În toată această încercătură astrală, a rămas omul. Omul și truda lui. Omul și marea lui dăruire. Omul și știința lui de a-i da pămîntului ceea ce îi lipsește, cînd îi lipsește.

Seceriș într-o dimineață ciudată

Am asistat, cu citeva dimineți în urmă, la secerișul ultimului lan de orz din moșia Bratovoieștilor.

O dimineață ciudată, dar cu totul la locul ei într-un an în care neprevăzutul astral s-a înscris, paradoxal, în ordinea normală a priveliștii, constituind o altă ordine, care pare firească. O dimineață toridă, dar cu o

căldură umedă, grea, picloasă, neprovocînd strălucirea văzduhului, neînviînd culorile ei, dimpotrivă, întunecîndu-le, adormindu-le, încremenînd cîmpia ca într-un fel de somnie cosmică. Picla asta, ni se spune, „întoarce orzul”. Adică bobul e bun, e copt (chiar prea copt, „copt forțat” pe acest sol al Bratovoieștilor în care atotstăpînitor e nisipul, transformat de soare în plită incinsă la roșu), dar paiul se indoie ca un elastic, deci secerișul va merge greu. Noroc că, iată, de niște clipe, un pui de vînt începe să zbicească spicele, un vînt ciudat de dimineață ciudată, un vînt venit de nu se știe unde, parcă nu dinspre zările încremenite sub piclă, ci de sub tălpile noastre, de la rădăcinile plantelor, ofrandă a pămîntului negru și umed, respirînd odată cu marea lui telurică de corp amorf. Ofrandă unui pămînt care, în fine, s-a făcut milostiv, s-a hotărît deodată să-i ajute pe oameni, după ce oamenii s-au bătut cu el de atîta vreme. Mă rog, chiar și-așa secerișul va merge greu, căci vîntul ăsta va arunca toată pleava în ochii oamenilor. Dar important este că totuși, greu-negreu, treaba va merge. Mai mult greu, căci, pe lângă toate, plantele sînt pitice, stafidite și închiruite de secetă, combinele riscă să le scape de sub tălșul cuțitelor sau, slobozînd cuțitele prea jos, să le culeagă cu rădăcini cu tot și cu țărîna înclătă de ele. Dar, oricum, repetă Ilie Albu, secerișul va merge. Luerurile, în cîmpia Bratovoieștilor, se petrec acum așa cum, probabil, se petrec la ceasul de față în toată cîmpia Doljului, în toată Cîmpia Română.

Domnește cunoscuta atmosferă de front, de comandament; cu zeci de oameni (agronomi, tehnicieni, mecanici ai atelierelor mobile, reprezentanți ai diferitelor foruri, organe și organisme, comunale, zonale, județene, centrale) agitîndu-se la marginea lanurilor; cu stații de radio în funcțiune, cu rapoarte și ordine care se încruciează în eter, uneori bătîndu-se cap în cap; cu, în sfîrșit, o lume teribil de ocupată, de aferată, de plină de febră, în contrast cu combinele care-și văd, calme, de treaba lor. Numai ele, „Gloriile”, sînt calme, numai ei, combinerii, par calmi, insensibili la agitația

care-i înconjoară, nepăsîndu-le decît de truda lor și de zorul ei. Căldura s-a întesit, o varsă și soarele, o secretă virtos și pămîntul. Pămînt nisipos, incins la peste 70 de grade; cînd calci pe maldărele de paie din capul lanului simți cum tălpile îți iau foc. Cîțiva țărani și citeva țărânci, care culeg cu secerile ce le-a scăpat combinelor, umbliă prin lan de parcă nu i-ar simți jărațicul, ba chiar, ai zice, cu un fel de plăcere, cu bucuria cu care s-ar scălda într-o mare. O mare de aur clocotitor, pe care o despică harnic cu secerile. Da, e nevoie și de seceri, fiindcă nici un bob nu trebuie să se piardă, zice sentențios Ilie Albu. O zice chiar așa, cu cuvintele-tipe ce li se zic ziaristilor, de fapt de la ziaristi învățate, dar cu adinca și amara convingere a celui ce știe că recolta acestui an, din care seceta a mușcat cumplit, e mai scumpă ca niciodată. E foc de scumpă, nemaingăduindu-luxul de a o aproxima cu cîntare mari, ci somînd folosința balanței farmaceutice. Ca unul care a participat la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., primind de-a dreptul cu inima cuvintele-răspicări de mari adevăruri adresate de secretarul general al partidului slujiților pîinii, Ilie Albu, vechi om al pămîntului, are acum, mai mult ca oricînd, conștiința inestimabilei avuții încuiate într-un minuscul bob de orz sau de griu. Da, continuă el, și combina, și seceră trebuie să lucreze din răspuțeri. Chiar dacă ultima se infierbîntă, făcîndu-și buza cea neagră de fier iute și lucie ca argintul. Chiar dacă prima duce lipsă de motorină, ori, nu o dată, de baterii (dar nu-i nimic, oamenii se descurcă, iau baterii de la „Carp”-uri, adică de la combinele pentru culesul porumbului) sau de curele late (procurate pînă la urmă și ele, tot cu sprijinul „Carp”-urilor). Căci așa e-n campanie, te descurci cum poți, adică descurci niște „Glorii” încurcînd niște „Carp”-uri, după buna, chiar dacă nu tocmai sfînta credință că există un zeu al recoltei care nu-și părăsește fervenții, limpezînd pînă la urmă totul.

De fapt, adaugă Ilie Albu, anul acesta „rău” n-a fost o întâmplare. N-a fost o întâmplare nici truda pentru salvarea recoltei. Compasul de foc

al secetei înconjoară de cînd se știe această moșie de 23 000 de hectare, din care peste 70 la sută își infig vetrele în nisipuri. O moșie-deșert de nisip, pretinzînd o campanie agricolă aspră, o bătălie în care oamenii, timp de 365 de zile pe an, „trag tare”, trag „zi-lumină”, acea zi ce pornește din plină noapte și se încheie în plină noapte, cu somn iepuresc între două brazde. Fiindcă munca, pe-aici, pe nisipuri, e mai grea ca aiurea. Fiindcă nisipul atacă fierul, roade brazdarele plugurilor, trebuie mereu să te oprești din treabă, din arat ori din semănat, ca să dregi, ca să schimbi (dacă ai cu ce, dar, mă rog, hai să nu discutăm acum problema pieselor de schimb, ajunge chestia cu motorina, cu bateriile și cu curelele!). Uneori tractoarele se mai și răstoarnă, aderența lor la nisip e slabă, încă se-asteaptă mult promisiwe utilaje cu pneuri late, adecvate acestui sol (dar, mă rog, hai să nu discutăm acum, căci n-avem timp, chestia utilajelor pentru nisipuri!). Și mai e și clima, care în această „Sahară olteană” e numai nazuri, capricii, tachimării, oscilează de la zi la zi, uneori de la ceas la ceas. Dominanta ei este seceta, dar mai an a plouat „zi-lumină” cît a fost primăvara de lungă, mii de hectare s-au înecat, mai mare jalea, firele de orz și de griu unduiau prin apă ca firele de mătasea broastei. Ziceai că nu ești la Bratovoiești, ci undeva, pe Valea Amazoanelor. Deci efortul salvării recoltei a fost mai mare ca niciodată.

Ce s-a obținut, la capătul acestui „an rău”? Ceea ce se vede. Incinta de orz, apăsată de gigantica presiune a soarelui, pare un mușchi sau un sistem muscular în condiții de solicitare maximă. Într-o imagine și mai precisă, un pacient menținut în stare de preinfarct printr-un efort medical extrem. Dar există o inefabilă și blestemată secundă cînd elasticul acesta de nisip, devenit rigid și puternic prin plantele și prin oamenii care-l țin încordat, ar putea ceda. Ar fi secunda cînd, de fapt, ar ceda nu pămîntul, ci sticla infierbîntată a cerului, spîrgîndu-se într-o ploaie potopitoare. Oamenii refuză însă să primească această clipă. Ei fac totul ca s-o ia înaintea ei, profitînd de fiecare rază de senin.

E încă amiază cînd ultimul spic de orz a fost cules.

Oaza din Teasc

Între Bratovoiești și Craiova ne-am oprit în comuna Teasc.

Așezarea însăși ne-a oprit, printr-un spectacol de zile mari. Inchipuți-vă, în plină „Sahară olteană” (căci hotarul nisipurilor începe chiar de aici!), în plin „an rău”, o priveliște ca din „anii buni”, o oază de verde fraged, cărnos, suculent, inundînd totul, pînă la acoperirea imaginii. Spectacolul acesta îl țes curțile și grădinile gospodarilor. Sute și sute de grădini și curți-grădini, adică tot atîtea cîte sînt și gospodăriile satului. „Boeria” curților pavate cu piatră sau cu beton, la modă prin atîtea alte locuri, aici, din fericiere, n-a ajuns. Iar cînd a ajuns (căci moda, n-ai ce-i face, e modă, circulă fără vămă, se mută ca și căscatul din om în om), s-a transformat doar asupra caselor. Adică ele, casele, s-au „boierit”, împopoțonîndu-se cu adaosuri scumpe de uz țirgovet, uneori lipite pe pereții lor ca în zicala cu nuca, în timp ce curțile au rămas ca în vechi, lăsînd pămîntul să respire în voie și să producă după puteri. În peste 200 de astfel de curți și de grădini gospodării și-au amenajat solarii. Apa fîntînilor, extrasă cu motopompe, cu găleți și furtunuri, eliberează din solul „rău” al acestui an soarii și forme vegetale fabuloase. Am văzut într-una din aceste curți roșii (nu exagerăm!) cît dovleci, lîngă ele niște sfeclă (iar nu exagerăm!) cuprinzînd în receptacul lor gigantice căpățîni de zahăr. Gospodarul acestei curți e un bătrîn, Georgehe Grigore. Solarul meșteșugit de el adăpostește nu mai puțin de 3 000 de fire de roșii, care atrag prin voinicia și frumusețea lor adevărate procesiuni de gospodari doritori să le afle secretele. Omul le explică bucuros, dar și cu un fel de severitate, cu un fel de mister și de bătoșenie universitară, avîndu-l ca asistent chiar pe un posesor de diplomă universitară, pe nepotul și ajutorul lui la truda solarului, pe numele său Constantin Grigore, profesor la școala din sat. (Iată că la Teasc nu s-au „boierit” nici surtucarii!). În curți și grădini străbătute de pîrîiașe am văzut funcționînd (adică „actionate” de blînzi căluși ori de răbdători măgăruși) și arhaice „roți ale grădinarilor”, acele roți de mult părăsite, de mult uitate, dar păstrate în anexa agropastorală a vetrei așa cum păstrează țărînul nostru toate instrumentele trudei de generații, rînduite în succesive și colbuite straturi, ca și armele într-o panoplie. Arme vechi, instrumente „vetuste”, dar care, iată, încă mai pot slobozi o pu-

tere a lor in bătălia cu seceta, minuite de niște oameni temporari cu zborul pe Lună. (Se merită oare o astfel de trudă?... Cei cu pământurile străbătute de mari și moderne canale de irigații ar putea zîmbi, privind-i pe acești reinventatori ai roții ca printr-un ochean întors spre ieri. Firește, un ochean așezat astfel îi micșorează pe cei în cauză, le micșorează și truda, reducînd-o la dimensiuni de minusculele stampă de epocă. Dar același ochean, răsucit spre mine, amplifică deodată imaginea, aducînd în orizontul privirii recolte pe care doar așteptarea ploii nu le-ar fi ivit din acest pămînt).

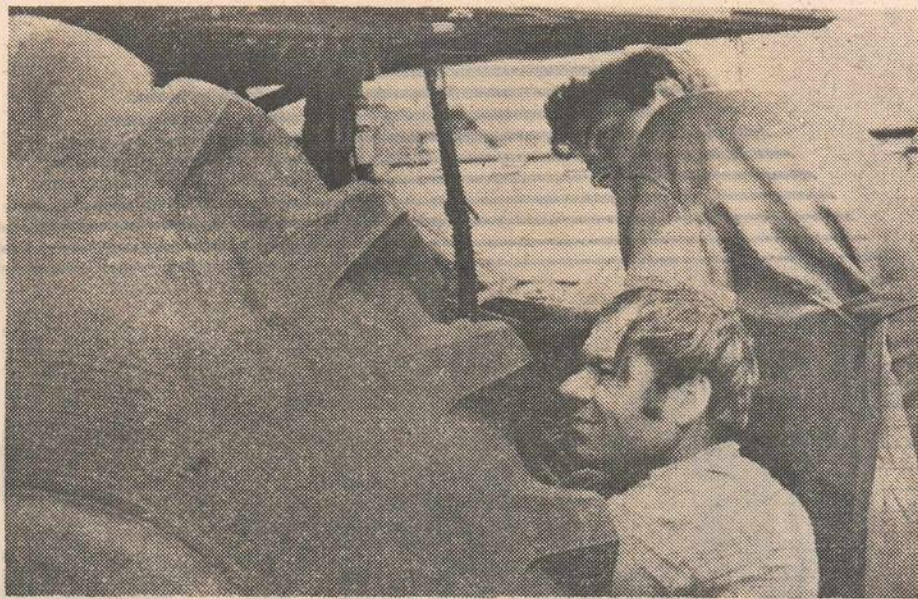
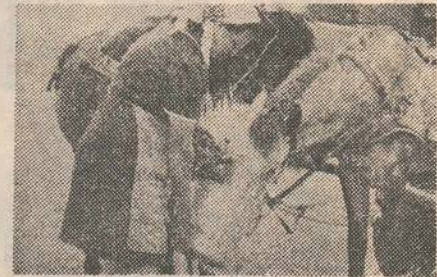
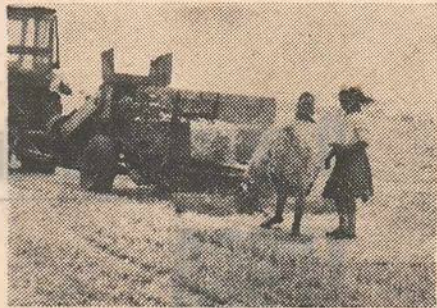
N-a mai plouat în Dolj de multă vreme. Ultimele dimineți au debutat cu cer noros, dar vânturi puternice au alungat orice vis de ploaie, făcînd ca lupta pentru apă să capete o amploare și o acuitate unice. Un amplu „program al campaniei de vară”, întocmit de Comitetul județean de partid pe baza indicațiilor clare și ferme formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul recentei vizite de lucru în Dolj, înscrie bătălia pentru apă între obiectivele sale primordiale, conferindu-i un sprijin larg și o direcție strînsă.

La Dăbuleni, lângă Dunăre, pe același soi nisipos al „Saharei oltene”, prima săptămîină a lui iunie a înscris serioase pagube la capitolul irigații. (De altfel în această perioadă, din pricina unor „caderi de energie”, dar și a unor carente tehnico-organizatorice, din cele nouă sisteme de irigații ale județului au funcționat numai două, drept care aproape 20.000 de hectare, între care și moșia Dăbulenilor, au rămas în afara programelor de udări; situație remediată ulterior, prin măsuri organizatorice eficiente și, evident, printr-o cheltuielă în plus de eforturi). Și totuși, cîmpul Dăbulenilor arată frumos și proaspăt, strălucitor, parfumat, voios, „ca pruncușul icsit dintr-o baie întremătoare”, cum nota cu entuziasm un confrate de la ziarul local. Nu numai că firele griului au zburat teafăr în sus, pe o invizibilă verticală, alergînd spre întîlnirea cu cuplorul verii, dar aceleași fire se rîduiesc, pe tipăia cîmpici, dese ca peria, ordonat și simetric, după o regulă ce devine ritm. Nici umbră de buruiană și nici urmă de spițe culeate, de parcă nu numai omul, dar nici vîntul n-ar fi trecut prin ele. Din aprilie, de cînd pericolul secetei s-a arătat mai deplin, C.A.P.-ul locului s-a organizat pentru luptă. Scepticismul unora, sumbrele profetii ale altora, resemnarea fatalistă a altora („ce secetă peste tot, ne-a năpădit și pe noi, ce putem face?”) au fost primele ținte ale acestei lupte, astfel ca frontul să fie front, cu spatele sigur, cu dușmanul numai în față. Consiliul de conducere i-a convocat pe toți oamenii C.A.P.-ului, explicîndu-le, cu argumente și cifre, ce pierd dacă nu se bat. Și explicîndu-le, în același timp, cum trebuie să se bată, astfel ca fiecare spic de orz sau de grîu să-și verse avara în cămara gospodărească a obștii. Întîmplările care au urmat par de domeniul fantastului. Ca să instalezi, de pildă, 70-80 de aripi de ploaie în lanuri fără să calci o plantă, fără să strîvești un spic, pare, într-adevăr, de domeniul fantastului, al imposibilului. De regulă, 10-15 la sută din plante sînt victimele instalării acestor aripi. Ceea ce nu s-ar zice că-i excesiv de mult, dar ceea ce (îi s-a adus aminte oamenilor) înseamnă pînă la urmă vagoane, zeci de vagoane de orz și de grîu, mai de preț decît aurul cînd seceta vîmăiește orzul și grîul. Drept care pierderile datorate aripilor de ploaie au fost cu totul infime. Drept care cîmpul Dăbulenilor arată așa cum arată.

N-a mai plouat de mult în Dolj, deși diminețile vin cu nori, dar și cu vînturi spulberătoare de vis de ploaie. Omul nu mai ia în seamă vremea, n-o mai pune la inimă, o doborîră cu brațul. Între „usurelul vîntului” și „greul pămîntului” din povestea Bădicăi Traian, el l-a ales, de cînd se știe, pe ultimul. A ales forța, truda, temeinicia, durata. A ales pămîntul, cu tot ce-i al lui. Cu piscurile și cu prăpastiile lui de suferință și de sublim, cu disperarea și cu nădejdea, cu binele și cu rîul din el. Iar pămîntul, la rîndu-i, îl alege, decretîndu-l stăpîn, răsplătîndu-i iubirea și truda, transformîndu-i stropul sudorii în bob de aur.

În Dolj, în ciuda secetei, se anunță o vară bogată.

ILIE PURCARU



La seceriș

Chiar dacă nu ații de bogată, ca în verile bogate cu ploi îndestulătoare, bucuria secerișului este și în vara aceasta, ca dintotdeauna în satul românesc, prilej de muncă fără preget pentru cîștigul fiecărui bob, fiecărui grăunte. De muncă senină dăruită cu suflet, gînd și înțelepciune, din zori pînă-n noapte, pămîntului. Pe tarlălele cu orz și orzoaica — primele coapta sub zodia verii, primele roade din zodia griului — pe cele 300 de hectare semănate cu aceste culturi ale C.A.P.-ului din Roșiori (unul din orașele Cîmpiei Române unde agricultura însoțeste fără complexe industria) au ieșit cu toții, cu mic cu mare, temei și bărbati, țărani și mecanizatori, mașini și arhaica seceră să adune recolta. În cel mult 3 zile și 3 nopți să tie în hambare, pentru a nu se irosi nimic și pentru că alte rosturi ale cîmpului îi așteaptă, precum ne mărturiseste, Zamfir Crîngeanu, președintele Consiliului Unic al Agriculturii de Stat și Cooperatiste — CUASC — Roșiori.

Fotoreportaj de ELENA GHERA



Opinia unui alegător

Floralia '85

Un eveniment de excepție sub raport științific dar nu mai puțin spectaculos proiectează frumosul oraș care este Rimnicu Vilcea în centrul atenției naționale și cu o perspectivă demnă de a fi învidiată de multe municipii cu tradiție. Adevărul este că edilii județului Vilcea pot fi mîndri pentru că evenimentul despre care vom vorbi imediat vine să justifice și nobilitatea lor deschidere față de faptele cu virtuți științifice și culturale și generozitatea lor de gazde bune și curajul și inspirația de a fi primii într-un domeniu atât de strîns legat și de rodnic legat de ideea de viitor. **Floralia '85**, fiindcă așa se intitulează manifestarea care a reunit, la sfîrșitul săptămîinii trecute, somitățile horticulturii și floriculturii, ministerele și instituțiile de cercetări cele mai prestigioase, din domeniu, întreprinderile de profil, universitățile, stațiunile de cercetări, grădinile botanice etc., toate avînd drept mobil cercetarea, cultivarea, exploatarea plantelor și florilor și în primul rînd a florei spontane. Dealtfel două noutăți au și determinat originalitatea Expoziției de la Rimnicu Vilcea și anume prezentarea florei spontane specifice românești și analizarea, în cadrul unui **Simpozion academic** a valențelor utile și estetice a acestei florei

și, firește, ale florei cultivate.

Sigur că în primul rînd sînt nevoia să vă vorbesc de **Expoziția** care a transformat eleganta Casă de cultură a Rimnicului într-un adevărat palat al florilor românești și sînt convins că este pentru prima dată cînd gîndul fericit al unor maintași vizionari și inflăcărați iubitori ai acestei țări frumoase și dăruite care este România se împlineste în superba **Expoziție vilceană**, după cum iniția ova izvorită din același fierbinte patriotism și din pasiunea unor oameni de știință de azi, cunoscuți pentru palama cu care s-au zbat și se zbat de cițiva ani buni, punînd la cale, la Pitești o **Simfonie a lălelelor**, la București un **Vernisaj de toamnă al opereii tuturor crescătorilor de flori din toată țara** și acum, la Rimnic **Floralia '85**, merită întreaga noastră atenție.

A fost o autentică întrecere a florarilor și am avut șansa să-i văd și să-i ascult înfățișîndu-și, cu sufletul înecat de emoție și de mîndrie și de bucurie rezultatele unei activități pline de atîta noblețe dar și capabilă să se înscrie, cum ziceam, în perspectiva științifică a unui viitor față de care sîntem dator să-i facem cit mai apropiat.

Floralia '85 a demonstrat, ce mare, ce bogată, ce variată e paleta floricolă spontană româ-

nească, ce veche și ce puternică e tradiția cultivării florilor la români și un inginer lînar a construit, în **Expoziție**, chiar un pridvor oltenească și o curte oltenească pline de flori în centrul carora, firește, se afla mușcata ca o regină a florilor românești. Și trebuie spus că mușcata a fost în această **Expoziție** răsfațată și a cercetătorilor și a publicului care a luat cu asalt sălile Casei de cultură. Sigur ne-ar trebui prea mult spațiu pentru a zugrăvi bucuria acestei **Expoziții** care, de la debutul ei — fiindcă înțeleg că orașul și-a legat, pentru multă vreme, renumele, și așa învidiat, și de **anuala acestei Floralii** — a demonstrat că demult eram dator să facem tot ce depinde de noi ca floarea românească și floarea de cîmp atît de bogată, de fermecătoare, și floarea de grădină, îngrijită cu suflet de țărani români să-și afle în conștiința noastră ecoul cel mai profund iar în viața noastră nu numai reverberația de emoție estetică dar și virtutea de a sluji sănătății și frumuseții trupului și chipului uman.

Expoziția a demonstrat apoi că putem fi mîndri cu bogăția florilor românești, că putem concura pe toate piețele florilor cu chipul românesc al florei, că flora spontană neîntrecută în culoare și parfumuri așteaptă să fie cultivată cu ambiție și exploatarea mai curajos în laboratoare pentru că multe esențe importate, multe însușiri medicamentose vestite găsesc în flinta acestei florei o sursă inepuizabilă și pentru investiția de inteligență a oamenilor de știință

și pentru căutările celor ce studiază chestiunea economică.

Un început a și fost făcut și **Centralei industriale de medicamente cosmetice, coloranți și lacuri** ne-a și convins că drumul pe care se află e bun. Și este demn de subliniat faptul că află și la Rimnic cultivatorii de flori și cercetătorii au avut prilejul să se întîlnească și să discute și mi-aș permite să sper că lucrările colocviului vor fi publicate iar viitoarea expoziție **Floralia vilceană '86** ne va arăta și cu cit am progresat în acest domeniu.

În sfîrșit, aș vrea să remarc că **Expoziția** a învățat lumea și cum se aranjează un buchet de flori și cum se ocrotește o grădină și cum se poate apela la plantele altfel din veac cunoscute și folosite cu multă minte de țărani români. Eu am rămas însă, cu gîndul la **Standul Centralei de medicamente și cosmetice** și am înțeles că laboratorul natural al geografiei florale românești e atît de bogat încît am putea, curînd, să ne impunem prin produsele noastre capabile să concureze orice firmă străină cu tradiție și care nu se știe să pună pe produsele ei prețurile în valută pe care le pune.

Exploatarea florei spontane românești e, așadar, o mare datorie patriotică pentru știința românească și pentru industria românească. **Receptivitatea** cu care statul ocrotește această idee mi se pare hotărîtoare.

Așadar, iarăși un cuvînt de laudă pentru vilcenii al căror palmares de evenimente se îmbogățește prestigios cu **Floralia Vilceană '85**.

DINU SĂRARU

O primăvară de două decenii: EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU



Imbrăcate în bronzul greu al istoriei, sau în albul imaculat al portului popular, străluite de munți, ori de dealuri domoale, sau răsărite în marginea nesfârșitelor cimpuri încărcate de aurul griului, satele românești, adevărate vetre ale ființei neamului nostru, au în ultimii 20 de ani înfloritoare prefaceri. Vechile case, doar cele ce-au putut înfrunta timpul, abia dacă se mai pot număra, în fiecare sat, pe degetele unei singure miini. Ulițele de altădată sînt în clipa de față adevărate străzi. Pînă și străvechea meserie de țaran și crescător de animale a cunoscut mutații dintre cele mai importante, astfel încît agricultura a devenit ceea ce a visat dintotdeauna să fie, o complexă știință a muncii. Viața însăși a țaranului român a făcut un salt de proporții, ea apropiindu-se vertiginos de nivelul de viață al orașelor. Un exemplu viu, concret, palpabil al acestor afirmații: viața la zi într-una din comunele țării, Domnești de Argeș.

GENEROASE ASPIRAȚII ÎNTRUPATE ÎN SOLUL FERTIL AL CONGRESULUI IX

Satul românesc — vatră de nouă civilizație

...Se spune că primul domn al Țării Românești, Basarab I, și-ar fi ales acest loc fără pereche, dintre creștele Făgărașilor și unda repede și frumos curgătoare a Rîului Doamnei, spre a-și ridica semețe case domnești, de unde i-ar veni nobilul nume. Locuitorii și l-au ales însă din vremuri imemorabile, precum au început să constate arheologii, căutînd în „sîpetele” castrului roman ale cărui ruine se păstrează pe fruntea unui deal de lingă aripa satului. Pururea statornici, harnici, mindri, drepti, înțelepți, demni, iubitori de carte și de cultură, au dat muncii măsura lor iar comunei măsura mindriei lor, durînd acolo, lingă brazi, o matrice și o efigie a satului românesc. Poate că Meșterul Manole, jertfitorul întru cîtorie, să fi purces chiar din satul acesta, așezat la o fugă de cai mai sus de marea Cetate de scaun a Curții de Argeș. Cei 4000 de domnișani cîtîtoare, de 20 de ani încoace, domul celei mai semețe dintre zidiri: satul lor cu civilizația unui oraș. O aspirație ce a devenit vocație, o vocație ce a devenit viață de fiecare zi. Viață despre care nu e ușor să scrii, fiecare cuvînt măsurîndu-ți-se cu unități de virf ale culturii române. Atrasi de acești oameni și aceste locuri de fabuloasă bogăție spirituală (să-lășluiesc aici nemuritoare legende despre Negru Vodă și Rîul Doamnei, dramatice balade cu neînfricată haiduci, fastuoase costume și obiceiuri arhaice populare, misterioase cîntece și tenace în ritm jocuri de sărbătoare), numeroși cărturari au poposit prin răsrucea satului, lăsînd drept mărturie opere și chiar capodopere. Au poposit Delavrancea (descoperind un prototip al femeii române gravat în chipul „Sultănicăi” din cea mai frumoasă năvelă a sa), Spiru Haret, pe cînd era Ministru al Instrucțiunii (inaugurînd, la 1903, noul local al școlii primare, încurajînd totodată și acoperînd de laude activitatea cercului cultural, unde sătenii își aveau deopotrivă locuri de cînte alături de intelectuali, și a primei case de cultură de pe Valea Rîului Doamnei, ba chiar din toate satele țării, înființată la 1896). Au poposit numeroși folcloriști, muzicieni, istorici, economiști, sociologi, studiînd modul de via-

ță al acestei comunități sătești ce și-a păstrat mereu locuitorii acasă, la rosturile lor gospodărești, biziindu-se întotdeauna pe forța proprie întru prosperitate. La sfatul de bine al învățătorului C. Dobrescu-Argeș, încă pe la 1886 domnișanii se asociază într-o — se pare prima din România timpului — societate economică și înființează cu acest prilej și primul magazin de consum, iar la 1898 o bancă populară.

Nu începe îndoială că unor atari tradiții ale muncii și înțelepciunii, infuzate și amplificate de politica Partidului Comunist Român de după Congresul al IX-lea de ridicare a satelor la nivelul de viață și de civilizație al orașului, s-au adăugat valențele timpului. Domnești de Argeș purtîndu-și mai departe vocația semînței mirabile „ce-nchide în sine supreme puteri”, „pentru tot ce devine în patrie / pentru tot ce sporește și crește-n izvoarniță”. Deși localitate de munte, cu pămîntul risipit pe coame de dealuri și cîini de piatră cu foarte puțin „ses” drămuț ca o piine, domnișanii au, totuși, o gospodărie agricolă de producție fără egal în Carpați. Pare-ni-se chiar singura situată într-o comună la peste 500 metri înălțime. Pentru bogăția ei, pentru forța economică la care a ajuns, poate fi invidiată chiar de multe unități agricole din zonele de cîmpie. Pe stîlpii de rezistență ai tradițiilor locului au înălțat cu pricepere și cu stăruință noile structuri prevăzute în programele naționale elaborate de partid pentru o agricultură modernă, intensivă. Au innobilat astfel livezile, frumoasele mere domnești au ajuns peste mări și țări, au ajuns un nume și un renume, ca și celebra căpsunărie ce produce anual milionul de lei la hectar. Au innobilat și păsunile, urcîndu-le tot mai mult pe rrețele munților și odată cu ele vitele și oile, mii de vite și mii de oi în crescătorii moderne, rentabile. Acolo am văzut, într-o primăvară, un tînăr cioban — copiii la Domnești se mai fac, da, și ciobani, iubînd cu pasiune strămilenara îndeletnicire — hrănînd cu dragoste, la ore fixe, cîinii ciobănești, așa cum hrănea mieii de lapte. Cu respect, ca pentru prietenii săi și paznicii turmelor de-a-lungul verii, cînd iau dru-

mul munților. Nu era doar un gest ancestral, băiatul acesta avea zece clase de școală și un semn al zootehnist, era însemnul unei munci exemplare, al grijii pentru tot ce ține de universul acesteia.

Dacă un asemenea gest are legătură directă cu faptul că C.A.P.-ul s-a autofinanțat dintotdeauna, cu faptul că niciodată n-a luat credite de la stat și s-a dezvoltat prin sine însuși, acest fapt are legătură directă cu înfățișarea comunei, se răsfrînge direct în chipul ei, unde totul respiră bunăstare, confort, civilizație, o stare de spirit a omului care trăiește îndestulător. Un centru civic cu o piață publică aproape perfectă, perfectă ca o sferă, nu numai prin dimensiunile-i circulare, ci prin bunul gust al arhitecturii și prin ceea ce cuprinde. Sînt aici, laolaltă, clădirile pentru minte, inimă și suflet ale locuitorilor — primăria, casa de cultură, biblioteca — una dintre cele mai vechi biblioteci sătești, deținătoare a 14000 de volume —, cinematograful, spitalul, sediile celor mai multe dintre întreprinderile industriale de pe raza comunei (și nu sînt puține), o veritabilă magistrală comercială. Ca în orice oraș locuîțele au apă potabilă și băi. În case cu etaj, meșteri populari, ca Ion Levedei și Petre Alboiu, sculptează lemnul după tradițiile locului, dar și în stil baroc. Fac garnituri de mobilă stil și de mobilă cubistă, dar și masa cea de tîină, rotundă ca soarele de andezit de la Sarmizegetusa Regia, în fața căreia ingenunchea Brîncuși pentru rugăciunea artei de la izvoarele patriei. ...La Domnești de Argeș se trăiește, ca în toate satele românești, cu ochii spre anul 2000 și cu voința de a-i cuceri piscurile, dar și de a urca acolo toate tradițiile și glorioasa lui istorie, rădăcinile identității de sine, așa cum le-am redobîndit în Epoca Ceaușescu, prin adevărul lor cel mai adînc. La 6 secole de atestare documentară este un sat proaspăt și tînăr, este un sat în mișcare, un sat pentru eternitate. Se aud și se simt, cum spune poetul „Mirabilei semînțe”, Lucian Blaga, „un foșnet de cîmp și amicii de grădină”.

CICI IORDACHE-ADAM ■
Fotografii de ELENA GHERA ■



Cooperativa agricolă își sprijină autofinanțarea și pe o inteligentă dezvoltare a secțiilor de prestări industriale.



Căpsunăria — bucuria copiilor și greutate în casa de bani. Un milion de lei la hectar. Socotîți — sînt 10 hectare!



200 de domnișane își impart timpul între muncile cîmpului, mica fabrică de zahăr vanilat și propriile lor gospodării.



Peisaj cotidian : case-vile, autoturisme, băi, canalizare, asfalt...



Un fragment de uliță, un crîmpei de viață, un indicator al muncii — sociologia unui sat românesc în Epoca Ceaușescu



Casa de cultură și-a menținut în timp valoarea și valorile. Deține mai multe formații laureate ale Festivalului „Cîntarea României”. Sub bagheta prof. Marian Mecu (de 2 ori distins cu „Meritul Cultural”), formația de estradă (premiul I pe țară) urcă spre celebritate

Tubîrea de trecut și pasiunea culturii au zămislit la Domnești un prețios muzeu etnografic.



Plecarea oilor în munți. C.A.P.-ul deține 3 000 de oi și o îngrășătorie a 2 000 de miei cu faimă la export

Festivalul național „Cîntarea României”

Ochiul ciutei

Sus, pe platoul Horezului de Vilcea, în Treaptor, cum îi spun oamenii locului, începutul de iunie e mai crud decît la șes. Verdele — încă neobosit, o cîmpire de verde fraged, care cheamă ploile în cite un ceas al zilei. Ploi rezezi, ploi vesele, răsturnate darnic peste pămînt la această vreme a anului, ploi printru nori, ploi cu soare. Din pădurile apropiate, ciutele ies pînă în pragul caselor. Iarna ling drobul de sare lingă oile gospodarului, vara, apucă fără frică din iarba proaspăt cosită. Ochiul ciutei, urias, înghițind în umeda sa puritate o lume curată, rămasă de vechuri în simplitatea alb-negrului din portul acestor muntene, ochiul ciutei, de o adîncime sfioasă care se închide asupra-și, l-am întîlnit pe un „țaiar” de Oboga.

De cincisprezece ani, fiecare început de iunie înseamnă aici, la Horezu, acest sobor al lutului în strai de sărbătoare: **Tîrgul ceramicii populare românești — „Cocoșul de Hurez”,** desfășurat sub generoasa egidă a Festivalului național „Cîntarea României”. În fiecare an, urcînd pe Dealul Negrului, dinspre cîmpia Piteștiului, ori coborînd pe drumurile Sibului, dinspre nord, olarii vin, încărcăți de făpturile împodobite smălțuite, urduioase, gracil-feminine al vaselor lor de ceramică. E drept, azi nu mai vin cu carele virfuite ca altădată, ci cu Daciile lor personale, dacă nu cumva într-un ARO zdravăn. E drept, azi olarii sînt, cei mai mulți, lucrători ai Cooperatiei din diverse zone ale țării. E drept, pe unii dintre ei cu greu i-ai putea distinge dintre ceilalți trecători pe vreun bulevard bucurestean. Și totuși, oțele, urcioarele, ulcelele, laic-rele, străchinile, farfuriile, sfesc-nicele, figurinele zoomorfe ieșite din minile lor nu imprimă decît darul talentului lor, rămî-nînd în spiritul tradiției locului, ba mai mult, readăpîndu-se chiar din semnele arhaic-tății. „Ca în fiecare an, juriul concursului nostru de ceramică — pentru că la Horezu nu e un simplu tîrg, ci și o vestită întrecere a iscusinței olărești n.n. — respinge, orice produs care nu respectă tradiția ceramicii noastre populare, orice este kitsch, contrafacere. Acest iunie '85, care marchează începutul finalilor pe țară ale actualei ediții a „Cîntării României”, ne impune, mai mult ca oricînd, o maximă exigență față de autenticitatea produselor artistice prezentate la tîrg. Desigur, ați putut vedea în tîrgul nostru și ceramică modernă, de inspirație populară sau nu. Este firesc să găzduim și astfel de forme ale artei olăritului, dar cu o condiție: bunul gust, simțul artistic autentic. În marginea artei populare a modelării lutului s-a dezvoltat, de-a lungul timpului, și o artă a ceramicii „culte”, să-i zicem, pe care trebuie să o încurajăm, ea fiind o mlădiță crescută din același trunchi” — ne spune muzeograful Petre Purcărescu, de la Muzeul arhitecturii populare al județului Vilcea.

Am văzut la Horezu, adunate laolaltă și totuși coexistînd ca familii de sine stătătoare, ceramică de Horezu — rafinate dantelării în nuanțe de crem-galben-maroniu-verde, modelate de minile Eufrosinei Vîscoreanu, cu acea vibrație subtilă specifică decorației „cu gaită” — ceramică de Kutu, cu strainii său descen de o frustă expresivitate, pe fond negru sau gălbui — ceramică de Oboga — forme și decorație robuste, colorit curajos — ceramică de Corund — binecunoscutele vase alb-albastru, amintind portul săsesc — ceramică de Vlădesti (Vilcea) — oale mari, pîntecose, nesmălțuite, decorate simplu cu mici spirale verzi pe albul ca de var, căni și oțetare smălțuite în verde aprins, de baltă — ceramică de Pisc (Ilfov) — foarte cunoscute sînt aici figurinele zoomorfe ale lui Marin Nicolae, dar și vasele în culori dulci, alb-crem, obținute prin ardere foarte lentă la lemn de brad — ceramică de Marginea —, forme zvelte, noptuoase, de o mare simplitate, ceramică de Miercurea-Ciuc — în splendida culoare a pielii de Cordoba, etc.

Fiecare vas e un univers deplin. Adevăr deloc nou, dar de

fiecare dată tulburător. Artă modelării lutului — una dintre cele mai vechi din lume, dăinuie la noi de milenii, fără hiatusuri, vorbind de o necesitate lăuntrică a omului acestui pămînt de a reface, cu minile sale și cu închipuirea sa povestea dinții a lumii. Departe de a-și epuiza forța de creație, acest meșteșug pare să-și întărească brăscă. Cei mai tineri olari ai „Cocoșului de Hurez” — membrii cercului de ceramică ai Casei pionierilor din localitate, nu sînt cu nimic mai prejos decît seniorii prezentei ediții, Mischiu Mihaela, Iorga Liviu, Nedescu Mihaela, Dascălele Gabriela (mai toți filii de olari vestiți în partea locului) ucenicose nu numai cu sirg, dar și cu multă fantezie.

În acest iunie, care a adunat la Horezu, din păcate, mai puțini meșteri decît de obicei (regretabilă ni se pare absența unor centre foarte importante ale olăritului românesc: Curtea de Argeș, Cluj-Napoca, Tîrgu Mureș, Vama — deși gazdele vilcene au făcut din timp oficiul de a-i invita — juriul concursului a fost condus de prof. dr. Ioan Vlăduțiu, de la Institutul de cercetări etnologice și dialectologice din București, avînd ca vicepreședinte pe Victor Vîscoreanu, laureat a numeroase concursuri la Horezu și în alte zone, membru al Uniunii Artiștilor Plastici. Chiar dacă mai puțin numeroasă, prezența meșterilor olari (individuali sau reprezentînd diferite unități ale cooperatiei), a fost de cea mai bună calitate. S-au distins Cooperativa ceramicii din Horezu, Cooperativa din Sucevița Rădăuți, Brigada de tinereț din Horezu, Artizanat-Botoșani, meșterii Arniceru Constantin, din Vădești-Vilcea și Ciurea Gheorghe, Rm. Vilcea, Cooperativa Artă Harghitei din Miercurea Ciuc și meșterii Țambrea Nicolae, Ionel Popa din Horezu.

Marele premiu al celei de-a XV-a ediții a fost decernat, ex aequo, Eufrosinei Vîscoreanu, din Horezu și lui Ilyes Mihai din Corund — Harghita. Au mai oferit premii Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă Vilcea, Centrul de Îndrumare a creației populare Vilcea, Comitetul județean U.T.C., ziarul vilcean Orizont, Biblioteca Județeană, Muzeul județean, O.J.T.-Vilcea, Muzeul satului și de artă populară din București. Toți cei premiați (al căror clasament nu-l vom etala aici, firește) au răspuns cerințelor artistice stabilite pe de o parte de juriu, pe de altă parte, de tradiția strălucită a acestei manifestări culturale de mare interes. Vom aminti numai câteva nume, cele pe care sperăm că în anul următor le vor căuta cititorii noștri pe acile tîrgului: Sasz Dominic (Corund), Balazs Adalbert (Corund), Turoczi Klara (Baia Mare), Trușcă Marin (Româna Bals), Beu Bianca și Rudi Schmucke jr. (Sibiu), Maria și Gh. Iorga (Horezu), Elena și Ion Răducanu (Oboga), Ciungulescu Grigore (Oboga), Ioan Mischiu (Horezu), Marin Nicolae (Pisc-Ilfov), Bucleșu Constantin (Horezu), Totfalvi Augustin (Corund), Victor Ogrzeanu (Horezu) s.a.

„Ne-am străduit să fim gazde bune pentru invitații noștri la „Cocoșul de Hurez”. Gîndul nostru este ca an de an, acest loc să adune nu doar ceramică, ci și artiști ceramiști de cea mai bună calitate. Și în acest an, ca de fiecare dată, am organizat foarte interesante discuții de specialitate cu artiști ceramiști. Cocoșul de Hurez este și trebuie să rămînă o «universitate» sui generis, o universitate a unei arte milenare” — ne spune Petre Barăsu, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului de partid al orașului Horezu.

Tîrgul de ceramică și alături, biciul, Tribomba, mătăsuri, înghețată, cojoace, miei și capre, dormeze înflorate și covore în culori violente, îi gablonzuri, cîrse, lînă, fluiere, mînji de hirtie... O lume peștrită agitată, plîsînd de polta, de a cumpăra.

Acolo sus, în Treaptor, alături de linista farfuriilor smălțuite, își strigă bucuria stridentă o formă de sărbătoare la care ne gîndim încă prea puțin: biciul. În forma lui de astăzi, cam pervertită, dar la fel de plină de culoare. E dreptul lui...

TANIA RADU ■

3 R

Investițiile există, reciclarea textilelor așteaptă încă soluții

Cine nu știe — și textiliștii o știu cel mai bine — că valorificarea resturilor tehnologice nu este o descoperire a lor, a celor din ziua de azi. Mai curând se poate spune că au „rupt”, au „uitat” o străveche tradiție. Recircularea materiilor prime a insotit dintotdeauna, încă din economia casnică arhaică, procesele de prelucrare a lînii, mătăsii, bumbacului, inului, cîncpii, rafiei... De altfel, inginerii textiliști moderni recunosc că orice filatură, oricare țesătorie din epoca industrială — și în care România are îndelungă tradiții —, venea pe lume însoțită de o cifră de modeste mașini capabile să refilaze ceea ce „cadea” sub ringuri ori să destrame, în vederea refilării, resturile de țesături, așa-numitele rebutouri tehnologice. Astăzi, în epoca supertechnologiilor ca și a crizei materiilor prime, aflăm că există, că avem un stoc de textile vechi, mai exact, învechite, care s-au depreciat prin depozitele Centralei de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile, staționând de 4, 5, 6 ani, circa 12.300 tone. La care se adaugă cele ce sufocă magazinele și depozitele de resturi din întreprinderile de tricotație și mai ales de confecții. La care se mai adaugă și cele ce sufocă garderoburile populației, neavînd unde și cui să le predea.

Întii s-a justificat că nu am avea investiții, capacități de producție și întreprinderi specializate capabile să le prelucereze, să le transforme în bunuri utile, în bunuri cu valoare de întrebuințare ridicată. S-au acordat și aceste investiții (de la bugetul statului, desigur). Au apărut „Netlex” Bistrița și „Netlex” Rm. Vilcea care, și ele, valorifică numai o parte din asemenea resurse de materii prime. Au apărut apoi filaturile de vîgionie de la Negrești (Vaslui) și Gura Humorului (Suceava). Mai recent, au apărut secțiile noi de pe lângă Întreprinderea textilă Timișoara și Întreprinderea textilă Arad. Apoi s-a justificat că „se află în curs cercetării pentru punerea la punct a tehnologiilor adecvate pentru reintroducerea în circuitul productiv a țesăturilor și firelor moderne, din amestecuri între fibrele naturale și cele chimice, mai ales a celor cu poliestere”. Semnata acestor rînduri seria despre acest fapt și prin anii 1978—1979. Scudenta a sosit și astfel, în numele unui deziderat economic, a unor ferme saracini de partid și de stat care au stat și stau în fața industriei ușoare, încercăm să aflăm ce spun cei răspunzători.

Se zice că ar fi de vină constructorii de mașini

La Centrala industriei bumbacului, cea mai mare centrală a industriei noastre ușoare, ce are în subordine 53 de întreprinderi de pe întreg cuprinsul țării, ne este indicat, din partea conducerii, drept cel mai competent, spre a sta de vorbă despre această chestiune, inginerul Septimiu Caracudă din cadrul compartimentului tehnic — C.T.C. Omul nu este nici măcar șef de serviciu, dar asta n-are importanță din moment ce se dovedește a fi cine trebuie, un bun cunoscător al problemei și, în modul cel mai serios pătruns de importanța acesteia, nu numai pentru ramura textilă ci pentru întreaga economie națională. Lucrurile stau cam așa: „Sarcina noastră este să le valorificăm pe toate, tot ce înseamnă resturi textile, atât din filaturi și țesătorii, cit și, sau mai exact, mai ales, din sectorul tricotațiilor și al confecțiilor”. Realitatea este însă departe de a fi egală cu sarcina. „Ar fi frumos”, zice, „ca tot ceea ce se poate recupera să poată fi și filabil. Ceea ce, deocamdată, nu e. Ar fi optimul, ar fi idealul. Valorificăm, la un procentaj destul de ridicat, pînă la 85,5 la sută, resturile din procesele proprii, din filaturi și țesătorii, pierderile tehnologice susceptibile a fi recuperate, căci mai există și acel mic procent al celor imposibili de recuperat (ar fi mult prea scump față de valorile obținute), puzderia fină, sub formă de praf, ce se elimină prin tuburile de aeraj a halelor de producție, prin instalațiile de ventilație și îndepărtare a noxelor. Fiind vorba, în general, de fibre celulozice, adică din compoziții fibroase naturale, bumbac și celofibră. În primele 4 luni ale acestui an am valorificat astfel, din 4.905 tone materii prime recuperate peste 3.950 tone. Proportia este bună. De asemenea, mai valorificăm anumite cantități, care nu sînt întotdeauna constante, provenind de la alte centrale ale ministerului nostru, în special de la tricotație (ceea ce ne trimite confecțiile este cu totul nesemnificativ), ca și din cadrul Ministerului Industriei Chimice, în speță resturile de celofibră. Cit? Cam 615 tone de la M.I.Ch. și cam 585,5 tone de la Centrala industriei tricotațiilor; procentajul celor provenite de la confecții este atât de neînsemnat încît nu are rost să-l mai reproducem”. Insistăm să aflăm, de ce totuși, este atât de mic, cum prea mică ni se pare și cantitatea provenită de la tricotație, avînd în vedere volumul total al producției acestor alte mari centrale a industriei noastre textile. Ajun-

gem din nou în punctul fierbinte al tehnologiilor.

„De regulă, continuă interlocutorul nostru, MTR-urile, cum sînt codificate la noi materialele textile refolosibile, sub formă fibroasă nu ne ridică probleme deosebite. Ele se refolosesc, fie prin tehnologiile clasice, pe mașini convenționale, direct în fabricile unde ele rezultă, fie prin tehnologii și cu mașini noi, neconvenționale, în întreprinderi și capacități anume create, cum ar fi cele două întreprinderi de netesute ori secțiile și mai noi de pe lângă filaturile de vîgionie de la Negrești (Vaslui) și Gura Humorului (Suceava) prin așa-numita tehnologie de filare cu capăt liber.” Cîndva, acum 5—6 ani, am scris și noi cu entuziasm despre noutatea vîgioniei, acest veritabil fir realizat din resturi textile, avînd în structură un procentaj foarte mic de fibră nouă, doar ca fir de legătură, capabil să-i dea rezistența necesară destinației. Am scris despre vîgionie ca despre o veritabilă materie primă pentru țesători, fără să gresim. În cadrul atelierului de proiectare produse noi ni se reconfirmă, prin glasul unei specialiste care se ocupă de creația de articole din vîgionie, ingenera Floarea Grecu, că n-am greșit. Firul are viitor. Ne prezintă un caiet cu mostrele a 150 de articole, de țesături cu cele mai diverse destinații obținute cu vîgionie, ce ajunge să dețină într-o țesătură procentaje de la 17 la 80 și chiar 85 la sută, extinzîndu-se, după testări și probe de rezistență și durabilitate, de la firul de bătătură la cel de urzeală, de la diftina la țesături fine pentru lenjerie de corp, de la prosoape la lenjerie de pat. Mai mult, froteurile „Martina” pentru cămăși bărbătești, atât de la modă azi au trecut demult granițele țării, fiind solicitate la export. Inginera creează nu face altceva, în felul acesta, decît să ne aducă cel mai convingător argument în favoarea valorii materialelor refolosibile, o demonstrație admirabilă ce pledează pentru efort de gîndire și de creație în a le repune în circuitul industrial la cele mai înalte cote tehnologice. Este, într-adevăr, inadmisibil ca textile de cea mai bună calitate să ia destinații inferioare, cum, cel mai adesea se întîmplă cu resturile de țesături din confecții, ce sînt vindute „la tonă” pentru întreținerea utilajelor, mașinilor și motoarelor, după care se aruncă la gunoi. Faptul că MTR-urile reprezintă azi 10 la sută din materia primă a CIB este un fapt foarte pozitiv, dar nici pe departe nu reprezintă optimul,

cum spunea inginerul Septimiu Caracudă. Cîte resturi rămîn încă nefolosite superior la nivelul celorlalte 2 mari centrale ale ramurii textile — tricotație și confecții — nu am reușit să aflăm de la Centrala bumbacului, desi, ni se spune, ar exista (la serviciul producției) un calcul al dinamicii de materii prime refolosibile, altfel ministerul nu ar fi aprobat cele cîteva noi investiții destinate reciclării lor. Bănuim că trebuie să existe cu atât mai mult cu cît CIB finanțează de mai mulți ani cîteva teme de cercetare la Institutul de cercetări textile axate tocmai pe programul materialelor recuperabile. Insistăm să aflăm de ce atât de lung este, în schimb, drumul de la cercetare la producție? Cunoșcînd faptul că mai multe capacități cu respectiva destinație au serios se întîrzii de la termenul de punere în funcțiune. Insistăm pe lîngă tovarășul director adjunct economic, Ștefan Cristescu, și astfel avem prilejul să discutăm, și să-i cunoaștem punctul de vedere, cu șeful secției cercetare-proiectare, inginerul Ion Hălău. Aflăm că în programul centralei au fost incluse, cu termen de finalizare anul 1986 (?!) două teme de cercetare menite să rezolve „Tehnologia pentru prelucrare a petecelor de tricot tip bumbac cu conținut de lire poliestere în vederea obținerii de fire tip bumbac pe mașini de filat cu rotor” și „Tehnologia de filare neconvențională a firelor din materiale refolosibile colorate și prelucrarea tipurilor principale de produse posibile de realizat din acestea”. Ingerul Ioan Hălău, ca specialist și beneficiar, consideră rezultatele la care s-a ajuns la nivelul așteptărilor și necesităților centralei, mai mult, una dintre tehnologiile neconvenționale se dovedește a fi o premieră europeană. Se remarcă printr-un ciclu mult mai redus față de tehnologia clasică și posibilități de a se obține o diversitate de finete a firelor, de la 6 la 24 și chiar 27 metri la gram precum și a înlocui firele clasice rezultate prin filare. Numai că n-a ajuns în producție, deoarece una din fazele importante ale lanțului cercetare — testare — omologare — producție este de mai multă vreme obturată de către constructorii de mașini. Atît la „Unirea” Cluj-Napoca, precum și la „Tehnometal” București, întreprinderile ce au menirea să realizeze mașinile textile,

deși au primit toate documentațiile nu au reușit să omologheze utilajele respective și să dea posibilitatea probelor industriale, fără de care nu poate intra în funcțiune o fabrică nouă bazată pe tehnologie nouă și cu atât mai mult, una în premieră. Sintem de acord cu specialistul textiliștii că oricîte greutăți ar avea numitele întreprinderi, nimeni nu dă dispense nimanui să întîrzie producția a 3—4 fabrici întregi pe care țara a contat. Și totuși, chiar dacă acestea ar fi gata nu știm ce-ar lucra, dacă ne încordăm atenția asupra cuvîntelor următoare ale specialistului de la C.B. Dacă n-am lua deloc în seamă resturile din confecții, pe care nu știm de ce toată lumea le ocultează cu diplomatie, și ce-am opri în exclusivitate la cele din tricot, la care se fac toate referirile, (și aici cu precauții cînd e vorba de cele din poliestere), descifrăm că lucrurile nu sînt puse la punct nici la acest capitol. Deși e vorba de materia primă principală (din cîte înțelegem) a noilor capacități. Ingerul șef de secție ne mărturiseste că „sigur, trecerea la treaba asta nu va fi simplă. În momentul de față Centrala tricotațiilor ne furnizează numai resturi albe, în compoziții numai fibroase. De acum încolo au probleme cu organizarea pe structuri fibroase și colorit. Treaba nu este pusă la punct la ei, în special cu capacitățile de presare a baloților de materiale recuperabile, cu organizarea preluării pe sorturi și culori a acestora de la locurile de muncă, precum și cu depozitarea etc.”. Nu era oare firesc ca toate aceste răspunsuri și soluții să le dea cercetarea? Prin tema dată spre soluționare? Eventual chiar în colaborare cu centrala numită, devenind astfel coparticipantă la finanțare?!

Dacă despre resturile din confecții ni se răspunde, pînă la urmă transant „deocamdată nu luăm”, fără să intereseze pe cei cu care am dialogat ce facem cu ele, vor rămîne mai departe să putrezească în muniți prin depozite?!, nu se sufliă nici măcar un cuvînt despre cele ce ar putea proveni și de la unitățile de confecții ori chiar tricotație ale cooperatelor mestegărești și cu atît mai puțin cu cele de la populație. Or, industria reciclării materialelor refolosibile nu poate fi decît una singură, precum unitară este economia noastră națională.

Industria — nu, cooperația — nu, cine achiziționează de la populație?

Maria Gherghina, vicepreședintă a Uniunii cooperatelor mestegărești — confecții-încălzitoare, prestări neindustriale București este într-un fel, în domeniul său, atunci cînd îi solicităm să ne detalieze acțiunile de recuperare și refolosire a materialelor. Îndesebîi a celor textile. Pentru că, de fapt, e „textiliștă”. Prin specializare. Iar procesele tehnologice îi sînt tot atît de bine cunoscute încît poate să gîndească cu chibzuință la fiecare petec de material. Cele 16 cooperative afiliate uniunii sînt profilate pe confecții, încălzitoare, tricotație, marochinării, blănării. Comparimentate, la rîndurile, pe secții de prestări servicii și producția de mică serie. Unde, de altfel, se concretizează și procedeele de valorificare a materialelor. Resturile tehnologice de textile și cele vechi nu sînt preluate și valorificate numai din activitatea proprie, ci și din cadrul Ministerului industriei ușoare și chimice, precum și de la I.R.V.M.R. Astfel că, planul de preluare pe anul în curs prevede 76 de tone, iar cel de valorificare — 86 tone, 10 fiind din activitatea proprie. Cert este că planul valoric pe primele șase luni a fost realizat și depășit. Cantitativ, din cele 42 tone planificate s-au înregistrat 53. O secție cheie unde se cunoaște aproape milimetric cantitatea de textile, piele sau fire sintetice rîmăsa și bună de recuperat este secția de croit. Aici „surplusurile” sînt sortate pe dimensiuni și ambalate în saci

de plastic. Din mers se trece la întocmirea formelor de predare-primire la magazine, fără ca ele să mai fie depozitate. Într-un proces tehnologic normal. Așa, de exemplu, la cooperativa „Sporul”, după ce au fost croite reperetele pentru producția de export, resturile din lînă și bumbac cu procente de poliestere rezultate, reintră în alt proces tehnologic, sînt retipărite și din nou confecționate. Se execută din bucățile rămase articole pentru copii și adulți într-o gamă diversificată și la un preț accesibil. Pînă acum, așa cum ne spune Andrei Stuparu, șeful sălii de croit, au reușit să confecționeze 1.300 de produse în valoare de 52.000 lei.

Acestea sînt foarte căutate pe piață și se înscriu în acțiunea totală de refolosire. Cum s-ar spune nimic nu se pierde. Chiar și cele mai mărunte resturi sînt repartizate în secția de jucării textile, ca material de umplutură, sau izolatoare. Toate, fie că sînt confecții sau obiecte de încălzitoare și marochinării, beneficiază de proceso de imbinări combinate unde pierderile tehnologice sînt minime. Astfel, se are în vedere combinarea pieselor mici cu cele mari, studiul culorilor și al contexturii materialelor din care să rezulte atît estetica dorită cît și eficiența. Numai că, dacă acestea satisfac cerințele pieței, nu același lucru se poate demonstra în cazul activității de achiziționare, recondiționare și valorificare de la populație a confecțiilor uzate. De ce? „Pentru că spațiile existente, 29 de puncte de achiziții, sînt suficiente, însă nu au o zonă teritorială bună. Pe de altă parte, se aduc de către cetățeni obiecte de vestimentație și încălzitoare cu un grad mare de uzură, care necesită, totodată, proceso de recondiționare complexe și conduce, implicit, la creșterea prețului, avînd în vedere că an de an a crescut și nivelul de retribuție al manoperei. Oamenii preferă, în schimbul lor, mărfuri cu preț redus, aflate în rețeaua comercială. De unde rezultă și puținul interes al celor de la centrale de achiziții să depoziteze și să preia asemenea obiecte”. Rămîne problema resturilor textile. Cele care nu mai pot fi recondiționate. Este știut că ele sînt în cantități nu tocmai neglijabile, ce pot și trebuie să fie revalorificate. În ce măsură sînt ele preluate de la populație? Cooperarea proia o parte din ele, indirect, prin I.R.V.M.R. Spre exemplificare, Uniunea cooperatelor mestegărești are repartizate 40 de tone de resturi textile. Pe care de cele mai multe ori le refuză. Motivul? Lipsa dotărilor de prelucrare și a unei cercetări adecvate, ca de altfel și profilul ei, specializat pe produse de confecții. Dacă există asemenea refuzuri, să vedem cum se prezintă situația la furnizor. Șeful sectorului colecțiilor de la I.R.V.M.R., Ion Popescu, ne face cunoscut că sînt încheiate contracte economice prin care unitățile de stat primesc cotele de materii prime refolosibile. Unde sînt incluse și cele preluate prin punctele de colectare de la populație. Dar, există un dar, care nu face tocmai ușor drumul lor către beneficiar. „La peste cele 45 puncte de colectare răspindite în zona municipiului București nu se face o diferențiere între obiectele recuperabile. Acolo unde se preia fierul vechi, hîrtia, sticla, merg și resturile textile. Mai mult chiar, nu se face o sortare riguroasă privind structura textilelor. Unele — tip bumbac, lînă în amestec, mai pot fi prelucrate, altele, cum sînt poliesterii, nu. Și de aici refuzul beneficiarilor. Planul nostru este de peste 2.750 tone, în condițiile în care avem un stoc de 650 tone. Cu întregul lui șir de dificultăți. De depozitare, de degradare și neutilizare”. Industria ușoară, și în primul rînd institutele de cercetare au menirea să gîndească și să rezolve la nivelul cerințelor refolosirea resturilor textile redînd circuitului economic stocuri ce există și cele ce vin din urină.

Ce-ar mai fi de făcut într-un timp foarte scurt?

- O punere de acord a planurilor de colectare și recuperare cu starea de fapt, cu posibilitățile. În realitate, avem o cantitate mult mai mare de resturi textile față de ceea ce intră, practic, în industria reciclării și valorificării superioare.
- Norme și STAS-uri de sortare, obligatorii deci, pentru toți furnizorii, pe structuri de fibre și pe culori.
- Tehnologii și utilaje de imbalotare.
- Soluții eficiente pentru resturile din industria confecțiilor.
- Tehnologii de destrămare și prelucrare a textilelor din sau cu poliestere.
- Grăbirea omologării și producerea mașinilor textile corespunzătoare, ale căror documentații există...
- ...Și, cu siguranță, multe alte lucruri pe care direcțiile de resort din Ministerul Industriei Ușoare le au pe agenda de lucru. Vom reveni.

Pagină realizată de
CICI IORDACHE-ADAM și MARIA BOGDAN

**Mihail
Gavrilescu:**

**„Ieșirea
din anonim
e grea”**

Confesiunea unui artist

care se împlinește în provincie



— Vă întreb de la început: nu vi se pare că la cei aproape 50 de ani pe care îi aveți sînteți prea puțin cunoscut. Mihail Gavrilescu?

— Nu. Cu ce-aș fi mai cîștigat dacă m-ar ști mai multă lume decît mă știe acum? Aș fi mai talentat?

— Nu despre asta e vorba, însă orice artist simte nevoia să se facă în jurul lui o nișă vitivă.

— Eu nu simt o astfel de nevoie.

— Din cîte am aflat, sînteți un om deosebit de modest, harnic și făcut. Dar în artă nu e bine să fii prea modest.

— Dar nici să te arăți singur cu degetul nu mi se pare a fi cel mai potrivit. Dacă e să înțerezi pe cineva, mai bine să te descopere el singur. Dacă ai într-adevăr ce să comunici celorlalți, nu se poate să nu se audă pînă la urmă de tine. Nu se poate.

— E-adevăr, dar uneori e prea tîrziu. Însă pe cine învinovățiți de faptul că nu sînteți prea știut?

— Să învinovățesc pe cineva? Asta-l bună! Pe nimeni. Nici măcar pe mine. Trăiesc exact cum mi-e firea. Pictez cum simt,

fără să țin cont de mode. Din pricina asta cunosc o permanentă stare de bucurie și de libertate. La anii pe care îi am viața continuă să rămînă pentru mine un miracol. Nu m-am legat de bunuri vremelnice la care să mă gîndesc zi și noapte cum să le sporesc. Sînt legat doar de familia mea, de prietenii mei și, bineînțeles, de munca mea.

— Mihail Gavrilescu, v-ați născut la Focșani, locuiți la Brăila, sînteți absolvent al Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu” din București, membru al Uniunii Artiștilor Plastici, și ați devenit profesor de desen. Ați avut pînă acum trei expoziții personale. Care a fost drumul pînă la ele?

— Nu foarte complicat. Mi-a plăcut să desenez de mic, ca oricărui copil. Dar cînd, la început din întîmplare, apoi dintr-o trebuință sufletească, am văzut mai multe expoziții ale maestrilor, am știut că nu mai am altă cale de urmat. Așa că am apucat drumul ăsta, făcînd cîte un pas, doi trei... Unii mi s-au părut deosebiți, alții inutili. Port o recunoștință deosebită profesorilor mei Dumitru Popa din Focșani și marelui

nostru pictor Viorel Mărginean, care au avut tactul necesar și talentul pedagogic să mă-nvețe gramatica picturii. Cam asta ar fi totul.

— Într-adevăr, sînteți un om făcut. Nu vă place vorba lungă.

— N-am mai dat nici un interviu. Parcă aș conduce pentru prima oară mașina. Nu știu de ce, chiar mi-e jenă c-am acceptat să discutăm în vîzul tuturor.

— Vă incomodează faptul că locuiți în provincie?

— Uneori, îmi pare rău că nu pot să ies în oraș și din loc în loc să intru în expoziția pe care a deschis-o un artist plastic. Suplînesc această necesitate făcînd vizite lunare la București cînd iau la rînd toate galeriile. Dar faptul că stau la Brăila îmi e totuși de un mare ajutor pentru lucrările mele. Am aici o sumedenie de surse de subiecte ce par a nu se epuiza niciodată: Insula Mare a Brăilei, șantierul naval, Dunărea... Unde să găsi astfel de comori în Capitală?

— În ce raport se află pictorul Mihail Gavrilescu cu profesorul de desen Mihail Gavrilescu?

— Amicale. Eu rămîn totuși un profesor de desen.

— Dar și un bun pictor, ca și proslăvește natura cu har. În tablourile dumneavoastră peisajul este invadat de ninsori uriașe, care par să cotopească întreaga lume, sau dimpotrivă, e învălăsat de lumina verii. Dar totul e calm, de un echilibru deloc precar, astfel încît spațiul pe care-l creați pare să fie ocrotit pentru oricine ar descinde în el. Însă, curios lucru pentru cineva care iubește oamenii alți de mult ca dumneavoastră, din aceste peisaje lipsește omul. E singura notă de mister dintr-un teritoriu deloc neliniștit.

— Cum lipsește omul? Dar aceste bărci ale cui sînt? Sau această casă pe hornul căreia iese fumul pe cine adăpostește? Această cană cu flori a cui e? Nu, din lucrările mele nu lipsește omul. Dar prezența lui e numai sugerată.

— E poate oare același reflex al pudorii care vă caracterizează și care vă împiedică să dați buzna în viața oamenilor fără permisiunea lor?

— Știu eu ce să zic? Nu m-am gîndit la asta niciodată. Dealtfel, nu pretind că am descoperit ceva important de cînd trăiesc.

— Cei cărora le predați știu

că sînteți și pictor?

— Unii, da.

— Și vă privesc cu mai mult respect?

— N-am băgat de seamă. Sînt privit de către toți cu acel respect cuvenit unu cadru didactic.

— Aveți timp să lucrați?

— Dacă ai bunăvoință și plăcere de lucru, există timp pentru toate. Mie, de pildă, îmi place să mă scol de dimineață, de pe la patru, și încep să-mi pregătesc o pinză pentru lucru, sau șterg o lucrare care nu-mi place. Cînd pictez, fiecare ceas, e o-nlăntuire de clipe fericite.

— Dar cînd predați?

— Vedeti, eu știu sigur că poate nici unul dintre elevii mei nu va urma arta plastică. Asta însă nu mă împiedică să nu le predau cu toată dragostea. Indiferent că va fi muncitor, sau inginer sau muzician un om complet nu trebuie să nu cunoască măcar alfabetul artei plastice, astfel încît vîzînd un tablou să nu rămînă opac la frumusețea lui.

— Un om care ar vedea un tablou de-al dumneavoastră ce-ați vrea să gîndească privindu-l?

— Ce să gîndească? Faptul că nu ne putem îndepărta de natură.

— E greu pentru cineva din provincie să expună în Capitală?

— E destul de dificil să obții un spațiu de expunere.

— Fără o recunoaștere în București un artist plastic nu e luat în seamă?

— Ba bine că nu! Însă vrem, nu vrem, Bucureștiul rămîne în continuare centrul activității plastice de la noi. Chiar dacă provincia are în spatele ei un detașament respectabil de artiști dintre care mulți sînt de o incontestabilă vîloare. Dar ieșirea din anonim a grea.

— Sînteți la Brăila patru pleteri membri ai Uniunii Artiștilor Plastici. Există ceva comun în lucrările dumneavoastră?

— Există. Și asta nu numai datorită peisajului de-aici. Pe toți patru ne caracterizează dragostea față de om, față de natură și o bogată paletă coloristică.

— V-ați fi putut împlini în alt loc?

— De unde să știu? Știu doar că aici mă simt bine și asta e un semn că mă aflu în locul de pe Pămînt cel mai potrivit mie și aspirațiilor mele.

GEORGE ARION ■

Constelația lirei

Memento

Acum putem să ne-nîlmim, de nici o umbră n-avem teamă de cînd am început să fim cu umbra timpului de-o seamă.

Și ne vedem ca la-nceput ca două-ntruchipări ciudate într-un pămînt necunoscut al unor veacuri depărtate,

și eu mă mir de trupul tău, tu la trezirea mea te sperii, și nu știu ce păreri de rău ne fură farmecul vederii.

Pustieții ne-au alungat, la poartă n-am cerut iertare, ademeniți într-un păcat sub ochiul lui din depărtare.

Și lumea lui era în noi, necunoscută altor fețe și eram orbi cît eram goi și n-avea cine să ne-nvețe.

Nici soră nu puteai să-mi fii și nu puteam să-ți fiu nici frate, cum rătăceam ca doi copii pe-acele tăraturi eufrate.

Căci ne născusem din pămînt ca să rămînem doar pămîntul săpat în noi de-atunci, pe rînd, în pedepsirea lui săpîndu-l.

Dar apa morților venea și n-avea ce să ne mai mire, acoperiți de ceața grea, străini de noi și omenire...

Și m-am întors ca un străin prin locuri parcă neștiute, pe sub răzoare de pelin și printre garduri de cucute,

și strig în mine ca-n pustiu să lasă cineva la poartă, un om pe care-ar fi să-l știu stăpîn pe-această vale moartă!

Iubirea care m-a ohamat, robia nuntii, iată, vine, ca un blestem îndepărtat întors de dincolo de mine.

Apoi

Pe drumuri fără ocolire vin turmele din zăcători la umbrele cite-or mai fire și-n colbul zilei uneori.

Înlătură de ești în stare, adună-le dacă mai poți, aceste dealuri și hotare și din zidirea lor pe toți,

răsași și nu te da în lături, pe coama ninsă de acăți, ca într-o țară de omături în care-ar fi să te arăți,

și nu-l să te mai vadă nime cum duci cu tine-un semn ocult la care din întunecime se-arată-o lume de demult,

muncite umbre, neam cuminate întors dintre zidiri de fum, pe-atîta cu luare-aminte pre cit în urmă petrecum...

Întrebări

Să trecem peste Dealul Turzii și să ne-ntucăm apoi, printre acăți umblînd ca surzii ce nu se uită înapoi

la strigătele ne-nțelese ca-n paza nopții, de hăitași, pe albe clinuri cu ovese prin care urme-abia mai lași.

Dar cei rămași pe cîmpuri goale, din muchea coastei secerării, ori cei aprinsi după răcoale pe rugurile altor nații,

ori cei din gropile comune, cei cu țărina laolaltă, cine-ar putea să-i mai adune să-i ducă-n partea cealaltă?

Din osul sfărîmat sub roată mi se dezleagă osul frunții, parcă durerea lumii, toată, în furci, mai înfioară munții!

ION HOREA ■

toare de conștiință într-o nădăjduire și adevărul unei Patrii.

Au deprins de la Caragiale oamenii de aici să te primească și aștepta îndelung mai degrabă cu o ușoară umbră de ironie pe de-o parte iar pe de altă să-ți strecoare în suflet urlașe lucrare a apostolului neamului de la Văleni privin-

Iubirea de frumos

Sărbătoare a poeziei și istoriei

du-te cu înădăunță pînă vei hotărî singur că n-ai ce să le spui și că mai bine să-ți stringi din hol cărțile pe care nu ți le vor cumpăra și să pleci acasă cum s-a întîmplat uneori.

Dar cînd se deschid și pot fi cîștigați iată că sînt copii luminii și ai bucuriei și evlaviei gata să te asculte și să-ți dăruiască și ochii din cap cum spune textul epistolei bimilenare.

Vechiul drum spre Ardeal pe Valea Teleajenului pleca pe aici ca și cel pe Valea Prahovei.

Avem un document emis aici de Mihail Viteazul la 1600 de aici act de impropretărire pentru Antonie Grama de-o excepțională însemnătate pentru înțelegerea ființei morale adînc evlavioasă a voievozului martir.

Iubirea de frumos

Sărbătoare a poeziei și istoriei

Acest Palat al Culturii aici la Ploiești este și poate fi o universitate a scrisului și istoriei românești.

Trebuie toți scriitorii din țară să vină în această augustă aulă unde vor fi primiți de un auditoriu de cea mai frumoasă și statornică tradiție românească. Nu poate fi lăsat atît tîneret dornic de cea mai curată și inapripată ardere într-o creștere și elnstirea tradiției ca și a sufletului său necercetat din

aproape de conștiința cărilor noastre.

În cursul dimineții am stat cîva timp în cămăruța unui artist adevărat Otto Barabas Teleajen într-o documentare practică asupra tuturor cititorilor din această matcă românească. Pictorul arhitect a avut cu o jumătate de veac în urmă un gînd de o viață de-a strămuta în desen și culoare în așa fel toate citirile sacre și multe civile case țărănești, ca ele să poată fi refăcute după desenul său întocmai. Ținînd seama că multe foarte din păcate au dispărut de-a lungul deceniilor această lucrare a acestui mare patriot este de-o valoare excepțională. Editura Meridiane ar putea alcătui un album document din aceste peste cinci sute de imagini ale adevărului existenței poporului nostru aici la poala Carpaților.

Dar ceea ce impresionează la acest om artist de-o extremă modestie și onestitate este și acest fapt că tot ce a făcut este jertfă din buzunarul său. N-a primit de la nimeni nimic pentru această

(Continuare în pag. 14)

IOAN ALEXANDRU ■

Sub egida Anului Internațional al Tineretului

Al 15-lea Salon Internațional de Artă Fotografică al R.S. România



„Hella” — Corneliu Dorin Gelep (România)



„Hai prietene, curaj!” — Boris Zariolov (U.R.S.S.)



Lumină de toamnă — Luis Pedro Raota (Argentina)

...Din cele peste 1100 de exponate — color sau alb-negru — așezate pe panourile aflate în sala de expoziții a Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din Capitală, viața — prin tot ce are ea mai superb, sau dramatic — se revarsă, în cel mai strict înțeles al cuvintului, către ochii privitorilor. După câteva minute de veritabilă „buiăcăală” vizuală, alunecând în tăcere prin dreptul acestor exponate, te cuprinde o stranie și în același timp plăcută oboseală: ochiul, asaltat de multitudinea imaginilor, pare a ceda curind cascadei de instantanee — sufletul însă, nu. Și este necesar ca, după ce ai făcut un prim tur, să te întorci, să revii și mai ales să înșiști asupra acelor opere care te-au marcat la început, probabil în subconștient, pentru a te delecta abia acum, și mai ales acolo unde propria ta personalitate, propria ta sensibilitate a tresărit, pentru a realiza magia acestei superbe și moderne arte care este FOTOGRAFIA!... O „magie”, paradoxal, extrem de concretă, pentru că surprinzând viața, obiectivul aparatului de fotografiat îți comunică, plastic, o realitate pe lângă care poate că treci uneori fără a-i da prea multă atenție; pentru că acest obiectiv — instrument tehnic și rece, dar înobilat de căldura și talentul celui care îl minuieste — devine el însuși o fereastră către oameni, către natură, către frumusețe... către înțelepciune.

Cel de al 15-lea Salon Internațional de Artă Fotografică al Republicii Socialiste România, organizat de către Biroul de Turism pentru Tineret (B.T.T.) și Asociația Artiștilor Fotografi (A.A.F.), desfășurat în cadrul „International Year of Youth” și plasat sub dublul patronaj al Comitetului Național Român (C.N.R.) pentru Anul Internațional al Tineretului (A.I.T.) și al Federației Internaționale de Artă Fotografică (F.I.A.P.), marchează în această vară și împlinirea a 30 de ani de activitate al Asociației Artiștilor Fotografi din România. O prestigioasă participare a artiștilor fotografi din 42 de țări (7062 de lucrări luate în considerare, dintre care cele mai reușite și reprezentative au fost selecționate cu ajutorul unei mașini electronice de votare), printre care s-a numărat și un important număr de artiști români (245 lucrări admise în cadrul Salonului), au ridicat nivelul calitativ al exponatelor la cote dintre cele mai înalte, actuala manifestare permițând considerarea Salonului jubiliar ca un prinos de recunoaștere adus artei fotografice românești de către nenumărați fotografi de pretutindeni care au ținut să fie prezenți în mijlocul nostru.

Deviza „Participare, Dezvoltare, Pace”, ca și tematica „Tinerete, Fotografie, Turism”, ambele deosebit de generoase, au sintetizat nu numai năzuințele firești ale tinerei generații de pe întreg pământul, dar și o practică morală proprie acestora — optimismul fiind caracteristica evidentă a actualului Salon, încrederea în om și în viață făcându-se resimțită chiar și în acele lucrări mai „amare” — dar absolut firești în context! — referitoare la oamenii viștici, în genere, sau copiii lumii a treia în special.

Cîteva „reper” ale Salonului Internațional, culese strict subiectiv de către autorul acestor rânduri și departe de a epuiza copleșitoarea frumusețe a exponatelor, și înșirate absolut la întâmplare: coloristica amețitoare a faunei și florei fotografiate „in macro” (Arnold Frank — Austria); umorul tonic al unor instantanee aparent banale (Christopher Frank — U.S.A.); splendide portrete feminine în alb-negru, printre care cel al actriței Irene Papas (Chris Tselios — Grecia); portretele de o dramatică expresivitate a unor bătrini (realizate de cei doi Gelep — tatăl și fiul — România); montaje cu tentă fantastic-filozofică (Jain Jean Yves — Franța); muntele Fuji, surprins în diverse unghiuri și anotimpuri ale anului (Masuda Sunso — Japonia); din nou umor, în așa-zisa dispută dintre generații (Raota Pedro Luis — Argentina); „două modele în negru” (sau superbul dublu portret al unui bărbat și al unei femei, realizat de Viesturs Links, U.R.S.S.), s.a. Revenind la „ai noștri”: „Poarta soarelui, Costinești” (Dumitru Maican, distincție Salon); „Eugenia” (Faria Mircea, mențiune de onoare F.I.A.P.); „Hella” (Gelep Corneliu Dorin, mențiune de onoare F.I.A.P.). Sau — ca imagini de ansamblu — operele artiștilor din Hong-Kong, țările Europei nordice, Chinei sau Americii de Sud; aceleași nobile idealuri puse în slujba tineretului și umanismului, în genere, aceeași dragoste de viață și de frumos care-i animă pe tinerii de pretutindeni.

...Timp de o lună de zile — mai exact pînă la 17 iulie a.c. — cel de al 15-lea Salon Internațional de Artă Fotografică al R.S.R., deschis, cum spuneam mai sus, în Sala de expoziții a Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din Capitală, vă așteaptă: o lume decupată sub cadre de sticlă, o lume tăcută, dar plină de culoare și speranță. Un mijloc pentru tinerii de pe toate meridianele — și numai pentru ei — de a se cunoaște mai bine. De a se respecta!

HORIA PĂTRAȘCU ■

Insemnări de lectură

Scene din viața poeziei

Perenitatea lui Nichita Stănescu a început să prindă contururi. Viața poeziei sale s-a retras în cărți documentare, pentru a da seamă, de-a lungul timpului, despre existența nepereche a acestui poet prețuit pînă la adorație. Blindul Nichita s-a retras el însuși în fotografii (căci îi plăcea să se fotografieze), de unde privește spre literatura română cu o candoare tristă. Astfel îl simt în fotografia de pe supra-coperta noului album omagial, de care s-a îngrijit un alt prieten al poetului, Constantin Crișan, **Nichita Stănescu. Frumos ca umbra unei idei** (Albatros, 1985) este, după cartea inițiată de Gheorghe Tomozei, cel mai frumos dar adus poetului, la nici doi ani de la dispariție. Darul acesta se datorează însă, după cum aflăm de la îngrijitorul ediției, și prețurii pe care poetul Adrian Păunescu a arătat-o personalității lui Nichita, atît în paginile revistei **Flacăra**, unde s-a făcut publică intenția editării cărții, cit și pe parcursul tipării acesteia, în momentele ei dificile. Atît de mult a socot Nichita Stănescu posteritatea prin moartea sa, încît confratii săi au simțit degrabă nevoia să-și apropie spiritul lui prin astfel de cărți-document, în fapt o prelungire fictivă a existenței poetului în rafturile bibliotecilor noastre. Aici, Nichita și-a regăsit propriile cărți, după un mare ocol dat vieții.

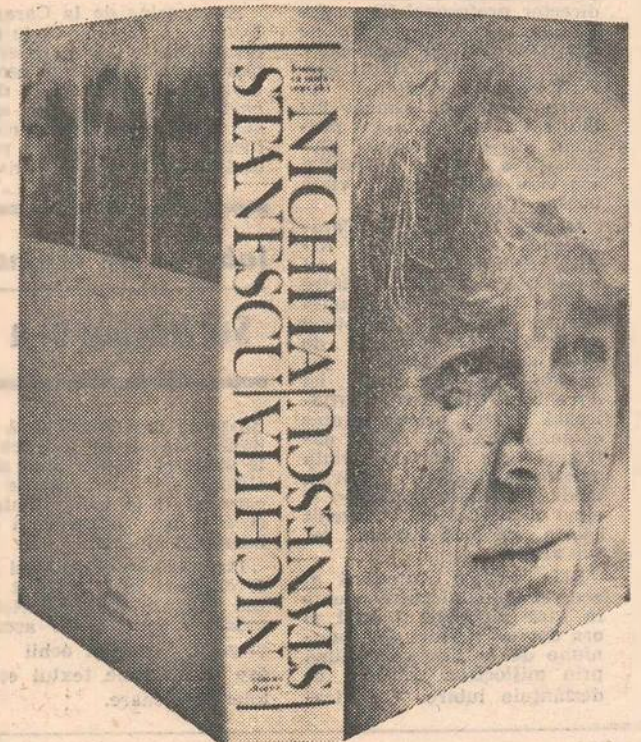
Albumul e, în primul rînd, o demonstrație de profesionalism. De multă vreme n-am mai văzut atîta competență în materie de grafică și tehnoredactare și, cînd spun acest lucru, mă gîndesc la sporul de calitate pe care o asemenea carte îl dobîndește prin intervenția profesionalistului. În viziunea grafică a pictorului Mircea Dumitrescu, albumul acesta are o epică interioară, o dinamică a sa care prefăce bogata iconografie în scene de viață. Senzația de muzeu al literaturii lipsește cu desăvîrsire și, în acest sens, schimbarea perspectivei de prezentare a materialului îmi pare o idee cu totul ingenioasă.

Cartea este o istorie a vieții poetului din prezent pînă la origine, ca să zic așa, dinspre postumitate înspre copilărie și adolescență. După ce este înregistrat momentul dispariției lui Nichita, printr-o suită de reviemuri lirice, poeme, tablete, semnate de scriitorii români și străini, printre aceștia din urmă numărîndu-se Milan Zivanović, Adam Puslojić, Stevan Tontić, Pierre de Boisdeffre, Jean-Paul Mestas, Justo Jorge Padrón, Michael March, Constantin Crișan publică, pentru întia oară un grupaj de poezii rămase în manuscris și dedicate de Nichita îngrijitorului acestui album. E vorba de **Cărțile sibiinice**, datate „25 august 1981”, facsimilate și puse la dispoziția cititorului alături de alte inedite comunicate de Dora Stănescu, Doina Ciurea, Valeriu Matache și alții. Cartea are, deci, și valoarea unei restituiri, căci, împreună cu bogata iconografie pe care o conține, pune în circulație parte din poeziile rămase nepublicate. După apariția lor în acest album (multe inedite au fost tipărite și de Gheorghe Tomozei în albumul său), și după alte investigații viitoare, putem spera o continuare a bibliografiei stănesciene prin publicarea unui volum postum, cu aparatul critic cuvenit. Probabil că cineva s-a gîndit deja la acest lucru și că inițiativa acestor două cărți omagiale nu este decît o anticipare.

Constantin Crișan a mai avut ideea de a antologa cele mai frumoase poezii ale lui Nichita din volumele tipărite, pentru a întregi fizionomia liricii sale și pentru a oferi, alături de intervențiile critice antologate, o cale de înțelegere a fenomenului poetic stănescian. Foarte frumoase sînt apoi fotografiile în care poetul apare împreună cu prietenii, familia și confratii, într-un amestec indicibil de jubilație și îngîndurare. Nu este ignorat, desigur, nici prestigiul internațional de care s-a bucurat poezia lui Nichita Stănescu și, fie că e vorba de Premiul Herder ori de Cununa de aur, Constantin Crișan are grijă să construiască în jurul fiecărui eveniment cite un mic scenariu, cu texte și fotografii, pentru a înțelege mai fidel starea de spirit care a animat respectivele momente. În fine, biografia poeziei lui Nichita e completată și cu o antologie de interviuri, din care se poate extrage o artă poetică, în formularea originală a poetului.

În partea sa ultimă, albumul trece în revistă adolescența și copilăria, printr-un ingenios joc de fotografii, coborînd așadar pe firul existenței poetului înspre primii ani de viață. Îl putem vedea pe Nichita cînd adolescent princiar, cînd soldat (fără viață personală, vorba sa), cînd copil frumos ca umbra unei idei, însoțindu-și părinții în diverse ocazii și bucurîndu-se de hazul și farmecul copilăriei. Ultimul grupaj iconografic, intitulat „Viața mea se iluminează”, e cu totul tulburător, fiindcă îl înfățișează pe Nichita într-o fulgurantă metamorfoză a vîrstelor, de la bărbatul hirsut la elevul cu coronită, sfîrșindu-se cu o excepțională sugesție, aceea a dispariției poetului. Apar, într-o alăturare de un tragism evanescent, imaginea camerei, a patului gol, a propriului portret, a soției sale singure, a casei, a plopului Gică, semne ale plecării definitive a poetului. În spatele acestui final aproape de film, cititorul descoperă încă o dată absența lui Nichita, care continuă să mihnească literatura noastră contemporană. Îl regăsim însă, pe poet, cu incintare, în această carte admirabilă, în paginile căreia și-a aruncat umbra propriei existențe.

RADU G. ȚEPOSU ■



Profil

Un senior al pianului

Aparent, cind Valentin Gheorghiu păsește pe estrada de concert, figura îi este liniștită și zimbătoare afișind, parcă, un calm imperturbabil. Cine îl cunoaște însă, cine a avut bucuria să colaboreze cu dînsul, știe că sub această fizionomie se ascunde o frămîntare lăuntrică proprie doar marilor interpreți care știu să-și stăpînească trăirile exterioare dăruind, în schimb, ascultătorilor, fiorul acela, unic, al artei adevărate, prin căldura, forța și în același timp delicatețea și știința stăpînirii instrumentului. Iar dacă interpretul este dublat și de personalitatea creatorului, măreția actului de cultură se ridică la culmi estetice greu de atins.

Drumul lui Valentin Gheorghiu, această puternică personalitate a muzicii românești și mondiale, a fost destul de asemănător cu acela al marelui său predecesor, Dinu Lipatti. Născut în aceeași lună, martie, dar 11 ani mai tîrziu, adică în 1928, gălățean de origine, artistul nostru și-a efectuat studiile la Conservatorul din București, avîndu-i ca mentori pe Mihail Jora, Mihail Andricu și Constantin Brăiloiu, dar, mai ales, pe marea profesoară, **Constanța Erbicănu**, de la catedra căreia a plecat ca un pianist gata format; iar specializarea făcută în cadrul Conservatorului Național din Paris, cu binecunoscutul Lazare Lévy, avea să-i aducă acel plus de finisare, necesar pregătirii unei cariere mondiale, care nu a întîrziat prea mult. Căci, pe unde n-a concertat Valentin Gheorghiu? Dacă ar fi să enumerăm doar cîteva din marile



sale turnee, vom consemna — în ordine cronologică — doar pe acelea din Cehoslovacia, U.R.S.S., Ungaria, R.D. Germană, Austria, Franța, Anglia, Polonia, Grecia, Bulgaria, Turcia, Elveția, Egipt, Iugoslavia, Canada, S.U.A., R.F. Germania, Islanda, și Israel. În sfîrșit, în afara marilor premii obținute în festivalurile naționale și internaționale (Budapesta 1949, Praga 1950, București 1953, Enescu 1958 etc.), invitațiile primite de-a lungul vremii de a face parte din jurile marilor competiții de valori pianistice (să enumerăm doar marile concursuri, cum ar fi Bach-Leipzig, Marguerite Long-Paris, Ceikovski-Moscova, Van Cliburn-S.U.A., Smetana-Praga, Busoni-Italia, ca și acelea de la Montreal-Canada, Santander-Spania, Geneva-Elveția) i-au adus interpretului român recunoașterea deplină a valorii sale pianistice pe plan mondial.

Valentin Gheorghiu nu s-a mărginit însă la arta interpre-

tativă, ci, la fel ca Dinu Lipatti, a abordat cu teame și succes **compoziția muzicală**. Cu teame, deoarece har avea, slavă Domnului, marii maeștri **Mihail Jora și Mihail Andricu** văzînd în tînrul student o viitoare forță în creația românească și formîndu-l, cu dragoste, spre acest drum; cu succes, intrucît — s-a văzut — lucrările lui Valentin Gheorghiu au fost bine primite de public, presă și muzicienii profesioniști, ele fiind distinse cu importante premii: Premiul de compoziție „George Enescu” (1946), Premiul de Stat clasa I (1949), Premiul Academiei Române (1961) și altele. Concertul pentru pian, suita „Imagini din copilărie”, „Burlesca” pentru pian, ca și Coralul și fuga pentru orgă, sau cele două simfonii, sînt lucrări intrate de multă vreme în circuitul permanent al filarmonicilor noastre, spre ascultători și spre masa interpreților a cel puțin cîtorva opusuri din operele lucafarului muzicii românești, cum ar fi „Sonata pentru pian și vioară în caracter popular românesc”, „Impresii din copilărie”, Cvintetul op. 29 și Cvartetul cu pian op. 30, ca și altele, ce și-au găsit interpretul ideal în Valentin Gheorghiu.

Aportul pianistului nostru în ceea ce privește valorificarea moștenirii enesciene a fost hotărîtor pentru redarea publică, spre ascultători și spre masa interpreților a cel puțin cîtorva opusuri din operele lucafarului muzicii românești, cum ar fi „Sonata pentru pian și vioară în caracter popular românesc”, „Impresii din copilărie”, Cvintetul op. 29 și Cvartetul cu pian op. 30, ca și altele, ce și-au găsit interpretul ideal în Valentin Gheorghiu.

Titlul de Artist Emerit ce i s-a decernat încă din 1951, ca și Ordinul Muncii și Ordinul Meritul Cultural cl. I, ca și întreaga sa activitate de interpret și creator, îl cinstesc pe Valentin Gheorghiu; și, este pe deplin întemeiat să afirmăm că numele său se găsește, de mulți ani, în galeria valorilor naționale ale artei românești.

CLAUDIU NEGULESCU

Cronica literară

Judecata contemporanilor

O nouă analiză lucidă și dreaptă a operei lui Alexandru Philippide, unul din cei cinci mari poeți (alături de Arghezi, Blaga, Ion Barbu și Emil Botta) ai epocii interbelice, publicată în colecția de monografii a Editurii „Albatros” George Gibescu, autor cunoscut mai înainte prin culegerea de articole critice **Al. Philippide interpretat de...** (Eminescu, 1972), o antologie din poezia lui Philippide (Minerva, 1973) și alta din proza aceluiași (Minerva, 1975).

Al. Philippide, decedat în 1979, a mai apucat să-și îngrijească singur o ediție de **Serieri** în patru volume la Editura Minerva (I, **Poezii**, 1976, II, **Nuvele**, 1977, III-IV, **Studii și eseuri**, 1978) și trimisese singur la tipar volumul de poezii **Vis și căutare** apărut postum în 1979. Privit de majoritatea criticilor și a oamenilor de cultură de azi, cu respect, poetul e încă impopular, prea puțin citit. Înmulțirea studiilor care i se consacră în ultima vreme se justifică.

G. Ibrăileanu n-a scris singur și n-a izbutit să-l convingă nici pe Paul Zarifopol să scrie despre întîlul volum de poezii al lui Alexandru Philippide **Aur sterp** din 1922. Primul recenzent, N. Davidescu, îl găsea (în **Flacăra** din 28 iulie 1922) un „admirabil rezervor de sensibilitate poetică” și-i atribuia însușirea de a-și intelectualiza emoția. de a raporta natura la un „echivalent concret al unei stări sufletești”. Pentru Ovid Densusianu, lirismul și profunzimea de idei nu-l caracterizau pe Al. Philippide, căutător prea insistenț al neobisnuitului și amatorul sportului de imagini (**Viața nouă**, sept.-nov. 1922). Aproape la fel i se infățișează (**Sburătorul**, nov. 1922) lui E. Lovinescu (imagist redundanț, cerebral, conceptual) și lui Camil Petrescu (**Revista vremii** din 4 februarie 1923): „lipsă de sensibilitate proprie”, „imagini parazitare”, „lirism mediocre pentru că nu e decît ecoul unor stări sufletești superficiale”. Cel mai generos în această fază rămîne N. Davidescu, cel mai critic E. Lovinescu care nu revine asupra lui nici în 1927, nici în 1937, aliniindu-l ba lui Cerna și Nanu, ba lui M. Săulescu și George Gregorian. Abia după al doilea volum de poezii, **Stînci fulgerate**, din 1930, poetul va primi noi recunoașteri, una din partea lui Ion Barbu în **Vremea** din 27 martie 1930 (**Salut în Novalis**), alta din partea lui Perpesicius în **Cuvîntul** din 13 aprilie 1930 („practică teme cosmice”, are „năzuința de a pătrunde misterele ascunse sub lacate și pecete”), în fine alta din partea lui Mihail Ralea în **Viața românească** din iulie-august 1930 (Philippide e un blazat, de expresie impetuoașă, violentă). Dacă nu Lovinescu, îl va saluta, paradoxal, N. Iorga în **Istoria literaturii românești contemporane** (1934) care-i remarcă „putința de a vedea și de a înțelege marile probleme” exprimate „de o manieră forte”. Toți găsesc o împlinire a lui Al. Philippide în cel de al treilea volum de poezii, **Visuri în vîietul vremii** din 1939, începînd tot cu N. Iorga (**Un poet de mare inspirație în Cugeț** clar, din 20 aprilie 1939). Vladimir Streinu recunoaște (**Timpu** din 22-28 aprilie 1939) ridicarea sensibilității la nivelul ideilor și pasunea autoanalizei „unor fragmente largi din existența proprie” (noi am spune un lirism existențial autoscopic), iar Octav Șulțiu (**România literară** din 14 mai 1939) constată neliniști metafizice și „expresia artistică limpede și substanțială a visului care depășește vremea noastră pentru a atinge posteritatea”. În **Revista Fundațiilor Regale** din august 1939 Serban Cioculescu are primul curajul să-l așeze pe Al. Philippide lingă Arghezi și Blaga deoarece **Visuri în vîietul vremii** „pune în geografia noastră poetică continental moral care este visul” și „realizează altă de rară întîlnire a unui admirabil ideal de artă, cu o frumusețe etică de aceeași calitate”. Și Pompiliu Constantinescu apreciază (**Vremea** din 8 iunie 1941) discursivitatea largă a unor poeme meditative în care „problemele generale se imbină cu neliniștea personală”. Concluzia la această etapă o tragea Călinescu în **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** (1941): „În lirica lui sumptuoasă și neagră, prin tema eschatologică, prin substanțialitatea gnomică, Al. A. Philippide are aspecte de poet mare... Deocamdată cîntă elegiac și cu mari gesturi lirice, pe o singură strună, e drept, pe cea mai lungă...”.

Reducerea în conștiința publică a poetului oprit în 1939 are loc abia după douăzeci și trei de ani printr-o culegere de poezii prefațată de Ov. S. Crohmăniceanu. Public o antologie în colecția „Cele mai frumoase poezii” în 1965. Îl prezintă G. Călinescu în **Contemporanul** din 8 martie 1963, Eugen Simion în **Gazeta literară** din 28 martie 1963 (**Un poet neoromantic în tradiție eminesciană**) și M. Petrovici în **Studii literare** (1966). Poetul revine cînd activitatea i se credea încheiată cu noul volum de versuri, parțial relevat înainte, **Monolog în Babilon** (1967), puțin comentat de critică (D. Micu, Șt. Aug. Doinaș, Ion Oarcășu, Valeriu Cristea). Se discută raportul dintre romantism și clasicism (după N. Manolescu poetul „redescoperă vechiul limbaj figurativ al anticilor”), apartenența la expresionism (Ov. S. Crohmăniceanu). M-am ocupat de ideile estetice ale lui Philippide și de poezia lui postbelică în **Reflexe și interferențe** (1974) și **Poezia românească contemporană**, I (1975). Părerile lui Eugen Barbu din **Poezia română contemporană** (1975): „**Monolog în Babilon** avea să stringă în 1967 rodul anilor lungi de aproape absență. La prima lectură surpriza este exclusă. Un clasic întîrziat, dominat parcă de romantismul altui veac, egal, fix, desfășurîndu-se în versuri de o cantabilitate exasperantă pentru poezii mai tineri exacerbind versul liber, adus pînă în pragul neologiei. Ce va mai fi spunînd Philippide acestora nu știm...” Preferăm caracterizarea lui George Gibescu din portretul final: „Aparținînd celei de a doua aripi a mișcării romantice, Al. Philippide scrie sub regimul tonurilor grave, starea poeziei fiind una de încordare existențială. Violentă și contrazis în aspirații de un mediu prin excelență pozitivist, cutremurat de impulsuri gnoseologice, poetul visează, ca Novalis, cuprinderea absolută. Poate că nici un alt mare poet, în afară de Eminescu, n-a avut ca Philippide obsesia **vechilor izvoare**, străbătută de luminozități clasice. Pe de altă parte, înfiorarea pascaliană, conștiința alcătuirii nocturne dar și daimonice a ființei umane, trec la Philippide într-o lirică de mari motivații ontologice”.

Poeții, zicea Philippide evocînd pe Ausonius din Burdigala (Bordeaux) din veacul al patrulea, leagă vremile între ele cu un fir tras din aștri. A cîntat în hexametri o călătorie pe Mosella de la Blingen la Trèves, a compus un jurnal intim cu întîmplări dintr-o singură zi (**Ephemeris, id est totius diei negotium**) și descoperirea în **Idyllia** apropierei întretrandafiri și auroră. Ausonius, precursorul concetștilor, vorbește încă poezilor tineri de azi.

AL. PIRU

PLASTICA

Blindă încremenire a clipei

A pătrunde în lumea pictorului Florin Ciubotaru, grație expoziției găzduite de galeria **Simenza**, este un lucru nu tocmai simplu și nici prea lesno de înfăptuit. Efortul însă, mare sau mic, este pe deplin răsplătit, intrucît, dincolo de-o evidentă inobilare a ochiului, pictura sa dezvăluie o viziune proprie asupra raportului dintre real și ireal, vizibil și invizibil, figurativ și nonfigurativ și, mai ales, propune dezbaterii o inedită ipostază a misterului conținut nu doar în atmosfera sau nota generală a unui tablou, ci expus ca punct de plecare, ca pilon central al actului artistic. Misterul în sine, ca mod de manifestare stranie a lumii înconjurătoare, sau fantasticul, ca expresie a unor structuri și, conștiințe plastice contorsionate, au alcătuit dintotdeauna o categorie estetică aparte, greu de

definit, greu de raportat la discursul artistic în sine al vîrului pictor ce nu s-a numit Goya, Breugel, Chirico, Picasso sau Chagall. În ceea ce-l privește pe Florin Ciubotaru, păstrînd, firește, proporțiile, lumina sa, dominată de mister și fantastic deopotrivă, răspîndește o blîndețe caldă, o împăcare, o coexistență între real, ceea ce i se oferă nemijlocit, și ireal, ochiului ceea ce se bănuie a fi în imediata apropiere a realului, ca un fel de umbră, ca o a doua ființă a sa, misterul însuși, mereu nevăzutul, esența cea mai pură lucrurilor devenite idei. Cele mai simple și mai banale lucruri (tuburi de culoare, borcănășe cu pensule, cutiute, recipiente de toate formele etc.) și cele mai obișnuite ființe (păsări, pești, fluturi) se învecinează cu o ciudată formă ușor alungită, ce vrea parcă să le domine, să le tuteleze. Se naște astfel un dialog, o coexistență dintre cele mai pașnice, o clipă de taină și de visare, o comuniune între ființe și lucruri, pe de-o parte, și presupusa lor imagine, de nimeni văzută vreodată, în planul ideilor. Expoziția lui Florin Ciubotaru are marele merit de-a ne invita să sesizăm această domoală conviețuire ce se înfăptuiește perpetuu împrejurul nostru adoma unui poem despre ceasul veșnic al unui

amurg ce cade peste fire cu o inefabilă dulceață, cu o oboseală binemeritată, deloc inspăimîntătoare, deloc tristă deloc sfîșietoare sau insingurătoare. Acele forme ușor alungite, asemănătoare unor virtejuri, unor căpîte de fin, sau unor roțiri de albine, de cele mai multe ori mate, dar din cînd în cînd și transparente, astfel încît să putem privi înăuntru lor, unde zărim tot felul de lucruri și ființe, emană, dimpreună cu lumina reală dimprejurul lor, o surprinzătoare liniște și încremenire a clipei, a timpului, îndubitabil semn că pictura lui Florin Ciubotaru a atins cota unei depline maturități. În altă ordine de idei, regretăm, că într-una din însemnările noastre despre expoziția graficiei Elvira Micoș numele artistei a apărut Micloș. Facem cuvenita rectificare.

VICTOR NIȚA



CAP LIMPEDE

Spectacolele Operei Române

(24-30 iunie)

Un profil al personalității artistice a basului Nicolae Florei îl va oferi spectacolul extraordinar **Nicolae Florei** prezentat la Opera Română luni 24 iunie la ora 18. Conducerea muzicală aparține dirijorului Constantin Petrovici, regia o semnează Vasile Calomfirescu, scenografia Viorel Călinescu. Corul este dirijat de Stelian Olariu. În program scene, duete, arii celebre din opere. Invitații lui Nicolae Florei sînt cîntăreți de frunte ai Operei bucureștene.

Mezzosoprana Galina Borisova, artistă emerită a R.S.F.S.R. de la Teatrul Mare Academic de Stat din Moscova, va interpreta rolul titular din **Carmen** marți, 25 iunie 1985, ora 18. Constantin Ene va fi Don Jose, Dan Zancu — Escamillo. Dirijor — Carol Litvin.

Miercuri 26 iunie ora 18 — **Freischütz** cu Emil Iurașcu, Valentin Loghin, Elvira Cirje, Marina Mirea, Corneliu Fănățeanu. Conducerea muzicală — Constantin Petrovici.

Joi 27 iunie la ora 18 **Madame Butterfly** de Puccini. În distribuție Victoria Bezetti, Mihaela Agachi, Lucia Becar, Florin Farcaș, Eduard Tumageanin, Cristian Mihăilescu,

Corneliu Fănățeanu, Adrian Ștefănescu, Teodor Ciurdea. Dirijează Lucian Anca.

Soprana poloneză Ursula Grawinska Moroz va fi Violetta din **Traviata** de vineri 28 iunie ora 18. Interpretul lui Alfredo va fi Ionel Voineag, iar cel al lui Germond, Vasile Martinoiu. Dirijează Constantin Petrovici.

Nunta lui Figaro de W.A. Mozart, în conducerea muzicală a lui Cornel Trailescu, reunește simbată 29 iunie ora 18 pe Nicolae Urziceanu, Monica Teodorescu, Elena Grigorescu, Mihaela Agachi, Lucia Cicoară-Drăgan, Corneliu Fănățeanu și alții.

Duminică, 30 iunie la ora 11, în matineul pentru copii, o premieră absolută pe scena Operei. Este vorba de baletul **Albă ca zăpada** de Dan Mihail Goia, spectacol susținut de elevii de la coregrafia ai Liceului de artă „George Enescu”. Conducerea muzicală o semnează Nicolae Racu regia și coregrafia — Luminița Dumitrescu, scenografia — Roland Laub, costumele — Liliana Simion — Marinescu și Georgeta Stroe. Cei mici sînt invitați să cunoască în alte haine feerice basmul fraților Grimm.

Sub bagheta lui Cornel Trailescu, duminică seara **Hamlet** de Pascal Bentoiu. În rolul principal Florin Diaconescu, iar în Ofelia Gerda Radler.



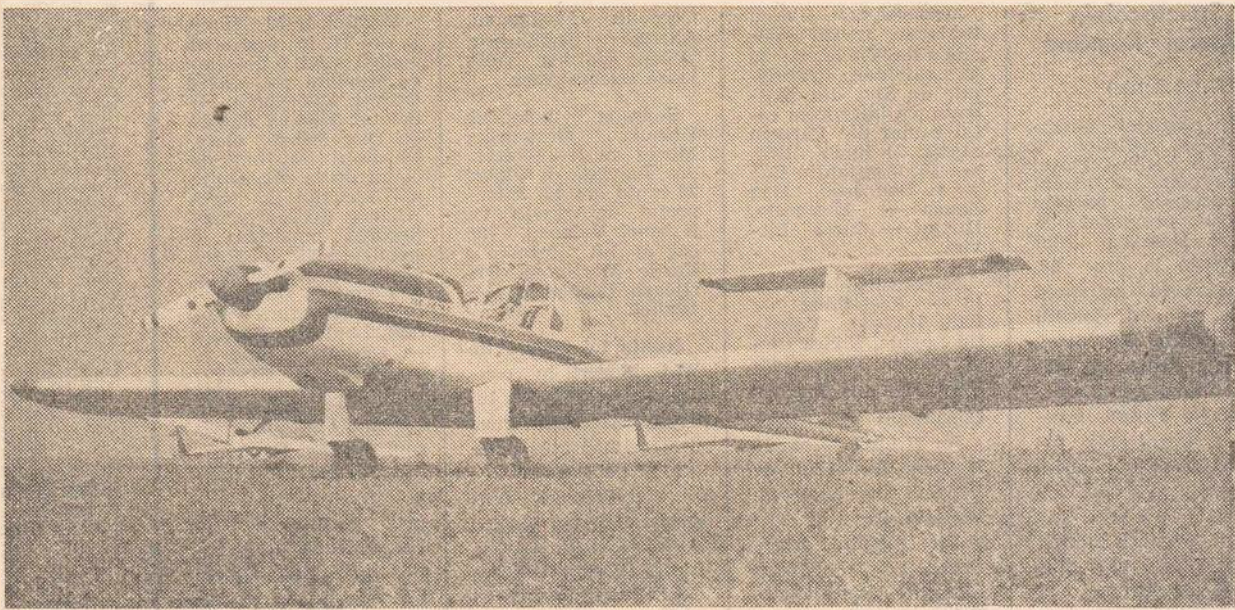
GENEROASE ASPIRAȚII ÎNTRUPATE ÎN SOLUL FERTIL AL CONGRESULUI IX

Țara își deschide larg aripile

Relansarea industriei aeronautice românești este opera secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel care a intuit potențialul tehnic al specialiștilor și industriei române. Adâncul respect pentru tradiția bogată a aviației noastre și intuiția perfectă a drumului de dezvoltare a mijloacelor de transport l-au determinat pe președintele României să acorde o atenție deosebită industriei aeronautice, învățămîntului de specialitate și cercetării aplicate. În anul 1975 tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat întreprinderea de construcții aeronautice din Ghimbav, s-a consultat cu specialiștii și a trasat liniile esențiale ale preocupărilor viitoare. După ce Programul partidului a stabilit liniile directoare de dezvoltare pentru acest domeniu, în discuțiile purtate la fața locului în întreprinderile de avioane sau la Turbomecanica, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat pe viu posibilitățile de dezvoltare a producției, de asimilare a pieselor din import. Și astfel, la ediția din anul 1978 a T.I.B., spre uimirea celor care vizitau standul industriei de avioane, au descoperit cu bucurie o gamă de produse care cu ani în urmă, chiar pentru un optimist, reprezentau un vis frumos. Erau prezentate avioane utilitare, avioane de turism, elicoptere, plane cu motor și plane fără motor, care au intrat rapid în gama produselor de vîrf ale industriei aeronautice mondiale. În același an la Bristol, în Anglia, președintele Nicolae Ceaușescu punea bazele unei colaborări cu firma engleză British Aerospace și semna actul de naștere al avionului de pasageri mediu curier ROMBAC. Atunci tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Este adevărat, tehnica aviatică, ca și întreaga știință și tehnică, a progresat foarte mult și le revine constructorilor de avioane din România sarcina de a recupera într-un timp scurt rămînerea în urmă și, de a putea să realizeze contractele încheiate astăzi cu rezultatele cele mai bune“. Și iată că încrederea președintelui Nicolae Ceaușescu în specialiștii români s-a justificat pe deplin. Înființată în 1972, întreprinderea de avioane din Craiova produce avioane cu reacție, acestea fiind rapid recunoscute între aparatele de performanță deosebită. Întreprinderea de la Ghimbav produce mai multe tipuri de elicoptere și plane, iar la București, întreprinderea a deschis deja porțile primelor ROMBAC-uri, ieșite în lume cu succes. Institutele de cercetări au propus industriei mai multe tipuri de avioane și proiectele inginerului Radu Manicatide și ale colectivului condus de el s-au materializat în mai multe tipuri de aparate utilitare și sportive. În 1984 urca pe cerul României primul avion cu reacție, I.A.R.-93, construit în țara noastră. La intervale scurte de timp presa publică relatări pe larg sau scurte știri despre noi avioane, despre performanțele deosebite ale acestora, conturîndu-se pentru toți noua etapă a industriei noastre aeronautice — o etapă a proiectelor românești și a performanțelor tehnice. Avioanele românești au zburat rapid pe toate continentele lumii intrînd în posesia celor care se vedeau obligați să recunoască o marcă și o industrie. La Bacău se construiesc acum avioane

școală, iar B.N. 2 Islander, realizat la București de la primul aparat construit în 1969, a ajuns să depășească cifra de 400 și să câștige bătălii aprige cu producători din țări cu tradiție în aeronautică. B.N. 2 se află acum în proprietatea cetățenilor din mai multe țări, a fost cumpărat în S.U.A., Canada, R.F.G., Australia, etc. România a ajuns cu pași rezezi performanțele unei industrii aflate în mișcare, într-o rapidă ascensiune. Nu numai că a fost recuperat un timp, dar cercetarea a continuat să ofere industriei modele, proiecte și soluții cu valoare de unicat. În fiecare din cele 4 întreprinderi de construit avioane din România se află pe linia de montaj un nou tip de avion. La Turbomecanica din București se introduc în fabricație de serie noi și noi tipuri de motoare pentru avioane, pentru elicoptere, pentru motoplanoare. În fiecare din aceste întreprinderi pot fi văzute în diverse stadii de execuție modele de colaborare cu industrii aeronautice din alte țări, semn al unei maturități unanim recunoscute.

La 20 septembrie 1982, în prezența președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a avut loc primul zbor al avionului de linie ROMBAC 1-11, aeronava efectuînd un zbor de probă. În 28 ianuarie 1983 ROMBAC 1-11 a efectuat cursa București — Timișoara, iar la 23 martie, în același an, a efectuat un zbor București — Londra. Se ridică atunci, la înălțimea performanțelor tehnice de ultimă oră, opera unei industrii concepute și sprijinite de președintele României, cel care a redat aparatelor de producție autohtonă șansa ieșirii în lume.



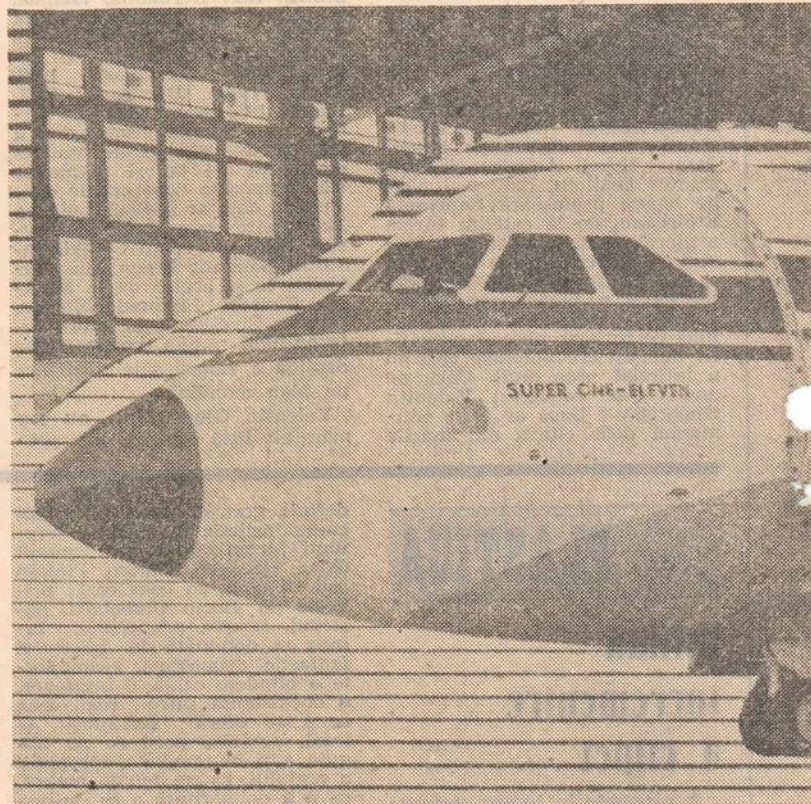
Un avion familiar pe cinci continente,

O primăvară de două decenii:

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU

Între argumentele cele mai impresionante ale profundelor schimbări petrecute în România Epocii Nicolae Ceaușescu se află fără îndoială dezvoltarea industriei aeronautice, renăscută la o dimensiune fără precedent și la înălțimea bogatelor tradiții ale poporului român, o industrie care se afirmă ca o sinteză fericită a tuturor ramurilor tehnicii de vîrf dezvoltate în România în aceste două decenii.

Prima promoție de specialiști români în aeronautică formați în Epoca Nicolae Ceaușescu reunindu-se după un deceniu la sediul școlii superioare care a pregătit-o ne-a prilejuit recapitularea performanțelor tehnice izbutite și o scrutare a orizonturilor largi spre care se avîntă.



ROMBAC — fuselajul unei aeronave intrate în atenția lumii

„Se ridică pe o treaptă nouă tradițiile aviației române, realizările oamenilor noștri de știință, care au adus o contribuție de seamă în acest domeniu, numărîndu-se printre primii care au inițiat zborul cu avioane, inclusiv cu reacție“

NICOLAE CEAUȘESCU

Lur
omul
conse
româ
tori
pr
tră d
care
dure
ultim
țiva
avut
dabil
tehn
istori
acum
dific
prin
irepr
abia
lea r
sini
tehn
a ve
răzbc
tre a
țămî
între
tradi
insă
cut.
avio
în m
cont

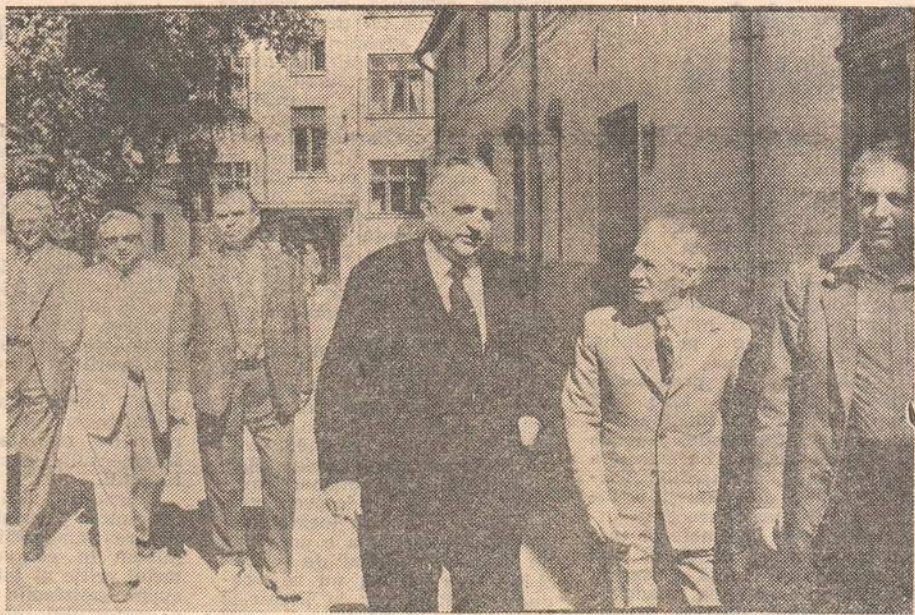
copte
mote
duri
ne
man
mină
ROM
res
ți
ris.
ceva
tegor
care
lor
Tapu
ROM
mai
ve. I
tru
alte
colat
frec
nou
zbor
Poat
cei r
cont

Prima promoție

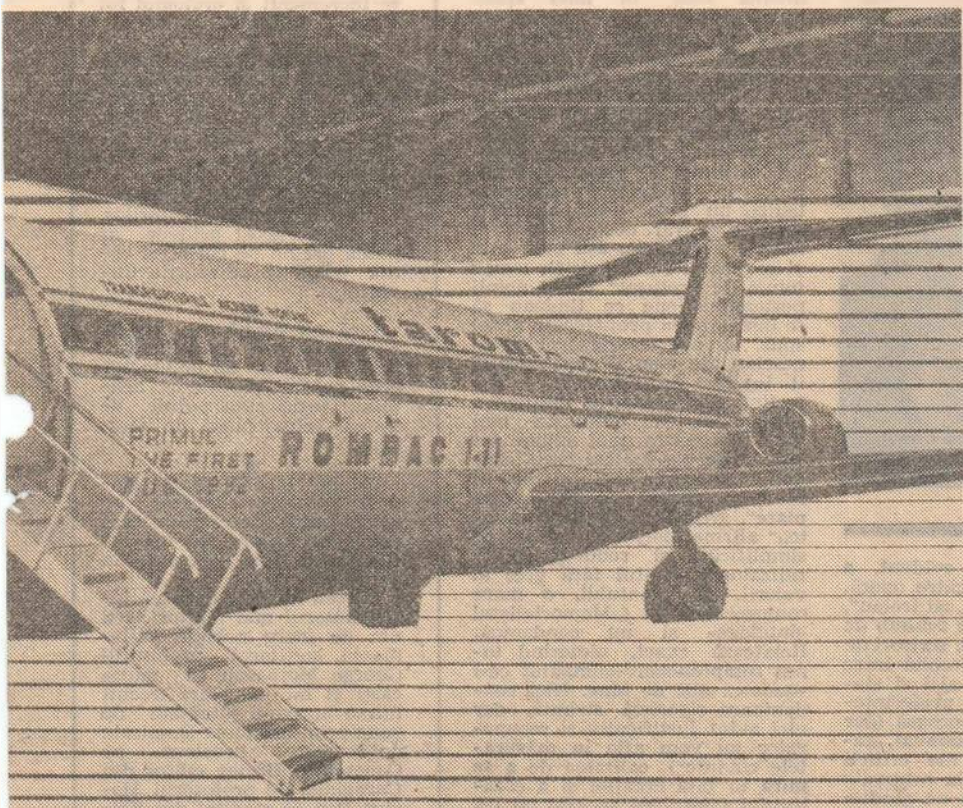
tura a desprinderii oarta pământului și numele citorva fost primii locuitori care au văzut us. Aspirația noastră spre lumile din celus să fi și venit sole. Dar numai în aușit să facem cicer. Noi n-am i aparate formitoare performante e personalități din ai, români celebri e enciclopediile și u izbutit mai mult minte, decit prin așinării. Poate că na celui de-al doindial am avut mat cu performante el european. Dar țacere de după l industriei noas-e, dispariția învă-profil și scepticii adincă ruptură cu ei române. Iată capul a fost refău nești care zboară eplare pe toate lobului, există eli-

facem firma pierdută și dăm tradiției cursul ei firesc. Un fapt cu adinci semnificații din revenirea industriei aeronautice românești poate fi socotit și discretul eveniment sentimental petrecut duminică, 16 iunie, într-un amfiteatru al Facultății de aeronave din cadrul Institutului politehnic din București. Prima promoție a Facultății de aeronave sărbătorea 10 ani de la încheierea cursurilor. La recomandarea președintelui Nicolae Ceaușescu, cel care a sprijinit relansarea acestui domeniu în România, în 1970 a luat ființă și facultatea de profil, cea care urma să pregătească specialiștii pentru cele 4 întreprinderi de avioane. Pare neadevărat, dar într-un timp foarte scurt, România a ajuns să aibă 4 întreprinderi care produc avioane. La București, la Craiova, la Brașov și la Bacău. Și-n băncile amfiteatrului de la Facultatea de aeronave, duminică au luat loc controlori de trafic, ingineri me-

seamă de zece ani de profesie și de viață. Și astfel am auzit o generație de specialiști raportind dascălilor despre performante tehnice, preocupări și speranțe. Andrei Sârbu, șeful de promoție al secției de aeronave din anul 1975, este acum cadru didactic la facultatea pe care a absolvit-o. Ion Dumitrache este inginer mecanic de navigație și lucrează pe un Boeing 707 cu care a efectuat 18 milioane de kilometri. Florian Petcu, inginer de bord, are și el 2000 de ore de zbor și a bătut lumea pe căile aerului, spunind la un moment dat „la traversarea oceanului echipajele românești sint între cele mai pricepute”. Ion Tomescu lucrează la proiectare pentru ROMBAC, Dan Antonescu la aviația utilitară, unii lucrează la Craiova, la structură, alții la planoarele de la Brașov, unii la cercetare, alții direct în producție, conducind ateliere, secții, servicii. Gheorghe Asaftei, șeful atelierului de asamblare a fuselajului la întreprinderea de avioane din Bacău, spunea „cu câțiva maiștri și cu colegi de la Brașov am proiectat și realizat o avionetă cu care vom



Profesorii și reprezentanții întreprinderilor de aviație într-un dialog care a premers aniversarea primei promoții



Ion Dumitrache, inginer mecanic navigator pe unul din avioanele Boeing 707 ale companiei TAROM, relatează dascălilor și colegilor despre succesele echipajelor românești pe meridianele lumii

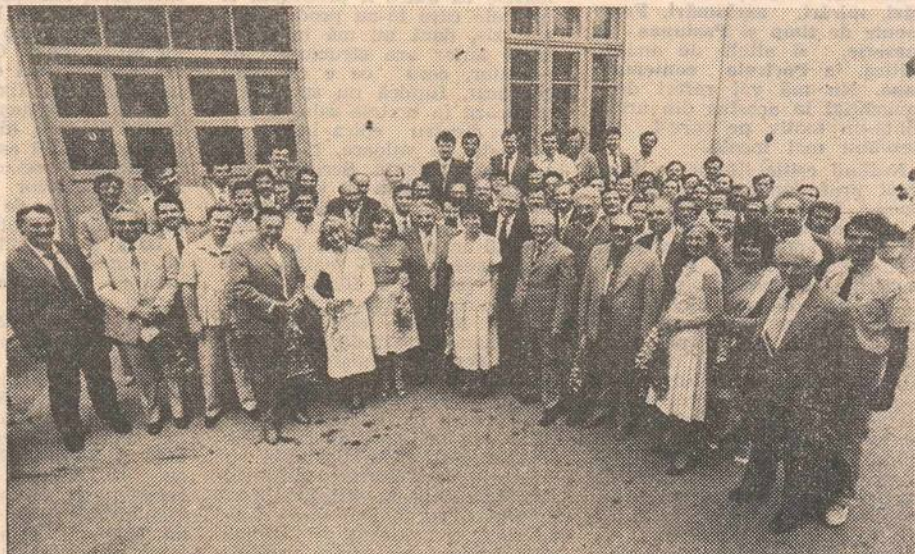
cu un monument modern închinat lui Aurel Vlaicu și pionierilor zborului.

ești, planoare și care dețin record-există iar avioa-u bune perform-mult, cu o săptă-louă în urmă, suscitāt un inte-salonul interna-ticii de la Pa-are un motor i silențios, la ca-ost printre cele tenția specialiș-ticariilor, Mircea le încercare de la d pus să execute ruri demonstrati-te un secret pen-Producem și e avioane, bine specialiști și contām din petiția industriei sintem în virf. u am ajuns între ași și coloși. Dar facem loc, ne re-

canici de bord, specialiști de la aviația civilă și utilitară, cadre didactice în învățămintul superior și mediu, cercetători în aeronautică, proiectanți, șefi de colective de cercetare, șefi de proiecte sau de ateliere, specialiști în motoare (cei mai mulți angajați în proiectele și realizările întreprinderii Turbomecanica din București) și-n multe alte instituții implicate în zbor. În fața fostului rector al institutului din anul absolvirii, academicianul Radu Voinea, a fostului decan, prof. univ. dr. doc. V. Pimsner, a generalului maior Ștefan Ispas, a directorului, întreprinderii de avioane București, Nicolae Gugui, a profesorilor V.N. Constantinescu, Dolfi Drimer, I. Manole, M.M. Niță, N. Racoveanu și a altor cadre didactice, prima promoție de specialiști a Facultății de aeronave din București a trăit un moment solemn. Fiecare a dat

zbură în curind.“ I-am ascultat pe specialiștii în motoare de la Turbomecanica unde Liviu Teodor Florea, Dan Vochin, Iona Mateescu, Octavian Anghel și Silvia Gunea înseamnă ceva, l-am ascultat pe Mircea Hurezeanu spunind „ROMBAC este un avion în care noi credem” și pe Radu Nicolae Petrescu spunind „Avioanele BN2 sint pe toate continentele lumii și-n țările marilor producători de avioane, în toate compartimentele vieții, utilitare, sanitare, sport, militar sau meteorologie, fiind dotate cu aparatură de la cea mai simplă pină la calculatoare și pilot automat. România, la această oră, este unul dintre cei mai cunoscūți producători de serie la acest tip de avioane.”

BOGDAN NISIPOIU ■



Constructorii, proiectanții și profesorii — generații în slujba industriei aeronautice românești trăind solemnitatea Zilei aviației.

Fotografii : PAUL AGARICI și AGERPRES ■



României și o mașină de zburat care încorporează performanțele inteligenței tehnice.

Povestiri cu scriitori

Pentru a parcurge cărțile lui Lucian Raicu e nevoie de multă răbdare, calm și voluptate. Frazeele sale înșesate de paranteze și repetiții, de ulmuri și nedumeriri au nevoie de o lectură răbdurie, lentă și despo-vărată de obsesia eficienței. Până să rostească adevărul (său) despre operă, lui Lucian Raicu îi sint necesare o jubilație îndelungată și o participare afectivă - de natura adorației. Generozitatea sa proverbială față de literatură face din această critică o formă de elogiu neîntrerupt, fiindcă estetica pe care se sprijină ea este una a identificării, a empatiei. Teama criticului de a nu-și fi tot-cit sensibilitatea întrece în in-tensitate toate spaimele și toc-mai de aceea contactul cu opera scoate în față percepția genuină, prospețimea reacției: „Sintem datorii (criticul literar nu exceptează) cu o mirare în fața oricărei pagini foarte bune și a oricărui gând nou; obș-nuința n-are ce căuta aici; uzura sensibilității este ceva care ne privește personal, o tristă împrejurare; să nu ne grăbim să o scoatem cu min-drie în public sub numele con-solator de «exigență»; tocmai exigența, adică o calitate a atenției, naște mirări». Nu știu cum se va fi manifestind Lucian Raicu atunci cînd citește, însă nu mi-l pot inchipui alt-fel decît cu capul lăsat pe spa-te, într-un amestec de mirare și încintare vecin cu transa. Postura aceasta nu e numai-decît o fantezie stupidă, ci ipostaza cea mai verosimilă care se poate desprinde din ultima sa carte, **Fragmente de timp** (Cartea Românească, 1984), unde aflăm la tot pasul for-mulări explicite ale necesității lăuntrice de a trata literatura cu iubire și respect. Prezența unui scriitor într-o cultură e, pentru autor, un miracol care trebuie celebrat în consecință. Criticul trebuie să fie însă pregătit psihologic în orice cli-pă, pentru a-și putea revărșa admirația în comentarii euforice. **Fragmente de timp** face tocmai o astfel de probă, strîngînd laolaltă texte de natură confesivă, în secțiunile **Intre-bări, mirări, exclamări, Frag-mente de timp și Pasiunea ca meserie**, și altele de analiză critică, în **Portrete contempo-rane**. Nu mă voi referi decît la unghiul la acestea din urmă, dintr-un motiv pe care-l voi dezvălui mai încolo.

Nefiind critic literar în înțelesul profesional al cuvîntului, Lucian Raicu formulează foar-te rar judecăți de valoare pri-vitoare la operele comentate. Ele, judecățile, sint de regulă implicate în comentariu și pot fi repede deduse din natura reacției critice care, cel mai adesea, e una de acceptare in-cintată. Lucian Raicu pare a citi operele pe dedesubt; el n-are ochi decît pentru inima textului. De regulă, criticul e preocupat de căutarea unui model moral al scriitorului și al literaturii (și tocmai astfel se exolcă faptul (nu tocmai în-țîmplător) că autorii analizați vor fi ei înșiși repere, pe cit posibil, ale moralității artistice. Maria Preda, Tudor Vianu, Rebreanu, M.R. Paraschivescu, Ibrăileanu, Tolstoi sint cîțiva din scriitorii în care Lucian Raicu descifrează marca unor ființe morale. Paginile dedicate lor sint inflamate de un res-pect fără margini, manifestat nu o dată pe ton pangiric: „Nu știa să mintă, nu știa să menajeze susceptibilitățile, nu știa ce-i prudența tactică, nici

privirea complice, nici privirea voit neglijentă, și pe deasupra, nu acumula supărările, ci se grăbea să le manifeste, astfel că niciodată cu el lucrurile nu luau binecunoscuta întorsătură urită, reversul și urmarea de totdeauna a solidarității aparen-te, a relațiilor întreținute cu voința aprigă și prelungită cu și, mai ales, fără rost». Aceste rînduri, scrise despre M.R. Pa-raschivescu, arată limpede in-tensitatea la care se manifestă admirația autorului, niciodată circotoasă, bosumflată. Francis-canismul este emblema acestei critici.

Alături de latura morală a literaturii, autorul e în egală măsură curios de experiența spirituală încorporată în operă. Textul e, în viziunea sa, o car-casă în care se ascunde viața spiritului creator. Lucian Rai-cu este împotriva imanentismu-lui în critică, iar despre textol-gie are opinii nu tocmai elo-gioase. Literaritatea e un punct de plecare, nu unul de sosire: „Literatura (mare) nu se re-duce la literatură, la literar, la literaritate, ci își ia cu asalt

Afinități critice

S-ar părea că formula scrisu-lui lui Lucian Raicu a fost de-finitiv elucidată: spirit analitic, prizînd textul mai ales în re-gistrul euforic, după ce, în pre-alabil, afinități secrete l-au se-lectat din cimpul producției (is-toriei) literare. Demers simpa-tetic, „respect față de scriitor și scrisul său”, „timiditate” în for-mularea rezervelor — iată co-ordonatele unui stil critic ce nu mai pare să rezerve lectorului surprize majore. Și totuși, criti-ca lui Lucian Raicu ascunde o reală putere de seducție, mai ușor de teoretizat la nivelul fragmentului, decît în cazul in-tregului.

Obșnuinți mai degrabă cu „hărțuirea” textului literar în vederea smulgerii eternului său mister, în contact cu comen-tariul critic al lui Lucian Raicu avem satisfacția incomparabilă a confortului intelectual, a do-

tență a mecanismelor actului creator. Pe Lucian Raicu îl in-teresează mai mult conștiința stilului decît stilul propriu-zis al literaturii. Analizele sale pun necontent în relație autorul și opera, totdeauna în prezența factorului moral. Astfel, croni-ca literară se învecinează strins cu portretul literar (vezi și pa-ginile dedicate lui Teodor Ma-zilu, M. Preda, L. Rebreanu, D. Stelaru, M. R. Paraschivescu, Nichita Stănescu, dar și G. Că-linescu, G. Ibrăileanu, Ioan Sla-vici etc., în secțiunile **Intrebări, mirări, exclamări și Fragmente de timp**). Psihcritica, adusă deja în discuție în legătură cu acest critic, nu este atît o **me-todă**, cit o **predispoziție** să-i zicem naturală, L. Raicu fiind în general puțin interesat de metodologie ca program teoretic.

O structură de o neașteptată complexitate (în raport cu ob-iectul), oferă în acest ultim volum esul **Slavici și Eminescu sau despre momentele de „pre-ocupare” ale naturii**. Analizînd sub lupă amintirile șirianului, precum și corespondența sa re-feritoare la Eminescu, rezultă un dublu portret literar. Dacă în cazul lui Eminescu erau de așteptat puține elucidări, Slavici devine însă, în mod spec-taculos, un fel de hîrtie de turnesol capabilă să detecteze nu doar genialitatea „măstru-lui” său, ci, mai ales, reflexul ei în atitudinile umane și cultu-rale, mult mai puțin evident, dar absolut definitiv. Detec-tînd strategia interioară a acestor amintiri — care, deși „o-biective” („Adevărul memoria-listic nu este unul absolut... Este un adevăr, desigur... dar un adevăr pedagogic, așa cum este și realismul lui Slavici”), aveau totuși de „retușat” unele opinii posteminesciene ce tindeau să se instaleze ca prejudecăți, altfel spus, să apere adevărul emi-nescian așa cum îl cunoscuse și îl intuise de timpuriu — dete-ctînd deci această strategie, Lucian Raicu definește mai mult decît etica unui anume act literar, cu paternitate certă și a-nume, definirea actului literar în sine. „Cultul figurii exem-plare”, grija față de „legitimita-tea” afirmațiilor, oroarea față de simplificări și reduții gene-ralizatoare, simțul fără greș al valorii, al talentului, o mare comprehensiune („Memorialistul «înțelege» și nu condamnă. Relatează exact, nimerind ton-ul comprehensiv-cumpătat ce-i «găde»... atît de bine. Nici con-damnare rigoristă strîmtă, dar nici avînt justificativ și recupe-rator nu vom afla în măsura-tele cuvîntului”, calitatea de a se mira în fața creației și a crea-torului („Mirarea aceasta nu l-a părăsit niciodată”) nu sint nu-mai elemente ale unuia dintre cele mai frumoase portrete li-terare ce i s-au făcut autoru-lui **Marei**, ci și, involuntar, un autoportret, o autodefinire a **profilului critic**. Intr-adevăr, Scriitorul este pentru Lucian Raicu „măstrul” său. Așa cum subordonarea lui Slavici față de geniul lui Eminescu nu-l uni-lește, ci, dimpotrivă, îl înalță pe aceeași treaptă, alături de Eminescu (după cum se arată în eseu amintit), tot astfel, criti-cul, pus în slujba operei lite-rare se situează alături de ea.

Lucian Raicu are „cultul figu-rii exemplare”, cultul Scriitoru-lui. Capacitatea sa de adevăre la travaliul creator pe care îl descifrează în dosul textului este nelimitată, cu singura con-diție a selectării interioare. Mult mai interesante, din acest mo-tiv, ni se par fragmentele sale critice — jurnal viu al felului cum este înțeleasă apropierea de literatură — trecînd deci înainte spectacolului fără în-doială elevat, profesionist, apli-cat din cronicile literare grupate în capitolul **Portrete contempo-rane**.

TANIA RADU ■

O carte

în două lecturi

Fragmente de timp

de Lucian Raicu



propria condiție, o străpunge și trece — mult — dincolo de ea”. De fapt, criticul este interesat mai puțin de cărți și mai mult de scriitori, în sensul că nu textele ca atare îl preocupă, ci spiritele care le-au produs. S-a mai zis, dacă nu mă înșel, că acest autor are structură de prozator, ceea ce e cu totul adevărat, fiindcă nu speculația primează în textele sale, ci pasiunea pentru epica ideii; nu judecata de valoare, ci judeca-ta de existență. Scriitorii (cu viața lor ciudată și plină de surprize) sint personajele eseu-rilor lui Lucian Raicu, cărora autorul le construiește un scenariu adecvat, cel mai adesea insolit. Eminescu, Slavici, Cam-il Petrescu, Rebreanu, Labiș, Teodor Mazilu sint surprinși (ori imaginați) în situații exem-plare, demne de niște biografii pe măsură. Textele criticului au elanul confesiv al memoriilor, gen pentru care autorul ma-nifestă o înclinație aparte. Ele sint în fond niște povestiri cu scriitori, de factură eseistică, redactate într-un stil sinonimic, aglutinat, cu moliciuni de fra-ză care fac cititorul să zăbo-vească îndelung asupra paginii.

Fragmente de timp e o carte savuroasă care trebuie citită încet, tacticos, pe fragmente, căci nu demonstrații captivante vom afla în paginile ei, ci o stilistică a mirării, în spatele căreia putem citi multă inge-nuitate. Iubirea lui Lucian Rai-cu pentru literatură e o formă de exacerbare artistică a afec-tivității, iar eseistica sa, un jurnal sentimental de lectură.

RADU G. ŢEPOSU ■

bindirii, fără efort evident, a unei „căi de acces” către operă. Nefiind vorba de un „cal troian”, calea de acces devine schimb de scrisori de acreditare, scrisori de încredere, alianță durabilă între scriitor și critic. De aici și sta-bilitatea în timp a preferințe-lor lui L. Raicu. Generoasă (dar nu labilă și nici concesiivă), ga-leria „stelelor fixe” ale criticii sale so imbogățește la intervale destul de mari (dacă ne gîndim la faptul că el este și un foile-tonist activ), revenind mereu a-supra reperelor fundamentale, cu iluminări de detalii, din mereu alte unghuri.

Dacă s-ar alcătui un indice de nume pentru ultimul său volum — **Fragmente de timp**, Editura „Cartea Românească” 1985 — el ar etala o covârșitoare majoritate a numelor de crea-tori față de cele de teoreticeni și critici. Sint citați mai ales Tolstoi, Cehov, Mazilu, Preda, Gogol, Ionescu, Nichita Stănescu etc., deși sint prezenți și Ro-land Barthes, C. Noica, Călinescu ori Simion. Precminența creației este un postulat funda-mental în critica autorului **Căi de acces**. Refuzînd „actul teo-retic” (Gh. Grigurcu) el întemeiază creația prin creație, iar cunoașterea prin re-cunoaștere. Două sint principalele ipostaze ale scrisului său, deduse, ambe-le, dintr-o aceeași facultate ana-litic-simpatetică, practic inse-parabile, referind adesea la a-celeași nume, prin reveniri nu obsedante, ci electiv: **jurnalul de lectură și fragmentul critic**. Fără vocație revendicativă, acest tip de critică **justifi-că** mai mult decît **impune** și o face cu argumente de subtili-tate, extrase din discernerea a-

Sărbătoare a poeziei și istoriei

(Urmare din pag. 9)

uriasă muncă de peste cinci decenii, Iorga i-ar fi strigat numele cu putere prin flăcările scrisului său. Să-mi în-găduie să-i sărut obrazul de om virstnic ce a trecut prin viață cu demnitatea unei lu-crări implinite întru cinstirea neamului românesc pe care îl iubește din toată inima și cugetul Dumisale.

La Muzeul ceasurilor Du-mitru Nedelea un moldovean savant în instrumentele ce măsoară curgerea vremii de-a lungul veacurilor ne-a condus prin sălile acestui spațiu sa-turat de istorie tehnică dar cu implicații mai adînci unic în țară întemeiat de Nicolae Limache un ctitor în Ploiești-ului ultimelor decenii. Lîngă ceasul lui Cuza și Coșbuc ba-te incremenit și orologiul lui Nichita Stănescu.

În proaspătul muzeu casă memorială deschis de curînd întru cinstirea confratelui meu Nichita plămuit și ve-gheat și din rîvna unui su-flet cinstitor de poezie ca al profesoarei Ana Iordache ar fi potrivit să ia ființă un ce-naclu al Uniunii Scriitorilor. Periole acest prîdvor ar putea găzdui pe cei ce-și ca-ută viața în adîncurile Cu-vîntului.

Încă nu există o stradă memorială Iorga la Ploiești. Sunt 45 de ani de la junghi-erea acestui părinte al nea-mului legat cum puțini de Valea Teleajenului de acest oraș.

Nu pot încheia aceste rînduri fără să-i amintesc pe colegi autori de cărți cu care am avut prilejul să mă în-țîlnesc cu unii pentru întia oară acum.

Mirocea Ionescu Quintus ju-rist autorul mai multor cărți om de mare noblețe sufle-tească, scriitorul profesorul George Moroșanu cu multe cărți și mii de elevi trecuți într-o aproape jumătate de veac prin disciplina Dumisale de învățător ardelean, pe Constantin Hărlav editor din Caragiale, pe profesorul Mar-cus Pop ce a editat din Voi-culescu pe chelțul Dumisale o carte, pe profesorul Ion Stratan și scriitorul Tu-dor Stănescu, pe poetul co-legul nostru Corneliu Ser-ban și pe poetul Cristian Co-resi și nu în cele din urmă pe profesorul Ieronim Tăturu din partea corpului didactic și mulți alții cărora le rămîn dator cu amintirea pe mă-sura dragostei arătată unul față de altul întru buna creș-tere a scriisului româneș.

Încă un cuvînt de mulțu-mire profesorului Gheorghe Macsim sufletul de acum al Bibliotecii Nicolae Iorga iar elevului lui Iorga, credincio-sului său urmaș istoricului Vasile Georgescu unul din-tre cei mai dezinteresăți oam-neni ce i-am cunoscut căruia Iorga îi punea din tîncețe sacul cu cărți românești în spate din tipografia Vălenilor îndreptîndu-l spre Ardeal în-tru trezirea și păstrarea con-științei unității de grai și is-torie și neam, acestui omuleț al cărții și sufletului acestui popor ce i-aș putea spune decît să-și lase cit mai mulți urmași.

De lîngă un pahar de vin și umbra fumurie a unei măslîne întrecup către mie-zul nopții convorbirea cu distînși localnici cărturari și ure cu fiul meu în ultimul tren către București lășînd în urmă o zi de aur din viața mea. Suntem mereu împreună de acum iubiți frați și prieteni întru Logosul intru-pat și în istoria românească.

Realitatea ilustrată

A apărut „Realitatea ilustrată”, almanahul enciclopedic estival al revistei „Contemporanul”. Volumul se deschide cu o sugestivă cronică în imagini a anilor 1965-1985, „România în 20 de ani glorioși”. ● Un amplu grupaj documentar intitulat „Antifascismul în România” include istoria eroică a zilei de 1 Mai 1939, pagini inedite din jurnalul Marthei Bibescu, precum și nuvela „Glonțul și gîndul” de Corneliu Leu. ● Alte incitante titluri din sumar: „Viitorologia — o știință foarte prezentă” (cu opinii ale unor filozofi și sociologi contemporani precum Jean Fourastié, Adrian Berry, John Naisbitt, Daniel Bell, Alvin Toffler). ● Marile aniversări UNESCO 1985 ● O microenciclopedie la purtător: „Medicina omului sănătos” ● O scurtă „istorie a marțienilor” ● Alvin Toffler se destăinuiește ● Acum o sută de ani cu Arthur Rim-baud ● Cum se poate învăța, într-o lună, limba engleză prin „basic english”? ● Divertismente de vacanță ● O bogată sec-țiune a almanahului este consacrată unui „dicționar ilustrat” al vedetelor de muzică ușoară românești și internaționale.





atelier literar

de G. Dumitrescu

Victor Vlad: Sint unele semne de poezie („Starea maratonistului“, „Citeodată, am idealuri“, etc. — nu toate paginile se pot descifra cu certitudine). Multe din texte sint improvizații grăbite, diluate, neduse la bun sfârșit. Se pare că scrieți mult, prea mult, iar „controlul de calitate“ rămîne superficial și excesiv de tolerant. Pe viitor, folosiți mașina de scris (un singur plic, 10—15 pagini, o dată pe lună).

C. Coressi: Încă nu e ce trebuie, deși lucrurile par să meargă spre mai bine. („Mileniul trei“). Sint încă prea multe vorbe, inexpressive, de umplutură, de prisos.

Ariadna: E cam ciudată scrisoarea dv.: pe de-o parte, ne cereți un răspuns sincer (ca, de altfel, majoritatea corespondenților noștri, mai ales cei ce se află, ca și dv., în preajma alegerii unui drum în viață și care au nevoie, firește, într-un astfel de moment, de un sfat și de o îndrumare cinstită, nu de amăgiri, polițeuți de doi bani și vorbe de placă...), pe de altă, ne reproșați că asemenea răspunsuri clare și sincere „îndurerează poezia inimă“ unora etc. Ce să facem, atunci? (Poate ne sugerați o soluție). Pînă atunci, însă, rămînd la convingerea că, în asemenea cazuri, adevărul constituie „răul“ cel mai mic, sintem nevoiți, din păcate, să vă „îndurerăm“ și pe dv., constatînd că, în textele pe care ni le-ați trimis, nu se văd semne care să justifice

speranța unei vocații literare. Poate că această părere, auzită la timp, vă va ajuta să găsiți adevăratul dv. drum (chiar dacă dragostea pentru poezie nu vă va părăsi — și nici nu trebuie!). Și acesta ar putea fi un ciștig pentru toată lumea. Nu?

V. Soare: Mesaje primăvăratice, de acuratețe, îndeminare și oarecare vibrație.

V. Mihalcea: Am primit. Reținem „Poem“, „Poetul“ (pe viitor, lăsați, foile întregi).

Ina Delaria: Par să existe semnele de bun augur, încă nu destul de clare și concludente (poate și din pricina grafiei, nu întotdeauna descifrabilă): „Anticipație“, „Iarbă“, „Botticelliană“, „Sonet“, „Prin iarbă“, poate și altele. Reveniți cu texte dactilografiate.

C. Ionescu: „Sufletului meu“, „Lied“.

G. Laroche: E remarcabilă, în primul rînd, stăpînirea limbii (poate chiar neversosimilă, față de timpul relativ scurt de cînd o practicați!). Și nu e de trecut cu vederea nici îndemnarea versificației, deși e vorba, de oamdată, de niște exerciții de început (în care se mai aude ici-colo și și ecoul unor lecturi...). În plus, unele semne lirice, încă vagi, nesigure, ce-i drept. Totul pare să indice, așadar, că încercările și investigațiile dv. merită să fie continuate, poate chiar mai activ și mai studios ca pînă acum. Tineți-ne la curent.

Em. Băltianu: Cîteva pagini cumpănite, curate:

„Peisaj nocturn“, „Campestră“, „Atracție“.

Peter Arpađ, Călin Diaconu, Dan Gross, Asida Felix, Ari Floris, Lucia Theo, Adella, Puiu Brătianu, St. Vivianu, Veronica Voicu, Raccannely, Iani Vasiliu (ceva, în „Cînd nu vei mai fi“), **Letiția Dinu, Laura Pătrașcu, Gabriel Bălașa, Florin Cîntărețu, Andrada I., Zaharia Sigmirean, Macar Ilie, A.T., Dana-Anca Popescu, Adina Marinescu, Coman Iacob** (ortografia!), **Virginia Rulea, N. Preoteșoiu, Paul Ladislav B., Violeta Birliștea, Costel Pirvănou, Ion Oprîș, Romulusa Ignat, Ortansa Petrea, Goina D., Mihaela Haldue, Ieronim Visu** (ceva, în „Autonegare“), **Marian Preda, Felicia Radu, Ana Paul, Cerasela Stoica, Gheorghită Moraru, Violeta Bodo; Constantin Dascălu, Mihai Gherman, Ștefan Minea, Adrian Ilișea, Emil Fodorean, El Chico, Dan Duță, Dan Obadă, Ana-Maria Husti, V.O. Călugăru, Alexe C., Dumitru Nicolae, Ela Demetriad, Mihaela A.** (București), **Liliana Dănilă, Mihaela Colin** (ceva, în „Cifrele“), **Luli Marius, Roșca, Carmina Lungu, Gh. Arpoș, M. Iancu, Elena Aldea, Sorin Negru, Danusia, Nora Surtoc, Mona Barbu:** Încercări de nivel modest.

Ioana Coman, Laurențiu Ghiță, L. Căpeniș, Gh. Pirvescu: Încă nu, să mai vedem.

GEO DUMITRESCU ■

N.R.: Manuscrisele nu se înapoiază.

IAR ADEVĂRUL...

Pînă la urmă respinsesem și șederea tristeții pe tot cuprinsul vieții și ostenite de atîtea bucurii nenăscute toate visele adormiseră grămadă sub frunte juram că-s dureri prăvălite-n ruină la un pahar de morfină iar adevărul ca un frumos dobitoc se rătăcise prin iarmaroc.

EMIL ACHELARITEI

DE ÎNSINGURARE

Timpul căzînd asupra imaginii tale Ca stratul gros de zăpadă peste rînilor aburînde, Mersul în virful degetelor pe tășul amintirilor repetat cu stăruință fierbinte: nelipsitul meu antrenament de fiece

Tăcerea izbîndu-mi violent, timpanele, Lacrima filiiînd resemnat și ridicol ca ingerul fără o aripă, Tipătul singelui lovînd indecent amintirea ta de ceară subțire, Respirația la mă atinge dureros Imposibilul meu mire.

Și iarăși timpul căzînd asupra imaginii tale

Ca stratul gros de zăpadă peste rînilor aburînde, Poemul acesta cu brațe fragile Încearcă a te cuprinde.

ILEANA BIJA

NEMATUR

Deși sufăr că nu pot boteza livada aceea cu un nume de femeie nu mă prefac în pasăre să-mi acopăr tinerețea cu zborul.

Deși sufăr că noaptea nu pot păstra soarele în cameră decît ascunzîndu-l în cuvînte nematur, adorm sub un vis și mă învelesc cu o vocală.

V. PETRESCU MARGEAN

PRIMĂVARA

Liniștea de la marginea cerului S-a răsrînt în sufletul tău, Ușor, fantomatic, A dragoste prevestitoare. Peste fluierie inverzite

Tropăie, cu pași de balerin beteag, Primăvara sufletului nostru. Nu sintem decît noi doi Deasupra norilor pătrați, Și dragostea, ca o onomatopeie a stelelor, Ca un cîmp de ameteți înflorite Ne caută de sentimente prin buzunarele goale ale sufletului.

SORIN POCLITARU

CICLOP

În culcușul cald al fîntinii cu tîn s-a ascuns ochiul meu sting, printre rădăcinile lucrurilor.

Privirea se pulverizează pe traiectoria urcîndă și concentrică a trunchiului învîrstat de ridurile — anotîmp.

Ochiul meu sting și verde de atîta fotosinteză cade odată cu frunzele căutînd vreme de toamnă. Atunci toate lucrurile se petrec și se plîng.

ALINA PANAIT

CÎNTEC PENTRU TOȚI COPII

Veniți copii acum la mine Am fost și am rămas copil Veniți încet, veniți tiptil, Cu nesfîrșirea care vine.

Jucați-vă cu pără-mi nins Cu harba albă de zăpadă Și nu lăsați să se mai vadă O lacrimă ee s-a prelinș.

Jucați-vă cu ochi-mi stînși Ce nu mai pot să tînă minte Tot ce-i acum, ce-a fost-nainte De a rămîne-n veci închis.

Cîntați-mi poezii banale Jucînd șotron pe pieptul meu Cîntați! Să nu vă pară rău De plîng la triste intervale.

Mînceați pitici de ciocolată Din buzunaru-mi găurit Și-n care azi m-am rătăcit Cu vechiul joc de ațlădată...

GHEORGHE IONIȚA

Cărțile redactorilor noștri

Modernizarea discursului poetic

În volumul de debut, **Iubire de pietrar**, Aurelian Titu Dumitrescu se arăta cutreierat de elanuri telurice și de obsesii arhaizante. Expresia, mai puțin lucrată, era frustă, degajînd o anumită forță, dar trădînd pe alocuri, simplitatea gîndirii poetice. Noul volum, **Antumele** (Editura „Litera“, 1985), trece printr-un vădit proces de modernizare, atît la nivelul temelor cit și al scriiturii, sau, cu o formulare lovinesciană, de „urbanizare“ a sensibilității lirice: „bătrînele vorbeau între ele / dedesubt o lumină aducea strada / cu un paltin înalt scuturîndu-se / mai jos un copil cu cercul / alerga tipînd cînd obiectul metalic cădea / se întorcea apoi prin dreptul lor / și tipa mult mai încolo / a păreau străzi în sunete moi / orașul o luase razna peste case / un acoperiș se scutura de rugină / în poala unei bătrîne... / Relația poetului cu mediul citadin este, în tradiția unei bune părți a poeziei noastre, de înstrăinare și dezadaptare. Accente nostalgice, sumbru colorate însă străbat în tonul și atitudinea sa. De fapt, nu se poate vorbi la Aurelian Titu Dumitrescu de o percepere propriu-zisă a orașului ci, mai degrabă, de o stare aprehensivă în raport cu el, ordonată în jurul unor entități și cadre abstract-simbolice: bărbatul, copilul, mortul, femeia, bătrînele, strada, odaia, zidul etc. Din recurența și permutarea acestor elemente trecute prin baia reacțiilor psihice rezultă un număr de **secenarii lirice**, care, în cazul celor reușite, emană o atmosferă de straneitate, de tainică și neliniștită așteptare. Un astfel de episod kafkian este poemul **Unitate calendaristică**: „domnișoara bătrînă își așază hainele în șifonier / dimineața, mere la aceeași oră / praful de pe icoane i se așezase pe gînduri // trăsese în fața casei un car / domnișoara și-a ferit privirile și a fugit între haine / omul a cărat șifonierul / pînă la marginea așezării // o bornă de

kilometraj / aștepta ochii femeii / femeia nu se mai întorcea / șoseaua singură trecea printre casele părăsite // domnișoara ascunsă între haine / se privea în oglindă / miezul nopții aștepta în icoane ochii mereu deschiși // omul mîngia calul / și privea borna de kilometraj / ca și cum nu ar fi vrut să o citească / o privea, / se mira că nu o înțelege“. Este unul dintre cele mai izbutite texte ale volumului, prin aderența imaginilor la ideea poetică, prin economia și, în același timp, eficacitatea mijloacelor verbale. Aceasta este direcția în care ar trebui... probabil, să insiste autorul, pentru că sint și poezii în care starea lirică rămîne inertă. Procedul excesiv uzitat, uneori al, enumerării și acumulării de metafore și imagini, nu duce automat și la efectul poetic scontat. „Însăilarea“ lor este fragilă, unitatea textului se rupe: „în tavernă ceasul se oprise la nouă și un sfert / oamenii priveau și rideau fără însemnătate / ora nu spunea nimănui nimic / femeile orașului cîntau în cor / o melodie învățată / într-o biserică / unde nu erau sfinți pe pereți / un copil își privea umbra lăsată pe podelele pline de păcură (...) (dacă nobil atînce cineva norocul). Diversificarea mijloacelor poetice, concentrarea și adîncirea expresiei se impun ca o cerință pentru viitoare volume. Că este posibil, o dovedește acest memorabil fragment de viziune, atît, **anotimpurile**: „chitaristul își așezase la gît șirag de perle / masca sta agățată de pomul de iarnă / un strigăt animal / incolor și greu / unea masea și omul / privirile se ridicau asemenea stropilor de apă la azvîrlirea / unui sinucigaș.“

Placheta **Antumele** este o carte de tranziție, cu reușite și firești neîmpliniri, scoțînd la lumină chipul unui poet aflat într-un binevenit proces de transformare și innoire.

PAUL DUGNEANU ■

Pasiunea pentru folclor e o boală fără leac

Invitată să cînte pe scena grădinii de vară de la Bălești, Ileana Greculescu-Măgureanu și-a dat drumul hăulitelor pînă peste munții Gorjului. Ea cîntă pentru dragoste și despărțire, pentru pace și flori, pentru lumină și suferință, pentru pămînt și îndestulare, pentru tot ce este într-un cuvînt, viață. Discul de curînd apărut cuprinde cîntece din Gorjul natal, zonă în care folclorul mereu renaște. E o incununare a muncii ei de cîțiva ani. „Nu mă grăbesc să scot disc după disc — imi spune interpreta. Oamenii trebuie să te dorească, să-ți caute cîntecul. Cele 13 piese incluse pe disc le-am adus din Tulburea, satul meu natal, și drept să vă spun, m-am bucurat foarte mult cînd aici, la Bălești nu mi-am putut cumpăra un disc. Fuseseră cumpărate imediat ce au apărut.“

— Din cite știu ați colaborat o perioadă cu ansamblul „Cununa din Petrești“, ansamblu ce reprezintă folclorul din zona dimbovițeană. Există acolo un inimos și talentat director, profesor de matematici, **Ilie Dumitru** care și-a făcut din perpetuarea valorilor folclorice un adevărat tel.

— Acest ansamblu despre care vorbeați a luat ființă în urmă cu zece ani din inițiativa unui grup de tineri de diferite profesii (ingineri, muncitori, profesori), iubitori de cîntec și joc popular sub îndrumarea celui care azi îl coordonează. Prin pasiunea lor reușesc să-și învingă de multe ori oboseala și să ne încinte cu voioșia și bucuria lor. Datorită calității folclorului pe care-l prezintă, ansamblul a reușit să fie laureat al tuturor edițiilor din festivalul „Cîntarea României“.

— Împreună cu ansamblul din Petrești, dumneavoastră ați dus peste hotare cite ceva din farmecul și prospețimea folclorului românesc. Unde ați cîntat?

— În anul 1984 am fost invitată să prezentăm citeva spectacole în Italia, unde jocurile noastre populare au încîntat

inimile spectatorilor. Acești tineri care alcătuiesc ansamblul „Cununa din Petrești“ duc cu ei nu numai frumusețea portului popular românesc ci și dragostea pentru pace a poporului român. Profesorul **Ilie Dumitru**, prin aptitudinile pedagogice pe care le are, reușește să tînă în mină o trupă de artiști, fiecare cu personalitatea sa.

— Ați cîntat și cu Gheorghe Zamfir?

— Eram foarte tînără. Cîntam foarte mult. Mult mai mult decît acum. Cu Zamfir am cîntat în Franța.

— Să cred că astăzi în reperoriul dumneavoastră primează

calitatea cîntecului pe care-l aduceți publicului?

— Ca în orice meserie, pe măsură ce timpul trece devii mai exigent cu tine. Un pictor, de pildă, mai greu își expune un tablou după ce talentul său a fost recunoscut de critică. Așa și-n cîntec. Pasiunea pentru folclor e o boală fără leac. Părinții mei s-au obișnuit greu cu gîndul acesta dar, s-au obișnuit. Și sper că nu le e rușine cu ceea ce fac.

O cunosc pe Ileana Greculescu-Măgureanu de prin 1966. Vocea ei s-a maturizat, s-a imolinit. Însă e la fel de curată și plină de sensibilitate. Cum reușește să-și păstreze vocea? O spun chiar ea fără teamă: „Nu fumez, nu pierd nopți. Pentru orice abuz făcut, mai devreme sau mai tîrziu, plătim tribut. Respect prea mult harul cu care m-am născut, pentru ca să nu vă respect pe dumneavoastră, toți cei care imi ascultați glasul și inima“.

IOANA PROCA ■

Serbarea Abecedarului



Între multele și meritele serbări ale muncii, iată una cu o semnificație aparte: **Serbarea Abecedarului**. Nu știu dacă-i o inițiativă a Liceului industrial 32 — bănuiesc că în toate școlile, și nu numai din Capitală, momentul cînd o nouă promoție încheie deslășirea acestor taine care sint alfabetul și cele zece numere se bucură de atenție — dar, oricum, festivitatea la care am asistat, între atîția părinți cu ochii umeziți de lacrima emoției, este un fapt ce se cuvine aplaudat. Nu doar ca realizare artistică — deși învățătoarele **Ionescu Felicia** și **Vlad Cornelia**, sprijinite de directoroa **Vasilica Mănăilă**, prin aducerea în scenă, a tuturor elevilor din cele două clase I, A și B, și-au văzut împlinite eforturile și sub acest aspect, ci, mai cu seamă, ca realizare pedagogică, educativă. **Serbarea Abecedarului** din care e decupată această imagine a fost o frumoasă lecție despre bucuria muncii pe care elevii și-au predat-o singuri ca-ntr-o joacă, în parte cu mijloacele artei, în parte cu mijloacele copilăriei dinspre care trec, ca literele alfabetului, spre răspunderile oamenilor mari.

Digresiuni

De ce Elada

Dacă tot am vorbit abuziv despre Grecia, ar fi cazul, poate, să explic într-o zi acest abuz. Și nu văd cum aș face-o mai bine decât recunoscând că Elada la care mă gândesc eu nu e o țară, un paradis pierdut, căzut în ruină și desuetudine, spre care aș năzu să regrez, ci o încercare îndărătnică, puerilă poate, dar promițătoare de a concilia disperarea cu fericirea. Cu ani în urmă, mi se întâmpla să mă apăr de siabiciunile mele apelând la un joc stupid. Mă imaginam privind de undeva din cosmos pământul și firul de pulbere unde mă găseam eu în acel moment, insectă microscopică pe care nici zeii n-o puteau observa fără lunetă. Dintr-odată, aveam măsura exactă a frumoseilor mele ambiții. Puah! Cărțile pe care le visam, vanitățile, iluziile? Deșertăciune, vorba Ecclesiastului. În cele din urmă, jocul acesta mă dezgusta totdeauna. Simțeam că nu puteam trăi în zădărnicia înăbușitoare pe care mi-o oferea el și poate că, întorcându-mă spre Elada, n-am făcut decât să schimb un joc ridicol, care mă diminuă, care mă golea de orice dorință, cu un altul care mi-a dat curaj, care m-a ajutat să aflu că adevărata plenitudine e tragică, deoarece cuprinde și soarele și moartea, și astfel m-a ajutat să mă sporesc după puterile mele, fără să mă mint. Mi-am zis că Parthenonul este nu numai pe măsura fericirii, ci și pe măsura nefericirii, și că tocmai de aceea este el atât de uman. În clipa următoare am știut de ce mă interesau vechii greci. Într-adevăr, ei n-au disprețuit nici ceea ce trece, nici ceea ce durează, nici trupul, nici spiritul, n-au pomenit dragostea fiindcă filosofia i-a descoperit limitele. Un discipol al lui Socrate, Alcibiade, a fost arbitru elegant la Atena și Don Juanul ei. Și ce altă civilizație a îndrăznit să pretuiască în egală măsură tragedia și surisul? În dimineața când am urcat prima oară pe Acropole m-am gândit că grecii aveau înțelegerea de a extrage dintr-un rău tot binele posibil. Marea filosofie urmează unui pahar de cucută, iar vorbele lui Socrate în pragul morții ne lovesc drept în inimă pentru că, în loc să blesteme lumea lăsată judecătorilor, ne șoptesc că aproape totdeauna mai există ceva de iubit.

Nu e greu să ni se spună că am fost fericiți când eram copii. Asta o știe oricine. Problema căreia trebuie să-i facem față este alta, cu totul alta, și anume dacă fericirea mai e posibilă după ce am descoperit că avem nevoie de curaj. În privința aceasta nu cunosc nici un răspuns sigur, însă îmi place să mi-i inchipui pe vechii greci stând pe colinele lor devastate de soare și pâlăvrăgind despre grota ce ducea în infern, fără s-o caute totuși niciodată deoarece bănuiau, poate, că descrierea Infernului era doar un mod de a vorbi despre lucruri trăite, așa cum Afrodita oferea artiștilor cel mai bun pretext pentru a sculpta nuduri. Un nu știu ce din imaginea aridă a acestor coline scunde și gălăgioase mă face să cred că, regăsind cerul instelat și mirosul florii de mirt după ce umbra Euridicei se destrămasse ca o pădere în urma lui, Orfeu a simțit nevoia să cinte. Despre ce? Bineînțeles, despre faptul că nu suferă decât cei care au cunoscut iubirea, dar și despre faptul că neavând la dispoziție decât viața aceasta sintem obligați s-o trăim cu pasiune.

Pe Acropole, unde, sub privirile celor care vin în pelerinaj, se joacă zilnic tragedia frumuseții mutilate, îți dai repede seama că grecii au urmărit cu perseverență un scop și, totodată, au avut grijă să nu fixeze prea sus ținta lor. Miracolul poate fi atins cu mîna, la fel ca urmele cuieilor. Dealtfel, zeii locuiau pe Olimp la nici trei mii de metri altitudine și, pe deasupra, se limitau unul pe altul, împărțindu-se în tabere ca la Troia. În felul acesta nici măcar Zeus nu putea să devină cu desăvîrșire crud, el păstra ceva din cruzimea edenică a copiilor. Și pe urmă nu s-a desăvîrșit undeva în apropierea Acropolei ateniene procesul lui Oreste, la care muritorii și zeii s-au înfățișat împreună tribunalului? Amănunt important care mă face să văd în pasiunea grecilor pentru dispute un revers al dogmei. Căci dogma nu judecă, ea condamnă fără proces sau cu un simulacru de proces, în timp ce în procesul lui Oreste sentința a fost nesigură pînă în ultima clipă, zeii înșiși erau contrașiți, părerile lor nefiind obligatorii pentru tribunal, ceea ce arată o libertate de spirit pe care adevărul unic și singeros al Inchiziției n-a mai cunoscut-o. Sigur, legendele grecilor ne dezvăluie și lucruri îngrozitoare, între altele că o ieși din labirint singur, fără ajutorul cuiva, e cu neputință, dar că ieșirea din labirint sfîrșește adesea în ingratitudine și în dovada lipsei de caracter. Cine te ajută, acela va fi părăsit. Nu asta a aflat Ariadna în insula Naxos, unde a părăsit-o Tezeu? Și este, poate, cu atât mai ciudat să ne punem, știind tot ce știm, aceleași întrebări ca grecii, de parcă viața ar fi un fatal plagiat. Dar, parafrazîndu-l pe Eugenio d'Ors care era de părere că există un singur mod de a plînge, plîngînd, s-ar putea spune că există un singur mod de a atinge o clipă de armonie, renunțînd s-o cauți cu orice preț. Și, odată ce te-ai hotărît să afli miracolele numai în ceea ce e posibil, ai și început, de fapt, să urmezi lecția greacă.

Uneori, seara, cerul de deasupra Acropolei îmbătrînește brusc. Atunci te cuprinde un fel de neliniște ta gîndul că a doua zi, revenind acolo, vei găsi platoul stîncos invadat de bălării și de șopirle. Ți se pare că destinul înclină să fie de partea lor. Te întorci să mai vezi o dată Parthenonul, descărnat și alb, încerci să reții fiecare detaliu, ca să îngropi în tine totul, și abia atunci descoperi că istoria e un lung șir de condamnări la moarte. Elada n-a făcut excepție. Tucidide n-a murit de moarte bună. Fidiar a fost proscris. Xenofon a fost exilat. Anaxagora a fugit ca să scape cu viață. Socrate și-a bătut otrava, iar Sylla, înainte de a deveni dictatorul Romei, a ordonat, din motive strategice se zice, distrugerea platanilor Academiei din Atena, sub care se plimbase Platon, parcă anume pentru a demonstra că forța a suspectat mereu obstacolele spiritului. Nu, istoria Greciei n-a fost deloc o lungă idilă, cum ne-ar putea sugera marmura secetoasă a ruinelor, dar în ce mă privește cred că înțeleg de ce Alexandru cel Mare era obsedat în deșerturile Asiei de o Atenă învinsă. Și cu atât mai mult înțeleg de ce Parthenonul e în lumea de azi mai actual, mai necesar ca oricînd. Dacă altădată putea fi, cum a și fost, ignorat, azi rostul lui e să te faci să sperii. În ziua în care aș auzi că nu mai există, mi s-ar face frică.

OCTAVIAN PALER

CENTENAR LIVIU REBREANU



merinde pentru calvarul gloriei

Evocare cu Tiberiu Rebreanu.

17. Liviu a împlinit zece ani

La începutul lunii octombrie erau în toi pregătirile pentru aniversarea împlinirii liceului, dată sărbătorită cu deosebit fast în fiecare an în ziua de 3 octombrie, cu participarea întregului corp profesoral, a tuturor elevilor și a publicului orășenesc și din tot ținutul, încheiat întotdeauna cu tradiționalul „bal al studenților”.

Au început apoi cursurile școlare, conform programului și orarului stabilit și la fel desfășurarea vieții cotidiene a micului elev Liviu Rebreanu, din ce în ce mai familiarizat cu noua situație.

Spre finele lunii noiembrie, cu câteva zile anterior aniversării împlinirii celor zece ani de la nașterea băiatului, tata sosise la Năsăud încărcat de bunătăți pregătite de mama pentru odorul ei cel mare. Dintre toate cele trimise, Liviu s-a bucurat indesebi de „tur-tutele” al căror gust i se părea inegalabil.

Își mai astimpărase dorul de la început și renunțase la gîndul sinuciderii în valurile dragului Someș. În schimb, abia aștepta vacanța de sărbători, când două săptămîni se va putea bucura în mijlocul celor dragi.

Aniversarea celor zece ani de la nașterea lui Liviu a fost sărbătorită și în sinul familiei, la Maieru, eveniment consemnat de sora noastră Livia-Eugenia, mulți ani mai apoi, când nici mama, nici tata și nici Liviu nu mai trăiau.

Reproducem fragmentul „Din amintirile mele din copilărie” intitulat „Familia Herdelea”, cu valoarea documentară de epocă.

„Era seara de 27 noiembrie 1895, la Maieru. Pe colțul dulapului lampă de petrol cu piciorul de metal și abajur din porțelan alb, lumina camera mare cu trei paturi, două dulapuri și o masă de scris. În mijlocul acestei odăi mobilate simplu, dar curată și ordonată, la

masa mare, familială, înconjurată de multe scaune vopsite în cafeniu, noi, copiii: Iulius, Emil și eu, fiecare așezat la locul fixat de mama, așteptam să se servească cina obișnuită — mămăliguță cu lapte și brînză, care însă în această seară întîrzie nițel dar pe care mama o pregătea în bucătăria de alături. Sofia, mica noastră servitoare, așternuse de mult masa cu fața de masă din cîneș și farfuriile de porțelan alb, gros, strălucind goale în fața fiecăruia dintre noi, dar mama nu intră încă pe ușa bucătăriei, ba chiar și tata întîrzie să vie. Noi, copiii, ne priveam îngrijorați și tocmai cînd ordonatul Emil vru să-și deschidă gura să-ntrebe pe Sofia care se făcea pe scunelul de lingă cuptor cu Vica (Miți-Maria Ludovica) cea grăsună în brațe, — apărură mama, dar nu aducînd tava cu cina ci un pachetel, întrebîndu-ne ca pe niște școlari, cu vocea ei de „alto”:

— Știi voi copil cine împlinește azi zece ani? pîndu o notă mai duioasă în glas decît de obicei.

— Liviu... Liviu... Liviu... răspunserăm noi în cor.

— Da, dragii mamii, astăzi, în 27 noiembrie Liviu a împlinit zece ani. Cîț imi pare de rău, continuă mama, cu glas și mai duios, că lipsește din mijlocul nostru și cît de departe este el în ziua asta. Apoi, așezînd pachetelul pe un colț al mesei, rosti ca pentru Liviu: Ți-am făcut o pereche de mînuși.

Mama desfăcu pachetelul și ne arătă înălțimile mînușile albastre de lînă parcă ne-ar fi arătat fotografia lui Liviu, dacă nu chiar pe el însuși.

Bineînțeles, nici noi nu am privit cu ochii uscați darul lucrat de mama, ba eu, care eram plîngocia și primeam multe dojeni din partea mamei pentru acest „defect”, am început să-l bocesc pe Liviu ca pe un mort, cînd tocmai intră tata pe coridor. Îi cunoșteam pașii, pentru că întotdeauna se ștergea insistenț pe picioare înainte de a deschide ușa.

Intrebă mirat:

— Ce s-a întîmplat cu voi, copii,

de sunteți așa de tăcuți, ori chiar supărați?

— Supărați? răspunse Iulius, care era cel mai mare dintre noi. Nu suntem supărați, ba din contră, suntem bucuroși și veseli că Liviu a împlinit azi zece ani.

— Bravo, bravo, bravo! Să trăiască Liviu, la mulți ani, să termine liceul și să-l vedem teolog, nu la Gherla, ci la Pesta, așa cum a dorit mamă-sa acum zece ani cînd l-a născut. Apoi privind masa cu farfuriile încă goale, ni se adresă glumeț:

— Acum înțeleg supărarea voastră; n-ați cinat și vi-i foame.

Intorcîndu-se spre mama, care ținea mînușile lui Liviu în mîna cu un fel de sfîntenic, zise rîzînd:

— Dar ce-i băbuță, ai de gînd să-ți lași copilul să flămînzească pentru că intîiul tău născut a împlinit azi zece ani? Eu credeam din contră, că, în seara asta care-i de mare bucurie pentru noi toți, să lei dai mai bine de mîncare iar după cîna să le aduci și o farfurie cu alune și mere și nuci, să-l sărbătorească pe fratele lor cel mare. Mama dispărură pe ușa bucătăriei în vreme ce tata se instală pe locul său obișnuit la masă. Servitoarea Sofia lășă pe Vica pe un scunel și grăbi la bucătărie să-i ajute mamei să servească cina.

În timpul cît se serveau bucafele, fiecăruia după gust și după vîrstă, mama ni se adresă emoționată:

— Pentru că astăzi v-ați așteptat la ceva mai deosebit decît cina obișnuită cînd veți ajunge la fructe, am să vă povestesc cum a venit pe lume fratele vostru Liviu acum zece ani.

Cînd am terminat cina și au fost strînse farfuriile și tacîmurile pe masă fiind așezat un coș cu fructe, în vreme ce le savuram cu nesăț, mama, cu Vica în brațe, începu să povestească:

— „În ziua de 7 octombrie împlinim douăzeci de ani și două luni mai tîrziu, la 27 noiembrie, bătura la poarta vieții fratele vostru Liviu.

Cu cîteva seri înainte de a veni pe lume își anunță sosirea, ba mai mult, aruncîndu-mi privirea spre fereastra luminată de o lună plină, se părea că pe pervaz se așezaseră trei păsărele cîrînd neobosite și vesele, dar nu erau vrăbiuțe, nu, nu erau vrăbiuțe... și abia atunci mi-am dat seama că păsărelele trebuie să fie intruchiparea ursitoarelor, adică vestitoarele trimise de Dumnezeu să mă anunțe că în curînd voi avea un copil. Mi-am ridicat capul de pe pernă să ascult atentă dacă într-adevăr sunt ursitoarele și să aflu ce vor spune ele în graul lor despre copilul pe care îl anunțau. Spre bucuria și surpriza mea, ursitoarele nu mai ciripeau ca păsărelele ci glăsuiau între ele omonește, încît am putut pricepe că voi aduce pe lume un copil deosebit de ceilalți copii...”

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Desene pe asfalt

Dicționar

de frumuseți (IV)

TOMIS

Pentru Ovidius, Tomisul era un colț de lume uitat și neospitalier, învecinat mai degrabă cu zăpada veșnică decît cu marea, deloc euxinică (liniștită), drum fără întoarcere. În scrisorile sale pontice, poetul își îngăduie înduioșătoare considerații: datorită apelor curgătoare care se varsă în mare — între care Dunărea nu-i mai pare mai prejos decît Nilul — Pontul Euxin ar fi o uriașă „baltă liniștită”, deasupra căreia plutește apă dulce, neimpovărată de sare. În ger, vîntul e nemîșcat, marea îngheată, devine drum de picior, săgețile năvălitorilor unse cu venin de viperă se infîng în acoperșurile caselor, „formînd astfel o palisadă”, iar vara, pe cîmpuri, nu crește decît pelinul amar. Tomitanii, în bărbile cărora larna „auzi sunînd firele de păr cînd sînt mișcate din pricina gheții ce atîrnă în ele”, și-au ocrotit oaspetele neașteptat, lăudîndu-l prin decrete și conferindu-i pe o tăblită de ceară, o scutire de sarcini. O constelație în formă de car i se părea poetului că „aduce un frig cumplit”.

Pentru cel care în dulce „exil” se hotărărește să-și petreacă vara la țărîmul mării cu apă dulce, tablourile zugrăvite cu înfricoșare de către Ovidius par mai degrabă rod al imaginației sale prodigioase decît reflexe ale realității. Vîno, călătorule și bucură-te de soarele arzînd asupra plajelor cu nisip alb, lunar! Constelațiile aduc pe pămînt o căldură vie, ca în miezul aprins al fructelor coapte. Am să-ți aduc pe cîmpurile pe care domnea „tristul pelin” vinurile Murfatlarului demne de masa împăraților, livezile cu poame mustind de zahăr. Vom scoate din ape, aproape de coloanele albe

ale Histriei, pești de aur și de argint zbrătuți, ca carnea vietăților ogrăzilor te voi ospăta și noaptea îți voi ocroti somnul în uriașe palate de granit și cleștar pe care zidarii mei le-au înălțat nu departe de cetățile coraliilor.

VAMA VECHIE

La Vama Veche marea e mai înșingerată, culorile par mai limpezi, iar oamenii îți aud vocile proiectate în oglinzile sonore ale valurilor și amestecate cu tipătul pescărușilor cehovieni și cu murmurul apei amare. Pulberi de corali, alge suave și scoici de sidex, mărgean și agată se adaugă nisipului domestic al pietrelor de pe țărîm și al colbului roșietic. Case mici sporese, cu albul peretilor, luminile dimineții. Dar aici marea și satul se confundă, pe retină se supraîmpresionează imagini multiple, hornul de acoperiș înțîneste valul, delfinul pare aproape de cubul rînduiciei. Inchiziții și nu poți grava pe smolitele plăci ale memoriei vreun peisaj anume. Așchii multicolore, mozaicuri subtile se recompon divers. Ceea ce dă personalitate acestui loc este, după credința mea, nu atât marea cît, mai ales, pămîntul. Pămîntul, cu istoria oamenilor și a rădăcinilor.

PIINEA

Există o oră a pînii... E încă întuneric, sînt departe întîile raze ale soarelui, numai ochii osteniți de veghe ai tramvalelor de pe lîni șerpuitoare clipește galbeni, încărcați cu aur stîns. Pe neașteptate, strada pe care treci se umple cu un parfum cald, aerul e fulgerat de pîlpiiri de frunze și stele de zăpadă. Arborii, pietrele caldarimului, oglinzile vitrinelor miros a piine caldă. Dintr-o ușă despăcată spre vîntul crescînd al dimineții, lumina se strecoară pe trotuar, prăfuită cu făină dulce. Înăuntru, li vezi pe mesterii pînii. Imbrăcați în albe, fantomatiche haite albe, par astronauți așteptînd plecare spre Alfa Centauris, în săli de cleștar și agată. Își spun puține cuvinte și acum, cînd munca e terminată,

bucuria lor e mărturisită ciudat, prin — mai degrabă — îngrijorare. Le joacă pe chip petale pale.

E ora pînii...

RECITIRE

E vremea în care îți împodobеști casa cu policandrele cu lumină prăfuită ale gutuilor, e vremea cînd ești tentat mai ales să recitești decît să citești, cărți dragi, vremea scrisorilor. Și a unui fior care trece prin vine ca prin despăcătura fructelor coapte: senzația trecerii ireversibile a orei te răneste blînd. Cu cît ești mai plin, mai bogat? Cu cît ești mai tînar acum, ogîndit în frunza care cade, decît în frunza netedă a primăverii? Ce a ars în inima ta, ce idei, ce umbre, ce cîntece? E toamnă, secunda poate să-ți pară o păstaie cu miez sonor, o atingi și sună în singele tău. Și e mai gravă secunda, mai plină. Încap în ea mai multe litere, mai multe sunete. Ți se relevă un spațiu mai larg de confesii. Începi să ai timp să gîndești fertil la tot ce trăiești, ce respiri. Te eliberezi de gesturi și mișcări provizorii.

TARA

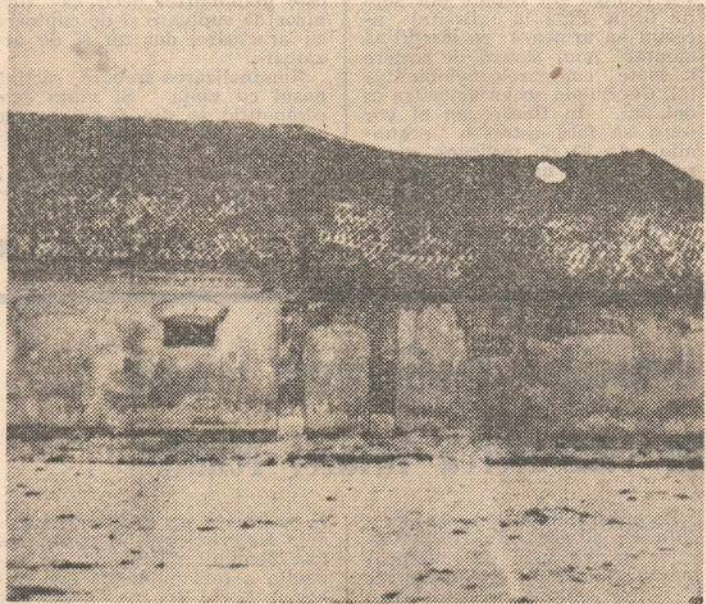
Iată-ne, o țară întregă! Țara de care sîntem legați prin tot ce avem mai bun, pămîntul pe care am avut norocul să ne naștem și să-l slujim, cu visteriile unor frumuseți abia ispitite de vers. Numele de blîndă lumină cu care s-au boțezat vechile sate ale moșilor noștri au fost statornicite cu limpede tăis de paloș; am plătit pentru fiecare fîntînă, pentru fiecare frunză, pentru fiecare vers. În Miorita nu e doar o moarte a ciobanului moldovean, autori neștiuți au făcut din fiecare vers o raclă în care au căzut, unul cite unul, pînă cînd n-a mai rămas în lume decît cîntecul lor. Frumusețea a fost pentru noi larbă răsărită pe morminte. Fiindcă ne-am hrănit cu patimă veac după veac dorul cel mai aprins al sufletelor noastre — libertatea.

GHEORGHE TOMOZEI

● S. O. S. apele minerale ● S.O.S. apele minerale ●

Intr-un cătun din Banat sosesc publicații din lumea întreagă ● un președinte de C.A.P. asaltat de oferte ● apa magneziană de la Ivanda făcea minuni la începutul secolului ● Mars și Magus, adică putere și magie ● efecte miraculoase în tratamentul unor afecțiuni complicate ● clinici celebre din Europa atestă calitățile terapeutice ale apelor de aici ● o imensă sursă de sănătate și de venituri se află doar la 6 m de suprafață ● cine se angajează să o repună în circuitul național și internațional? ● un destinatar cunoscut — Ivanda, România — poate deveni un expeditor celebru

Recviem la gura unui puț



Intr-un sat din sudul județului Timiș, de fapt un cătun cu 675 de locuitori prin care drumul nu trece, ci se infundă într-un pilc de case înșirate pe ulițe întortocheate, din care, deci singura ieșire este chiar intrarea pe firul unui drumec de vreo 5 km, pietruit din veacuri imemorabile și care are celălalt capăt infipt perpendicular într-o șosea județeană modernizată. Ei bine, în acest loc din marginea țării numit Ivanda se petrece un fenomen miraculos: poșta aduce mereu de vreo patruzeci de ani încoace scrisori, pliante, reviste, publicații din toate colțurile lumii, din Singapore și Mexic, din Olanda și S.U.A., din Africa de Sud și Elveția, din multe alte țări pe care nu le-a inventariat nimeni pentru că n-avea nici-un rost din moment ce destinatarul este fictiv: toată această corespondență diversă este adresată întreprinderii de ape minerale Ivanda, România — firmă sau unitate economică, cum vreți să-i spuneți, bănuită să existe. Această „anomalie informațională” are, desigur, nuanțele sale: „partenerii” din Ivanda sint invitați să participe cu mostre și exponate la mari târguri internaționale de ape minerale, sint ispițiți să opteze pentru aparatură și tehnologii în domeniu dintre cele mai sofisticate, sint solicitați la schimburi de experiență cu mari firme ale lumii ș.a.m.d. Și cum această corespondență e de regulă adresată în subtitlu pentru „manager” sau „general manager”, ea s-a adunat în sertarele singurei autorități mai acătării din Ivanda, președintele C.A.P.-ului, Cuzman Milivoi, om cumsecade, de altfel, și fără nici o vină în a se vedea depozitarul unor publicații cum nu știm dacă se mai primesc în altă parte în țară, care abundă în chestiuni de management, marketing, know-how și altele asemenea pe care mucalitul tehnician veterinar le-ar aprofunda, desigur, dacă grijile sale curente pentru viața unui ceape cam sărac i-ar da răgazul necesar.

Cum fiecare fenomen are cauza lui, și „anomalia informațională” de la Ivanda are, desigur, explicațiile ei pe care încercăm să le deslușim în cele ce urmează.

La vreo 5—6 m sub pământul sărăcăcios din Ivanda există o apă de care s-a dat nu se știe exact în ce împrejurări. Cert este că această apă (de care se bănuiește că se știe de pe vremea turcilor) a fost într-un fel redescoperită pe la 1853. Folosită inițial empiric și constatându-i-se involuntar efecte curative interesante, apa din Ivanda a fost analizată și experimentată în clinici, spitale și laboratoare celebre, în acele vremuri, din Viena, Atena, Budapesta și Praga. Rezultatele

(purtând girul și semnătura unor personalități științifice ale timpului) au fost de-a dreptul senzaționale, astfel încât, cum se arată într-un document de pe la 1900, „de la sfârșitul secolului trecut, la bolile de stomac și intestinale nu s-au mai folosit alte ape decât apa Magus” (cum figurează în documente apa din Ivanda, „botezată” așa probabil de la cuvântul latinesc magus = de magie, vrăjitoresc). Într-un buletin de analize din 1910 (ce poate fi consultat într-un dosar despre care vom mai vorbi) se arată, pe baza comparațiilor respective, că apa din Ivanda „întruce în calitate și eficiență apele minerale din Marienbad și Karlovy-Vary” etc. Se înțelege că analizele au generat și au însoțit exploatarea „industrială” a apei din cele două puturi săpate în Ivanda, astfel încât în primii ani ai secolului nostru exista deja aici „întreprinderea de izvoare minerale din Ivanda” care, cu dotări tehnice modeste, a început să expedieze (în sticle de 0,75 l) apă minerală Mars și Magus spre cele mai prestigioase clinici, spitale, sanatorii ale acestei părți a Europei. Pe etichetele și pliantele acestei întreprinderi care mai pot fi văzute și acum (unele de prin 1920—1922, tipărite în patru limbi), se arată între altele că, de pildă, apa Mars „est employé après l'attribution des autorités médicaux d'un succes tout spécial contre l'affection...” (și urmează enunțarea unor boli de stomac, ficat, fiere ș.a.) iar apa Magus este „extraordinairement résolvant des calculs bilieuses et particulièrement bon contre dégénérescence”. Într-un alt loc, compoziția chimică a apei e însoțită de nominalizarea a numeroase boli de stomac, intestine, splină, ficat, rinichi și vezică, prostată, ovare, metabolism și contagioase a căror tratare în spitale și clinici celebre cu apa din Ivanda a dat rezultate miraculoase, atestate de personalități medicale prestigioase ale timpului.

Dacă nu arta de răspundere, măcar intensitatea cercetărilor poate fi sugerată de afirmația unui alt document conform căruia apa Magus „a putut fi transportată peste ecuator fără să se descompună”.

Am insistat asupra acestor aspecte și pentru pitorescul lor, dar mai ales pentru a avansa ipoteza că fama apei din Ivanda, întemeiată pe cercetări și rezultate de a căror seriozitate n-avem cum să ne indoim într-o perspectivă istorică destul de concretă, trebuie să fi fost destul de puternică pentru a consacra această apă într-un circuit internațional mai mult sau mai puțin extins, dar care i-a recunoscut efectele, a înregistrat-o ca atare și, mai mult decât atât, a menținut-o în „fi-

șierele” sale unde se află bine mersi și acum deși au trecut decenii bune de când celebrele ape Mars și Magus n-au mai ieșit la suprafață decât accidental, cu vreo oală a locuitorilor din Ivanda (nimeni nu suferă aici de stomac sau de vreo boală indicată în „prospectul” vechi al apei) sau, mai des, pentru adăparea viteilor bolnavi ai bravului președinte Milivoi.

Deci efectele tămăduitoare ale apelor din Ivanda trebuie să fi fost răsunătoare dacă ecurile lor se mențin la distanțe uriașe în timp și spațiu, astfel încât și acum se prăvălesc sub formă de prospecte, pliante, reviste și celelalte lucruri amintite peste viața netulburată a acestui cătun ce-și are, desigur, problemele sale curente.

Nimeni și nimic n-a mai „tulburat apele”, la propriu și la figurat, în jurul acestor puturi din Ivanda (în afară de această corespondență stranie care, însă, de mult a început și ea să fie primită și privită ca o ciudățenie normală — „să vedem miine de unde o să mai vină revistă!”) pînă acum vreo trei ani, cînd cițiva oameni de bine, veniți cu alte treburi prin zonă, „depășind” un mod comod, funcționăresc de a se raporta la realitatea inconjurătoare, au trăit o amestecată stare de uimire, ciudă și voință de a face ceva în fața „hirdoagelor” scoase, pentru a nu știu cîta oară, cu un zimbet plin de resemnare, din sertarele președintelui Milivoi. Dintre acești oameni, o stimă deosebită se cuvine inginerii Georgeta Nădănescu, inspector tehnic principal la Banca Agricolă a județului Timiș, femeie distinsă, care se apropie de pensionare, dar care și-a propus să nu iasă la pensie pînă nu va vedea re-activate puturile din Ivanda, deși singurul dumneaiei partipriu este unul de valoare morală, față de această imensă sursă de sănătate și de venituri, inclusiv în valută, care poate (re)deveni apa din Ivanda. În posesia inginerii se află un dosar pe care scrie „unicat”, în care se pot găsi referințe bogate atit despre trecutul glorios al acestor ape tămăduitoare, cit și cîteva firave probe despre ceea ce s-a încercat să se facă de vreo doi ani încoace pentru reactivarea puturilor.

Dar să inventariem problemele — ce s-a făcut și ce-ar mai trebui făcut. Cantitatea. Explorări efectuate de Direcția Ape-Mureș-Banat atestă existența la

Ivanda a unui zăcămint de circa 1 250 000 m³ de apă magneziană (denumirea modernă științifică a ceea ce comercial ar trebui să se numească, după exploatare, tot Mars și Magus — „mărci înregistrate” pe plan internațional, după cum am văzut). Aceiași specialiști estimează că volumul optim de exploatare (în condițiile menținerii unei compoziții chimice stabile) ar fi de 4 000—5 000 l/zi. (Fără să vrei, mîntea îți alunecă spre calcule de eficiență economică: vindută la numai 1 leu litrul, apa ar asigura amortizarea în circa 3 ani a unei investiții de exploatare estimată în jur de 5 milioane lei; zăcămintul are rezerve pentru exploatarea în acest ritm timp de sute de ani!).

Compoziția chimică. Institute specializate din București și Timișoara confirmă, prin analizele lor, compoziția chimică a apei din Ivanda ca fiind extrem de favorabilă pentru terapia eficientă a diferitelor boli; cu alte cuvinte, nici apa, nici bolile umane neschimbîndu-se prea mult de la începutul secolului încoace, se scontează pe aceleași răsunătoare efecte tămăduitoare. În orice caz este necesară o fermă implicare a instituțiilor medicale în experimentarea tratamentului cu această apă, în scopul obținerii unor concluzii clare, bazate pe constatarea nemijlocită a efectelor de tratament și nu doar pe anticiparea a ceea ce respectiva compoziție chimică a apei poate vindeca. (În țara cu care se învecinează Ivanda, se face insistent reclama unei ape magneziene „Donat Mg” care ar avea efecte curative remarcabile. Desigur, nu cunoaștem proprietățile acesteia și nici de unde este exploatarea).

Investiția. Problema spinoasă e cine să dea banii pentru amenajarea halei de producție, stație de pompare, stație de imbuteliere, a laboratorului de analize chimice și bacteriologice și a celorlalte anexe de descriere strict necesare. O „notă de discuții” din 8 august 1984 privind „Repunerea în funcțiune și exploatarea a surselor de apă medicinală Mars și Magus” atestă implicarea firavă a I.I.P.I.S. Timișoara, care ar deveni și beneficiarul veniturilor realizate. Zicem aici că bine ar fi să se ocupe măcar I.I.P.I.S. de finanțarea acestei lucrări, să se ocupe oricine, de fapt, numai apa să poată fi reintrodusă în circuitul național și internațional. Moftal ar fi, însă, în spiritul pur al eticii socialiste, ca beneficiarul investiției să fie C.A.P. Ivanda, comunitatea aceasta de 675 de suflete pe care dacă pământul n-o ajută (fiind nerodnic, sărac, mineralizat, mlaștinof la ploaie și crăpat la secetă), apa ar putea-o ajuta să ajungă la coatele unei civilizații cum multe din comunele bănățene au. Pentru aceasta există o soluție operativă, la îndemina organelor locale, fără formalități prea complicate: Direcția Agricolă a județului Timiș să treacă lucrarea în plan la mica industrie, să prevadă fonduri măcar pentru proiectul de execuție (că pentru construcție, odată „mașinăria” pornită, s-ar putea găsi într-un județ atit de puternic). Există însă niște rețineri sece-

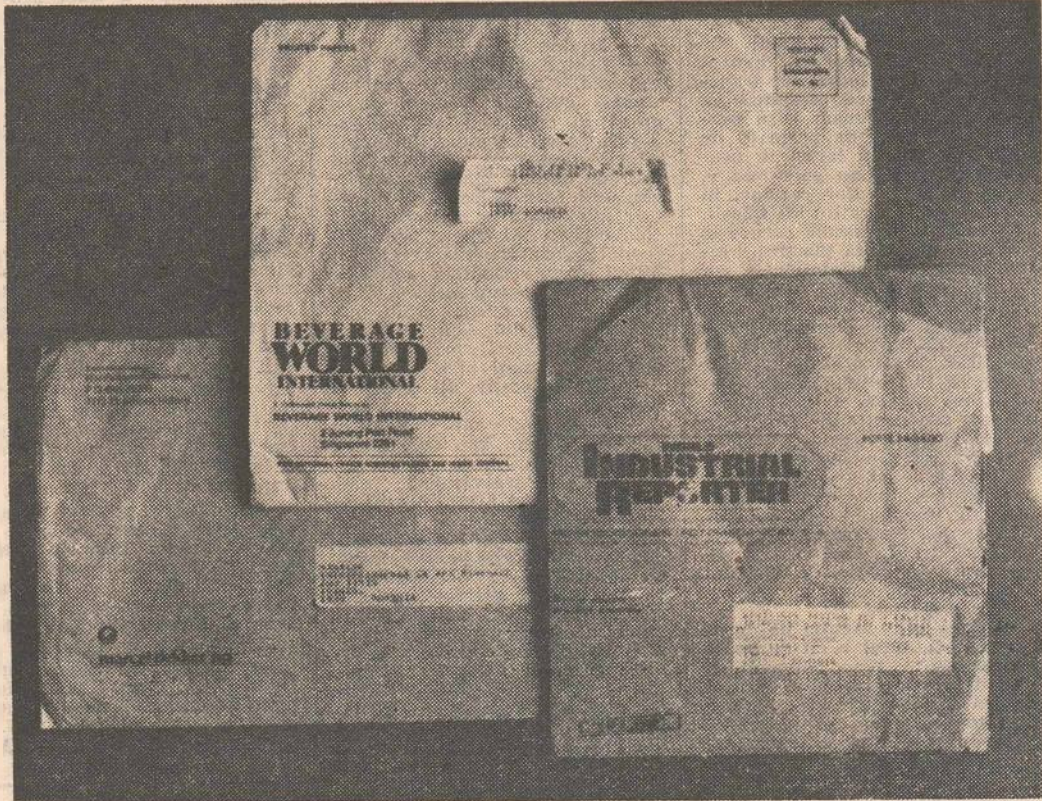
te: s-ar putea ca odată realizată lucrarea de către D.G.A.I.A. Timiș, beneficiar să nu mai fie C.A.P. Ivanda, să emită pretenții centrala de ape minerale („apemin”-ul), care să revendice dreptul de exploatare al acesteia (unice în țară, și chiar în lume) ape magneziană de Ivanda. Nu credem însă că într-un județ de forță Timișului nu se poate găsi o soluție optimă pentru eliminarea acestor avatăruri ale unei investiții minime în raport cu ceea ce se construiește și există în județ.

Piața de desfacere. Desigur, nefericirea mare, obiectivă, e că există oameni bolnavi, oameni cu afecțiuni serioase cărora apa din Ivanda le poate fi însă leac tămăduitor. Reversul este, din fericire, că Ivanda dispune, fără să mai facă vreun efort de a se impune pe piața internațională, de un renume unic, astfel încît pentru deschiderea „canalelor” spre beneficiarii externi e suficientă o minimă reactivare a circuitelor informaționale existente, cu alte cuvinte e suficient ca o parte din scrisorile aflate în sertarul președintelui Milivoi să primească, în sfîrșit răspuns, un răspuns în care să se spună doar atit, că da, mai avem apă Magus și Mars. Experți în materie de marketing pot estima ușor volumul de cereri externe pentru aceste ape, admitînd că distribuirea în țară a apelor Mars și Magus nu va întâmpina dificultăți mai mari decît cele de la Borsec, Buziaș ș.a.m.d.

Am băut apă Magus. Puțul, zidit încă de la început după toate regulile igienico-sanitare, se află în curtea fermei zootehnice a C.A.P. Fostele săli de pompare și imbuteliere au fost transformate în grajduri, dar anul trecut s-au prăbușit și peste ele s-a arat. Acum crește porumb. Puțul rezistă însă, are vreo trei metri diametru, apa începe de la 5—6 m și are o grosime în strat de 9,5 m. E acoperit cu un Tel de pălărie conică și are o scară interioară pe care poți coborî pînă la nivelul apei. Este inodoră și incoloră, adică este băubilă, fără a fi gazoasă. Nu știu dacă acele câteva înghițituri mi-au vindecat colita (într-un prospect vechi se recomandau 2—3 pahare dimineața, pe stomacul gol, în stare naturală sau diluată cu apă obișnuită sau sifon). dar știu că povestea acestei ape te poate face să visezi cu ochii deschisi; la o vreme cînd de aici vor porni mil de sticle zilnic, cînd se vor instala conducte, vor dudui pompele, se va asfalta șoseaua, vor veni comisvoiajori cine știe de unde, va fi un serviciu de protocol, vor fi reprezentante Magus în marile noastre stațiuni balneare, vor fi pliante ingenios tipărite la „Publitorism”, vor țâcăni telecurile, se vor înghesui mașinile la rampe de încărcare, cînd, în sfîrșit, acest cătun se va trezi la o viață nouă.

Pînă atunci, însă, președintele C.A.P. Ivanda, Cuzman Milivoi, ar fi mulțumit cu o simplă stație de imbuteliere de tipul celor care există acolo unde se fac sucurile.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■



Arzătoarele și nominalizarea

Combinatul de utilaj greu din Iași este un colos industrial și încă se dezvoltă.

Prin natura proceselor sale tehnologice, el este un mare consumator de gaz metan.

În '78 au fost puse în funcțiune aici primele cupatoare. Ieseții au fost preveniți atunci înfrățite, de către cei de la întreprinderea de mașini grele din București, că arzătoarele cupatoarelor au viață scurtă. Dar ce puteau face?

Înginerul Ioan Brădescu, secretarul comitetului de partid pe combinat, împreună cu maestrul Radu Tașcă și cu inginerul-șef al combinatului, Ioan Berlea, mă ajută să înțeleg că un astfel de arzător nu este niciodată un lucru simplu, cum am fi înclinați să credem, ci un agregat de mare complexitate și precizie tehnică. În țară, specializate în conceperea și producția acestor arzătoare nu sînt decît o singură întreprindere industrială și o singură unitate de cercetare aflate la Mediaș.

S-a dovedit că și la Iași, ca și prin alte părți, arzătoarele nu rezistau decît la unul sau două cicluri de fabricație. Și atunci ieseții s-au întreat, cu toată seriozitatea, ce pot face. Pe atunci exista în combinat un mic colectiv de automatizări. Între timp,

el a ajuns să numere 40 de ingineri și 80 de muncitori. Șeful acestui Atelier de proiectare, automatizări și mecanizări, inginerul Gică Necula, își amintește cînd directorul general al combinatului, inginerul Vasile Mutu, le-a spus: vă rog frumos, încercați să găsiți voi o soluție.

A urmat un efort de concentrare asupra căruia interlocutorii noștri nu înțeleg deloc să întirzie discuția. În orice caz, primul arzător făcut de ei a fost montat pe un cupător al combinatului în 1980. Și interlocutorii noștri nu înțeleg să întirzie discuția nici asupra faptului că omologarea noului arzător s-a produs abia în 1983. Sigur era că izbutiseră să facă un lucru bun: arzătorul era mai durabil, așadar nu mai interveneau costisitoare intreruperi ale producției, iar consumul de gaz metan se reducea în proporții apreciabile. Valoarea muncii lor a fost recunoscută, de altfel, încă înainte de omologare, prin faptul că oamenii de specialitate cum sînt cei de la Institutul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru sectoare calde au început să includă încă din 1980 arzătoarele făcute la Iași în proiectele de echipare ale unor cup-

toare pentru „Progresul” Brăila, „I Mai” Ploiești sau Combinatul de utilaj greu din Cluj. Pe scurt, C.U.G. Iași a devenit sub-proiectant, în materie, pe lângă institutul amintit.

Însă este limpede că, uneori, a avea idei înseamnă a-ți complica viața. Căci s-a ivit o problemă împrejurul căreia au zbirniit, probabil multe telefoane. Potrivit dispozițiilor existente la nivelul unor ministere, combinatul din Iași era considerat ca furnizor de cupatoare, nu și de arzătoare. Pe cît de greu pu atît de sigur, chestiunea aceasta s-a lămurit pînă la urmă, dar numai pe jumătate. Combinatul din Iași, care era nominalizat numai ca furnizor de cupatoare, a reușit să fie nominalizat ca furnizor general, ceea ce înseamnă că, în ultimă instanță, a obținut dreptul de a echipa aceste cupatoare cu arzătoare a cărei concepție îi aparține. Însă este vădit că pot fi și beneficiarii interesați să cumpere numai arzătoarele, iar din acest punct de vedere apare necesar ca pe lângă calitatea de furnizor de cupatoare sau de furnizor de cupatoare cu arzătoare combinatul din Iași să fie nominalizat și ca furnizor — nu așa? — de arzătoare. Nu de altceva, dar dacă tot sînt cele

mai bune din țară, cum se zice, nu vedem cu nici un chip de ce-ar fi greu de luat o asemenea hotărîre.

Între timp, în așteptarea acestor înțelepte hotărîri, cei din Iași nu și-au strîns deloc arile, ci dimpotrivă. Pentru că ei nu înțeleg să întirzie discuția nici asupra tentativei nereușite ca arzătorul gîndit de ei să fie preluat spre fabricație de către întreprinderea din Mediaș, de care de altfel îi leagă un sentiment de camaraderie și de simpatie și sinceră prețuire, avem să descoperim că tentativa aceasta, chiar dacă ar fi reușit, n-ar fi închis în nici un fel discuția. Fîlndcă strădania ieseților de a găsi o soluție radicală, hotărîtoare, a consumului de gaz metan a dus la conceperea unui „arzător regenerativ”, care se zice că micșorează consumul de gaz cu 40 la sută și chiar cu mai mult. Primul arzător de acest fel a fost făcut în toamna anului trecut și cu el s-a echipat un cupător din secția forjă. Pînă la sfîrșitul acestui an urmează ca ieseții să monteze noul sistem de ardere la toate cupatoarele combinatului. Cheltuiala se va amortiza în doi ani. În fiecare an ei vor reuși să facă astfel o economie de 30 de milioane metri cubi de gaz metan. Totodată, va crește și productivitatea, căci noul sistem de ardere face ca viteza de încălzire a cupătorului să fie mai mare. Și el face

inutile, în același timp, coșurile de fum sau canalele prin care aceste coșuri sînt legate de cupatoare. În prezent, ni se spune, sînt în combinat vreo zece coșuri de fum care nu au la ce să mai folosească, iar altele, potrivit proiectului, trebuiau construite la forja grea nr. 2, care reprezintă o investiție nouă. Prin faptul că nu mai sînt necesare, că nu vor mai fi construite, se vor economisi 13 milioane de lei, bani disponibili pentru a fi valorificați într-alt chip.

Oameni de meserie, care nu lasă cuvîntul să le zboare la mîerlea, susțin că nimeni în lume, în afară de englezi, n-a dibuit calea prin care să se apropie de performanțele arzătorului regenerativ făcut la Iași. Și presupunem că în perspectiva unor viitoare comenzi Combinatul de utilaj greu din Iași n-o să stea să se împiedice, cît este el de mare, numai de pe urma faptului că nu este nominalizat decît ca furnizor de cupatoare și de cupatoare cu arzătoare, dar nu și de arzătoare.

Nominalizarea trebuie să fină pasul cu viața. Și viața este competiție, se știe. Și ni se pare că avea dreptate Nechifor Eugen Moraru, primarul Iașilor: „Ce contează cîno învinge? Contează că economia națională cîștigă!”.

DUMITRU ELIADE ■

Mircea Olteanu:

„Oricit ai ști, nu știi destul!”

— Bună ziua, stimate tovarășe profesor Mircea Olteanu. Vin la dumneavoastră pentru că am auzit că, recent, volumul I din Atlasul de oftalmochirurgie, scos în clinica pe care o conduceți aici, la Spitalul Militar Central, s-a bucurat de un succes deosebit la Paris. Cu ce prilej?

— Cu ocazia Expoziției internaționale de carte medicală, la care și-au dat întâlnire, firește, cele mai prestigioase edituri din Europa. Atlasul nostru a stîrnit, prin anvergură și prin noutate, fiind una dintre primele lucrări de acest gen din literatura de specialitate, un mare interes, fiind imediat achiziționat de parteneri din U.R.S.S., Franța etc.

— Așadar, încă un drum deschis, da?

— Am citit nu demult, la Machado, că drumul se face mergînd. Este exact și poziția noastră: avînd la dispoziție o clinică modernă, dotată cu aparatură de investigație și tratament de cel mai înalt nivel, ca și cu un instrumentar chirurgical de învîdat, în mare parte produs de noi, am căutat și călătam să spargem, ca să zic așa, unele bariere ale oftalmologiei. Izbînzile noastre, cite sînt, se datorează în bună măsură progresului tehnic, ochiul fiind un organ care se pretează foarte bine la automatizări.

— De mult tîm să vă întreb: cînd vom asista la cel dintîi transplant de ochi?

— Mi-e teamă că niciodată. Ochiul nu e decît creier expansiionat, ceea ce vrea să însemne că țesutul său nervos nu va putea fi, sub nici o formă, transplantat. Cel conjunctiv, da, dar n-ar fi suficient.

— Vă aparțin tot felul de priorități: ați efectuat, pentru prima oară în lume, un transplant de cornee combinat cu cataractă și glaucom la o persoană în vîrstă de peste 90 de ani; ați utilizat, iarăși în premieră absolută, un pace-maker, adică un stimulator cardiac, în timpul unei operații; ați folosit, ați metodă originală, corne și cristalin din masă plastică, introducînd în oftalmologie un termen nou, preluat ulterior și de alții, keratofakoproteza etc., etc. Dintre toate isprăvile dumneavoastră, una mi se pare cu adevărat extraordinară, deși poate că mă înșel, nefiind eu decît un profan, faptul că ați operat un copil în vîrstă de numai 9 zile! Gresesc?

— Era un glaucom congenital cu buftalmie și, existînd riscul orbirii, inevitabil în afara unei operații imediate, a trebuit să intervenim. Am recurs, în lipsa altei soluții, la anestezie generală, prin intubație, iar vederea copilului este, azi, la adăpost de orice pericol.

— Dacă v-aș asculta pe dumneavoastră, totul e cît se poate de simplu: vine bolnavul, îl operați și gata! — Spre această clinică însă, asta o știu bine, o știe toată lumea, se îndreaptă cazurile cele mai dificile, ca-



zuri-limită nu o dată, care e, stimate tovarășe profesor, secretul vindecărilor lor?

— Au fost și sînt multe succese, dar au fost și sînt și insuccese. De fiecare dată, acestea din urmă ne-au mearc mai puternic. Dar n-am abdicat niciodată de la misiunea noastră profesională, concepiind medicina, dacă nu și viața, ca pe o competiție onestă a muncii, al cărei rezultat trebuie să fie sănătatea omului, binele lui. Secrete, în înțelesul strict al cuvîntului, n-am avut și nu avem. Am căutat să fim tot timpul în priză, disponibili față de nou, citînd mult, preluînd din mers, dar cu chibzuință, tot ceea ce am considerat că merită. N-am căzut în greșeala de a ne socoti mai deștepti decît alții, dar nici n-am minimalizat realizările unora. Aș putea vorbi totuși despre un secret.

— Anume?

— Echipa. Ea reprezintă, fără îndoială, primul argument al acestei clinici. Oameni cu o pregătire profesională fără cusur și, în plus, modești și muncitori, împingînd devotamentul față de bolnav pînă la sacrificiu. Îmi face plăcere să amintesc numele celor mai apropiați colaboratori ai mei, doctorii Ioan Bănuț, Benone Cirstoce, Șerban Marinescu, Mircea Filip, dar tîm să precizez că în numeroase localități din țară, ca și peste hotare, lucrează oftalmologi formați aici.

— Cîte operații ați efectuat pînă acum?

— Poate 35 de mii. Mai multe sau mai puține dar, oricum, în jurul acestei cifre.

— Dar în străinătate?

— Am operat pretutindeni, de la Cairo la Londra, de la Paris la Odessa, de la Moscova la Alger, de la Praga la New York, de la Boston la Cordoba ș.a., ca mesager al științei medicale românești. Dacă mi-am atras stîm confrăților și, implicit, a pacienților, am considerat-o adresată școlii noastre de medicină, fărăi. Operînd și conferințînd, am făcut cunoscute realizările de-acasă, foarte mari, dar am și învățat, nu mă sfîșec

ș-o recunosc, de la cei cu care am venit în contact. Oricît ai ști, iată o deviză a mea, nu știți niciodată destul!

— Frumos spus. Alceva: datorită faptului că ochiul, nu-i așa, e un organ izolat, oftalmologia e, și ea, o disciplină fără mari interferențe cu restul medicinei, da?

— Vă înșelați.

— Adică?

— Ochiul e mai izolat, da, dar în același timp e strîns legat de întreg organismul, de aceea și patologia cu care ne confruntăm are legături intime cu starea generală de sănătate. Este și motivul pentru care colaborăm îndeaproape cu specialiști din alte domenii ale medicinei, fie din Spitalul Militar Central, fie din alte unități. Am să mă limitez a enunța cîteva nume, cele ale doctorilor Vasile Cîndea, Ion Tintoiu, Mihai Fluieraș, Ioan Urseanu, toți de la S.M.C., fără a epuiza lista colaboratorilor noștri de marcă.

— Cîți nevăzători sînt astăzi în lume, tovarășe profesor?

— În urmă cu 20 de ani, statisticele O.M.S. vorbeau despre 52 de milioane. Azi, deși știința a progresat, aparînd medicamente noi, perfecționîndu-se tehnicile, numărul nevăzătorilor e și mai mare. Peste 62 de milioane. Bătălia pentru lumină e grea și, adesea, dramatică, dar ea se justifică întru totul. E una dintre cele mai nobile. Pe frîntul ei, nici un efort nu e prea mare.

— Am asistat în urmă cu cîteva ani, vă mai amintii?, la o keratofakoproteză, una dintre primele efectuate în lume. Tehnica era abia la început, care e situația azi?

— Se constată o ameliorare spectaculoasă a reușitelor.

— Poate că n-ar strica să le spun cititorilor că operația constă, constă în montarea în ochiul bolnav a unei grile de plastic cuprînzînd corneea și cristalinul! Un fel de, irtați-mi termenul, mecanică fină pe un organ atît de fragil și, totodată, de vital! Vă ascult.

— Procentul de reușită e, pe plan mondial, de 2-3 la sută. Noi mergem pînă la 16-20 și asta, merită reținut, numai în cazuri disperate.

— Spuneți că multe instrumente și aparate, altădată importate, se realizează acum în clinică, pense, portace, ace a-traumatice etc. În acest context, ce înseamnă ochelari cu grilă pentru degenerescență maculară?

— Zona vederii clare. Aparatul funcționează, simplificînd, pe principiul ochiului de insectă. Omul își alege spațiul prin care poate vedea cel mai bine, acesta fiind, adesea, de mărimea unui virf de ac!

— Am venit, stimate tovarășe profesor, pentru 5 minute și iată că ne-am întins la vorbă! Vina vă aparține: spuneți lucruri care atrag, care tentează! Întorcîndu-ne la zi, cum ați vrea să încheiem acest dialog?

— Menționînd că se află sub tipar, urmînd să apară curînd în librării, Urgențe în oftalmologie și Tratatul de oftalmologie.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Renacid — medicament tampon în combaterea litiazei renale

Recentul Simpozion consacrat aplicării și generalizării invențiilor în industria de medicamente (întrunire organizată de Consiliul național al inginerilor și tehnicienilor în colaborare cu OSIM și Ministerul Industriei Chimice) a dovedit odată mai mult că în domeniul creației farmaceutice ideile generoase, novatoare, pot aparține în continuare și unor cercetători solitari, că primele investigații (în care se implică prezumții sau observații primordiale) nu reclamă în mod necondiționat laboratoare ultraspecializate. Cercetare medicală se poate face chiar și într-un modest așezămint spitalicesc de provincie. E firesc să fie așa. Aventura cunoașterii debutează întotdeauna în rețerțele inteligenței.

Ne-au îndemnat la asemenea concluzii mai multe referate prezentate cu acest prilej și în mod special două din ele: comunicarea datorată medicilor Aristița și Ludovic Elthes privind folosirea unui extract vegetal în tratamentul afecțiunilor hepatobiliare și lucrarea colectivului condus de doctorul Gheorghe Fényes, „Metodologie unitară de investigație și abordare terapeutică a bolnavului urolitiazic”. Cele două invenții și-au semnat actul de naștere pe vremea cînd medicii Ladislau Elthes și Gheorghe Fényes mai erau încă colegi de serviciu la secția de boli interne a Spitalului teritorial unificat din Aleșd, localitate cvasi-urbană din județul Bihor, pe care nu puțin dintre concetățenii noștri o situează între repere geografice foarte aproximative. Și totuși aici și nu în altă parte a avut loc descoperirea celebrelor plante de Vîrciorog (pe baza cărora soții Elthes au elaborat o nouă terapie în bolile hepato-biliare), precum și noua tehnică de dizolvare a calculilor renali, obiectul rîndurilor care urmează.

Începutul l-a constituit încercarea de reactualizare a unei metode abandonate. Este vorba de tratamentul Tornassera Eisenberg, care propune o soluție tampon de alcalinizare a urinei cu acid citric și citrați. Dar medicul Gheorghe Fényes și colaboratorul său, doctorul Vasile Marcon (medic internist și directorul Spitalului din Aleșd), au abordat de la bun început un principiu de lucru. Nu există — au constatat cei doi cercetători — două persoane care să aibă același metabolism și aceeași tulburare electrolitică. Litiaza renală este consecința unui proces fiziopatologic complex ce evoluează în timp și nu poate fi rezolvat prin simpla operație de extragere a unui calcul. Soluția nu poate fi decît corectarea dezechilibrului metabolic și a procesului litogen. Aceste prezumții i-au îndemnat să reanalizeze o soluție tampon cu efect invers decît principii Eisenberg, deci o terapie care

să se bazeze pe acidificarea urinei. Medicamentul elaborat a fost denumit „Renacid”, iar invenția a fost publicată sub numărul 67 264 la 26 noiembrie 1979. În urma obținerii avizului de necesitate, a fost realizată o primă șarjă experimentală. Ulterior, brevetul a fost preluat de către Institutul de cercetări chimico-farmaceutice din București, care, la rîndu-i, l-a cesionat Uzinei de medicamente București. A fost semnat de asemenea un contract de cercetare cu Spitalul din Aleșd și cu IMF Tirgu Mureș.

În esență, este vorba de crearea unui mediu ostil dezvoltării calculilor renali, sau ceea ce, apreciază cercetătorii, nu poate fi obținut decît prin modificarea Ph-ului urinar. „Cînd vrei să stirpești broaștele din baltă — ne explică zîmbind doctorul Fényes — nu trebuie să folosești gloanțe cu alicie, ci să întreprinzi lucrări de desecare”. La început, în acest scop, au fost folosite siropuri în diferite variante, dar care au creat unele inconveniențe (oxalogenitate, tulb). Atunci a fost realizată o nouă condiționare a medicamentului acidifiant: microgranule. Produsul poate fi dizolvat în apă. Pentru ușurarea îngurgitării se folosec edulcoranți (zaharină, ciclamat de sodiu) și aromatizante (tinctură de coajă de portocale sau zmeură). Medicamentul a obținut brevetul de invenție nr. 84 085 din 18 Ianuarie 1984.

Datorăm de asemenea celor doi medici realizarea unei metode originale (cristalurie provocată) de analizare a calculilor renali înainte de începerea tratamentului. Pe această cale, deci prin determinarea chimică a calcului existent în organism — se poate proceda în mod diferențiat la administrarea medicamentului.

O cazuistică bogată demonstrează eficiența Renacidului. Din cei peste 1 000 de bolnavi tratați, abia 2,3 la sută au fost nevoiți să se supună unor intervenții chirurgicale. Din păcate, nu există totuși o statistică îndeajuns de clară, deoarece numeroși pacienți, care au trecut pe la Spitalul din Aleșd, n-au mai revenit pentru a face dovada rezultatelor dobîndite. În viitor, ca urmare a contractului de cercetare încheiat cu Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, produsul va fi experimentat în mai multe clinici din țară. Oricum, situația ne îndeamnă să rămînem optimiști. Există toate temeiurile pentru a vedea în Renacid un medicament al viitorului, capabil de a „salva de la cuțit” numeroși litiazici și de a impune o nouă terapie în combaterea calculilor renali, afecțiune cu potențial invalidant și cu atît de grele suferințe pentru bolnav.

LIVIU TIMBUS ■

„Vă scriu cu dorința de a publica scrisoarea mea spre a-i mulțumi — prin intermediul dumneavoastră — extraordinarului farmacist HOREA BUCUR pentru efectul miraculos al Cibotusulinului. În urmă cu un an și jumătate, fetița mea era într-o situație disperată, trecând din ce în ce mai des prin acele stări de lipsă de aer, ducând până la cianozare. Dacă aș fi aflat că oriunde în lume se găsește un leac care să-mi salveze copilul, m-aș fi dus acolo. Iată însă că, în urma apariției în „Flacăra” a materialului despre H.B., am alergat la Sebeș-Alba cu emoții și speranță, mi se părea o minune ca un medicament realizat din plante să vindece acolo unde nu au reușit cele mai sofisticate leacuri din lume. „Minunea” s-a dovedit a fi realitate. Pentru risul ferit de astăzi al copilului meu, pentru respirația sa liniștită, farmacistului Horea Bucur îi doresc o creangă de măr, înflorită în Maramureș. (Paraschiva Conțu, str. Gării nr. 18/13, Baia Mare).

■ **Primum din partea I.A.P.L. „BISTRITĂ”** — București: „Urmare articolului apărut în revista Flacăra sub titlul „O practică în afara legii”, vă informăm că, analizând cu toată exigența și fermitate aspectele relatate, conducerea întreprinderii a luat următoarele măsuri: șeful restauranțului Pietroasele, Constantin Tone, a fost scos din funcție; șeful unității Mediaș, Sirbu Ion, a fost sancționat cu retrogradarea a două gradatăii pe luna mai, conform art. 100 din Codul Muncii. În scop preventiv s-a procedat la prelucrarea articolului în consiliul șefilor de unități. Conducerea întreprinderii mulțumeste pentru sprijinul acordat, pentru eliminarea unor deficiențe care grevează încă activitatea unor unități de alimentație publică.”

■ **Gheorghe Frătilă** din București, șoseaua Colentina nr. 66, bloc 106, apartament 13, Sectorul 2, ne scrie că, împreună cu alți cetățeni ce cultivă loturile parcelei agricole nr. 2, a avut de suferit de pe urma unor lucrări efectuate aici de către I.A.C.E.O.B., cu sediul în strada Icoanei nr. 27. Circa 2.000 mp cuprinși în cadrul celor 24 de loturi au fost afectate în urma tăierii unui tunel de protecție pentru conducta de termoficare ce duce la Spitalul Fundeni: garduri smulse, grămezi de moloz, în loc de pământ necesar creșterii legumelor și fructelor plantate aici etc. Oamenii au fost nevoiți să plătească din buzunarul lor cîte 50—100 lei pentru o basculă de pământ, deși toate reparatiile reveneau institutiei sau-pomenite. Oricum am lua-o, treaba este departe de a se încadra în firescul lucrurilor!

■ **Din partea C.P.A.D.M. Valenii de Munte:** „Urmare sesizării apărute în nr. 21 al revistei, referitor la condiționarea vânzării revistei Flacăra de predarea unui număr de ouă: din cercetările făcute a rezultat că sesizarea este corectă, motiv pentru care, cu decizia 73/1985, tovarășa Zaharia Elena vînzătoare la chioscul de ziare nr. 1, a fost sancționată cu reținerea a 5 la sută din remunerația pe luna mai a.c.”

■ **Consiliul popular al județului Vrancea:** Privind modul de rezolvare a scrisorii trimisă revistei de către Violeta Beraru din Mărășești: din verificările efectuate a rezultat că aceasta este absolută la Liceului de chimie industrială, calificată în meseria de mecanic mașini și utilaje și solicită loc de muncă; în vederea rezolvării cererii sale, a fost repartizată la Cooperativa „Victoria” Mărășești.

■ **Consiliul popular al județului Galați:** „În legătură cu scrisoarea Mariei Grosu din Galați, prin care aceasta sesiza „A”, lucrind ca dactilografă la Întreprinderea antrepriză construcții-montaj și reparații siderurgice Galați, i s-a desființat postul ca urmare a reducerii activității întreprinderii, vă comunicăm: reanalizându-se cazul a fost luată măsura reincadrării Mariei Grosu pe postul avut de dactilografă pr. II, cu aceeași retribuție, începind cu data de 10 mai a.c.”

■ **Tinărul Sorin Ilie din Pucioasa** domiciliat în alea Ardealului nr. 3, blocul C 3 scara C, apartamentul 42, județul Dimbovița, ne scrie cum, intrînd într-o zi din ianuarie în librăria orașului Pucioasa, dorind să cumpere o carte și răsfoind cîteva în acest scop, a fost admonestat de vînzătoarea Mariana Moraru și apoi și de soțul acesteia pentru o imagină „rupere de file”, contrazisă de chiar cei prezenți

în librărie. Pe bună dreptate tinărul se întreabă, în urma acelei apostrofări, cum se explică vînzarea cărților preferențial, sau în pachete în care, pe lângă o carte bună, există două-trei cărți slabe și se mai plătește și ambalajul din hirtie (?! — N.R.). Sau, în sfîrșit, cum se explică vînzarea unor cărți, de către aceeași vînzătoare — cărți cu filele îngălbenite și tipărite prin 1968... dar căutate astăzi?!

Nu ne rămîne decît să ne întrebăm și noi: cum?!

■ **G.I.G.C.L. — Cluj:** „Urmare reclamației adresate dv. de către Adrian Dan din Cluj-Napoca, strada Pata nr. 111, prin care solicită rezolvarea problemei alimentării cu apă a imobilului: pentru îmbunătățirea alimentării cu apă a blocurilor din strada Pata Nord, pînă la 30.09.1985 se va executa o arteră cu diametrul de 200 mm între străzile Pata și Actorului. Odată cu executarea lucrărilor edilitare în noul ansamblu de locuințe Pata Sud, se vor da în exploatare noi rețele care vor conduce la îmbunătățirea alimentării cu apă a blocurilor din Pata Nord. Menționăm că prin aceasta se va rezolva și problema alimentării cu apă caldă a nivelelor superioare ale imobilelor din Pata Nord”.

■ **Gheorghe Filipescu** din București, un vîrșnic și permanent cumpărător din magazinul „Alimentara” aflată în cadrul complexului comercial situat peste drum de Policlinica Titan, ne relatează că în anumite zile — cum au fost de pildă, 20 și 22 mai — vînzătoarele de aici refuză să primească la schimb sticle goale de lapte, motivînd că nu au ambalaj, deși, în urma celor constatate, nu acesta ar fi motivul, ci pur și simplu lipsa de bunăvoință. Firește, că nu este o problemă crucială asta, credem totuși că un plus de spirit gospodăresc și de respect față de cumpărător ar duce la evitarea unor drumuri inutile și a nervilor făcuți la fel de inutili...

■ **P. Rădulescu** din comuna Valea Mare, Vilcea, afirmă, în revista Flacăra din 17 mai, că a căutat, fără să găsească, niște amărute de cuie mici și o piilă pentru ascuțit fierăstraie... Eu, oameni buni, am căutat și caud din decembrie 1984, în toate județele Moldovei, de la Suceava și Galați și retur, 4 — patru! — nasturi bleumarin pentru un pardesiu bărbătesc, pardesiu executat de altfel impecabil de către un atelier al Cooperativei „Unirea meșteșugarilor” din Vaslui. Mai am o sansă: în noiembrie a.c. merg în concediu la Baile Felix, poate că voi găsi acolo, măcar să pot folosi pardesiu în primăvara lui 1986. E un an cu soț, ca și numărul de nasturi pe care-i caut... (G. Anghel, strada Traian nr. 6, Vaslui).

■ **Consiliul popular al județului Călărași:** „Urmare scrisorii Petruței Tonea din Călărași, blocul PM 2, scara 2, trimisă nouă spre rezolvare: din verificările făcute, se confirmă faptul că unii locatari fac imposibilă conviețuirea în bloc. Astfel, la apartamentul 18, familia lui Ion Dinu, compusă din 8 persoane, din care 6 copii (mai crește și 5 cini), a deteriorat instalația sanitară, pregătind mincarea în mijlocul sufrageriei avînd improvizată o vatră din cărămidă etc... iar la Asociația de locatari avea un debit de plată la întreținere de 4.916 lei. S-a luat măsura ca sus-numitul să fie evacuat din apartament. S-a stat totodată de vorbă cu locatarii nefamilisti, atrîgîndu-li-se atenția asupra modului de comportare și de menținere a liniștii în bloc.”

■ **Consiliul popular municipal Galați:** „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Rodica Bulboacă din comuna Nicorești, avînd în vedere situația ei familială deosebită, cit și faptul că este studentă la seral, perioadă în care trebuie să fie încadrată în muncă într-o unitate de profil, R.B. a fost sprijinită să se încadreze la Întreprinderea de morărit și panificație Galați cu contract de muncă pe perioada cit urmează cursurile serale la facultate.”

■ **Din partea Ministerului Sănătății:** „Urmare scrisorii adresate dvs. de către Andras Bako din comuna Chendu Mare județul Mureș: Direcția sanitară a județului Mureș, cu adresa nr. 20048/1985, a invitat-o pentru internarea copilului în Clinica de neuropsihiatrie Tg. Mureș, în vederea precizării diagnosticului și conduitei terapeutice corespunzătoare.”

■ **Consiliul popular al județului Ialomița:** „În legătură cu scrisoarea adresată dumneavoastră de către Vera Ionescu

din Urziceni: analizîndu-se situația familială, i s-a înminat dispoziția de repartizare nr. 286/1985 pentru Întreprinderea articole de sport și camping Urziceni. V.I. s-a declarat mulțumită, urmînd a-și perfecta formele de angajare.”

■ **„Mă numesc Ioan Mihalea** și locuiesc în Beius, strada Aurel Vlaicu nr. 4, blocul A. 2, apartamentul 3. În ziua de 17 mai a.c., am intrat în magazinul „Muzica” din localitate cu intenția de a cumpăra cîteva discuri. Tocmai în acel moment vînzătoarea îi arăta unui cunoscut al dinșeu cîteva discuri scoase de sub teighea, și care nu erau expuse în rafturi. La încercarea mea timidă de a arunca o privire peste umărul persoanei în cauză, am fost apostrofat... pentru ca, în cele din urmă, să-mi spună că acel disc e ultimul și mi-l dă cu plăcere, dacă... „asta te face fericit!” Păcat că astfel de vînzători, precum Adriana Seceanu, în loc să-și facă cinstit meseria, îți strică ziua.”

■ **Felix Burtă** din Arad, strada A. Vlaicu, blocul A 10-2, apartamentul 101, ne sesizează că sălile Bibliotecii județene Arad sînt deschise numai între orele 10 și 18. Pe bună dreptate, corespondentul nostru atrage atenția că sînt foarte puțini accia care pot ajunge la bibliotecă înainte de ora 17.

■ **Nicolae Tokacek** din București sesizează că pe linia de autobuze 127 mai există afișe lipite pe geamuri ce ne invită să vedem spectacolele Operei Române care au loc în decembrie 1984! „...Noi venim cu completarea că astfel de...invitații se găsesc nu numai pe autobuzele liniei sus-menționate, ci și pe încă multe altele, făcînd, pe drept cuvînt, o cu totul nepermisă reclamă îndrăgitei noastre institutii de cultură.”

■ **Din partea Ministerului Muncii:** „La scrisoarea adresată redacției de către Gheorghe Cîmpănu din comuna Lădești, județul Vilcea, vă comunicăm: numitul i s-a aprobat atribuirea în folosință a unui triciclu cu motor din cele care au fost retrase de la invalizii care nu mai îndeplinesc condițiile stabilite. Totodată, s-a dat indicație Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Vilcea ca, în situația în care nu au disponibile tricicli cu motor retrase de la alți invalizi, acestea se pot obține prin transfer, de la D.P.M.O.S. a municipiului București.”

■ **Mă numesc Constantin Berceanu**, domiciliat în București, strada Kepler nr. 4, blocul 1, scara 2, apartamentul 37 — parter. Sînt mutat aici de circa trei luni, locuiesc într-un apartament frumos, dar pe pereții blocului, dinspre curtea interioară au rămas mormane de pămînt care nu dau voie tencuiei lor să se usuce. Vara nu va tine o vesnicie și, în această situație, mai mult ca sigur că se va ivi igrasia. Am umblat pe la șefii de santier și am aflat că ridicarea grămezilor de pămînt și moloz este de datoria I.A.C.D.B., nu am reușit însă să rezolv nimic pozitiv. Poate că, în urma apariției acestor rînduri — pentru care îndrăznesc să vă multumesc anticipat — cei în drept vor lua măsurile ce se cuvin.”

■ **Consiliul popular al județului Călărași:** „În legătură cu scrisoarea tovarășului Gheorghe Voicu din comuna Budești, adresată redacției și trimisă nouă spre competență rezolvare, vă comunicăm: solicitarea acestuia de a fi încadrat în cîmpul muncii a fost soluționată favorabil dispunîndu-se să fie încadrat permanent la I.A.S. Buciumeni.”

■ Două scrisori cu conținut identic am primit din partea familiilor Stoleru și Moroșanu, ambele din comuna Secueni, județul Neamț. Pe scurt: tenele Gabriela Stoleru și Gabriela Moroșanu au absolvit cursurile Școlii profesionale nr. 9 din Brașov (M.I.U.), obținînd calificarea de filatoare; la înscriere, ele au încheiat contract cu Fabrica de postav din Prejmer, județul Brașov. Prezentîndu-se însă la direcția respectivei fabrici, li s-a spus că nu sînt locuri! Dincolo de faptul că cele două tinere stau acum acasă, se ivește și pro-

blema plății școlarizării, suma ridicîndu-se la circa 8.000 lei. Este necesar ca organele în drept să analizeze cit mai urgent cazurile celor două fete, și să ia măsurile ce se impun în conformitate cu dispozițiile legale.

■ **Consiliul popular județean Mehedintzi:** „Referitor la scrisoarea locuitorului Mihai Constantinescu din municipiul Drobeta T. Severin, prin care sesizează că în mod nejustificat I.J.G.C.L. Mehedintzi a încasat suma de 25.000 lei din contul Asociației de locatari nr. 41, strada Independenței nr. 28, vă comunicăm următoarele: în urma controlului efectuat, s-a constatat că, într-adevăr, în luna februarie 1985, I.J.G.C.L. Mehedintzi a încasat în contul acestei asociații o diferență de 25.368 lei pentru luna decembrie 1984. Incluziunea sumei respective s-a făcut în baza procesului verbal încheiat la data de 13 februarie a.c., prin care administratorul asociației confirmă retroactiv prestațiile executate de I.J.G.C.L. Mehedintzi în luna decembrie 1984. Întrucît la această asociație s-au mai constatat și alte deficiențe, s-a dispus comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Drobeta T. Severin să convoace neîntîrziat adunarea generală a membrilor titulari, în vederea schimbării din funcție a administratorului actual.”

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

■ **Dora Negruș** — Brașov: Dacă unitatea unde ați fost repartizată v-a încadrat ca economist (dv. fiind absolventă a Facultății de matematică-informatică), perioada cit ați ocupat această funcție poate fi luată în considerare ca vechime în specialitate înrudită cu cea de programator numai în măsura în care, ocupînd funcția de economist, ați avut sarcini și atribuții din domeniul informaticii ■ **Matilda Stoian** — Ploiești: Actul normativ la care faceți referire, privind repartizarea cheltuielilor pentru energia termică, este Hotărîrea nr. 30/1983 a C.P.C.P. ■ **Manoile Petrache** — Arad: Toate detaliile le aflați adresîndu-vă notariatului de stat local ■ **Vasile Sirbu** — Buhuși: Unitatea avea obligația să vă plătească compensația în bani a concediului de odihnă neefectuat, cuvînt pe perioada de la 1 ianuarie pînă la data încorporării ■ **Elisabeta Roșioru** — Inșurăței (Brăila): Nu puteți fi înscrisă la pensie pentru pierderea capacității de muncă, deoarece dv. nu mai lucrați din anul 1979 ■ **Tiberiu Bratu** — Turnu Măgurele: Mama dv., avînd în prezent numai 52 ani, se poate pensiona mai devreme pe caz de boală, dacă starea sănătății nu-i permite continuarea activității și medical este încadrat într-un grad de invaliditate ■ **Nicolae Sima** — Popești (Vilcea): Drepturile de alocație de stat pentru copii se acordă de la data stabilirii lor și nu retroactiv ■ **Elisabeta Ciocoiu** — Băiculești (Argeș): Întrucît sinteți încadrată în muncă, nu beneficiați de permise de călătorie gratuite ca urmasă a soțului decedat, pensionar C.F.R. De acest drept pot beneficia numai membrii de familie care primesc pensie de urmas ■ **Nicolae Boncu** — București: Unitățile C.E.C. țin evidența fișelor de cont ale libretelor de economii C.E.C. în ordinea numerelor libretelor și nu după numele titularilor ■ **Ion Ganciu** — Brănești (Sectorul agricol Ilfov): Consiliul oamenilor muncii al unității poate să reducă sau să nu acorde participare la beneficii celor care, în cursul anului, au avut deficiențe în activitate sau au săvîrșit abateri disciplinare ■ **Florea Păcură** — Valea Stănciului (Dolj): De lot ajutător beneficiază cooperatorii care și-au realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală a C.A.P. în anul ce a trecut și se angajează să îndeplinească și în anul următor planul de muncă fixat.

MARGA NEDELEA

■ La postul de radio Europa Liberă s-a transmis de curînd o scrisoare a Ioanei Cocea, născută Mosora — fosta soție a tatălui meu N. D. Cocea — care în 1982 a părăsit România și s-a stabilit definitiv în străinătate. Obiectul scrisorii este imobilul situat în Sighișoara, strada Școalei nr. 10, unde a locuit cu chirie N. D. Cocea, din 1926 și pînă la decesul lui din 1949, — imobil pe care în 1976 l-a cumpărat Ioana Cocea, lăsîndu-l la plecarea ei din țară „în întreținere și administrare” lui Dumitru Bradu, prietenul soarelui Elena Mosora. Ioana Cocea reclamă faptul că, în luna iunie 1984, autoritățile locale au intrat în casă, au inventariat bunurile existente, le-au evaluat și au vîndut prin „Consignația” unele lucruri, „interzicînd proprietarului accesul”.

De la bun început țin să precizez că era dreptul Ioanei Cocea să cumpere acest imobil și, de altfel, nimeni n-a împiedicat-o să-l dobîndească. De asemenea, doresc să subliniez că intenția mărturisită de Ioana Cocea, de a transforma acest imobil într-o casă memorială, destinată să mențină, pentru generațiile de azi și de mine, mereu vie amintirea lui N.D. Cocea, cu tot ce exemplifică viața lui de abnegație, de dăruire, de luptă consecventă pentru libertatea și demnitatea omului, ar fi fost apreciată ca atare și de mine și de sora mea Maria Cocea, urmașele directe ale scriitorului. Cu o singură condiție: ca bunurile intenționate să fie reale. Din nefericire, faptele care au urmat cumpărării casei au dovedit cu prisosință că respectiva bună intenție era numai un abil pretext pentru înstrăinarea a tot ceea ce constituie amintirile de preț din locuința lui N. D. Cocea, către persoane care nu au nici un fel de legătură cu familia noastră. Departe de a păstra casa așa cum fusese la moartea tatălui meu, Ioana Cocea a înstrăinat unele obiecte care aparținuseră scriitorului și a introdus altele dobîndite ulterior, alterînd astfel imaginea locuinței unde trăise și își scrisese ultimele opere N. D. Cocea.

Că sub pretextul viitoare organizări a unei case memoriale în respectivul imobil, Ioana Cocea nu urmărea decît să asigure transferarea acestei proprietăți către sora sa Elena Mosora și prietenul ei Dumitru Bradu, rezultă cu evidență chiar din „contractul de întreținere” încheiat cu Dumitru Bradu, doar cu patru luni de zile înainte de plecarea ei în străinătate. Fără îndoială că părăsirea țării de către Ioana Cocea ține exclusiv de conștiința ei; dar a mai trimbița pretinsa ei grijă față de memoria tatălui meu și soțului său este cel puțin o impietate, dacă nu o necuviință, de care omul convingerilor ferme care a fost N. D. Cocea cred că merita să fie scutit, măcar după moarte.

Iată de ce hotărîrea Consiliului popular al județului Mureș de a preîntîmpina deteriorarea, distrugerea sau sustragerea bunurilor din imobil, prin inventarierea, evaluarea și încredințarea lor în custodia unei institutii de stat, pînă la predarea în forme legale Muzeului județean Mureș, în vederea înființării în acest imobil a unei secții muzeale, dedicată lui N. D. Cocea, este în opinia mea și a tuturor oamenilor de bună-credință, un autentic act de cultură cu profunde semnificații în climatul spiritual din România. Este, în același timp, un act just și corect față de N. D. Cocea, un act de reală cinste a memoriei unui scriitor care niciodată n-a traficat cu convingerile și credințele sale, ci le-a slujit fără preget, jertfindu-și deseori interesele proprii și înfruntînd adversități și represalii. Nu se poate contesta că scrisoarea Ioanei Cocea, prin meschinele scopuri camuflate sub o pretinsă bună intenție, se află în totală contradicție cu viața cinstită a celui care a fost tatăl meu și soțului. Ceea ce este cu totul regretabil, mai ales că Ioana Cocea nu putea ignora faptul că, în urma rămîinerii ei în străinătate, imobilul din Sighișoara urma să treacă în proprietatea Consiliului popular municipal, potrivit legilor statului român.

Dina Cocea

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

A nu da cinstea pe rușine

Sfirșitul — deloc trist —
al unei dinastii de artiști

La Lancrăm, sub cerul Albei, vara strălucește împărătește, pune podobe de aur pe dealurile ca niște falduri de catifele grele, ce ascund sau descoperă zările dinspre munți, pe casele cu ziduri masive, cu porți-arcade prin strunga cărora ar putea trece vite cât elefanții. Căutăm o anume familie. Căutăm de mai mult timp, fără spor. Cei pe care-i întrebăm ridică din umeri, unii parcă ar ști ceva, dar răspunsurile sînt totuși confuze („luați-o prin spațiile cimitirului, și mai întrebați!“), dacă nu ne trimit în direcții care se bat cap în cap. Ceea ce le spunem lăncrăjenilor despre această familie, despre povestea ei, pare să incurce lucrurile și mai mult.

Povestea e veche, s-a petrecut în alte vremi, și, după cum vom vedea, a rămas acolo, în acele vremi, fără urmărilor în ziua de azi, firește deci ca omul de acum să n-o mai știe, să nu-i știe eroii. Cineva a relatat-o cu ani în urmă, ani mulți, peste 59 într-o pagină tipărită, pierdută prin vobură vremilor. Un cercetător, al cărui nume s-a pierdut și el, descoperă atunci, anunțându-l ca atare în acea pagină (din revista „Sociologie românească“ a lui D. Gusti), „un caz de ereditate artistică în mediul rural“. Mediul era Lancrăm, satul lui Blaga și al altor arie oameni mari, loc în a cărui arie memorială intră câteva veacuri de cultură românească, inclusiv de zămisliri artistice de cea mai vie intensitate. Numai că, în cazul semnalat de cercetător (și aici intervine frisonul insolitului, dîndu-și cazul chiar caracter de „caz“, cu atributul unicității), este vorba nu de niște „oameni mari“, ci despre niște simpli țărani, niște inși fără doctorate la

universitățile ardelenne sau apusene, ba chiar fără școală. Niște inși netrecători de pragul satului, niște inși care și-au consumat merindele artistice din propriul lor răsad, între pereții unei căsuțe de lut. Și lucrurile nu se opresc aici. Este vorba nu de un caz izolat, circumscris în timp (căci țărani-artiști s-au mai văzut și se mai văd, apar și dispar ca toți artiștii acestei lumi), ci de o veritabilă dinastie, termen ce trebuie luat ad litteram, de țărani-pictori, ce și-au transmis harul prin generații, prin copii și nepoți, vreme de peste 150 de ani. Familia-dinastie de pictori se chema Costea, și pe urmele ei am venit noi la Lancrăm. Dar unde sînt acești Costea, dacă mai sînt?

Primul din capul scării, adică primul identificat de cercetător, se numea Nicolae Costea. Numele lui a fost găsit pe o frumoasă pictură pe lemn din 1787. Urmează un Ion Costea, de la care, de asemenea, a rămas o pictură pe lemn, datată 1841, cum și o serie de desene și schițe. Apoi un Ilie, artist polivalent, care pictează și pe lemn, și pe sticlă, și pe cartoane, preparate de el după rețete empirice. De la Ilie rămîn peste 150 de „picturi“ (acuarele), adunate între copertile unui caiet. Cercetătorul care le frunzărește este uimit. Acuarele lui Ilie Costea sînt chiar „picturi“, nu naive, ci vădînd un meșteșug ieșit din comun. Peisaje cu case și dealuri, ca și acte fundamentale ale vieții țărănilor (nuntă, naștere, moarte, arat, semănat, cules), alături de chipuri ale istoriei (Horea, Mihai Viteazul, proiectați în decorul Lancrămului), sînt tratate scump, cu culori bogate, cu un rafinament ce amintește arta vechilor miniaturisti.

Așadar, vreme de peste 150 de ani, familia Costea din Lancrăm a însemnat „un caz“. Așa spune cercetătorul, și nu putem să nu-i dăm dreptate. În absolut. Căci dacă în mediul urban „credința artistică“ se mai găsește, fiind cultivată și sprijinită, la țară lucrurile se petrec altfel. Trebuie ca instinctul sau harul artistic să fie cu totul puternice, cu totul excepționale, pentru a trece și în urmași, înfrîngînd diferența mediului, trecînd peste preocupările absorbante de o cu totul altă natură, greu de conciliat cu „nerostul“ sau „lenea“ unor indeletniciri ce nu fac să rodească pamîntul. „Cazul“ n-a scăpat însă satului, oameni ai Lancrămului, ba chiar și ai așezărilor megeșe, călcînd des pragul căsuței lui Ilie Costea, ca să vadă „pozele“ desenate de năzdrăvana gazdă, ca și pe cele rămase de la bătrîni lui. Să le vadă și, uneori, să și ia cite una, pe cite-un sfînt, ori pe-o vorbă bună. Au apărut apoi, în timpurile mai noi, oaspeții din orașe, colecționarii de „artă rustică“, accia care, în epoca „descoperirii“ acestei arte, au devalizat, după cum se știe, zone întregi. Au cumpărat mai toate „pozele“, mai cu seamă pe cele mai vechi, rămase de la strămoși, pînă cînd, din departe-n aproape, tot coborînd pe treptele istoriei „dinastiei“, au ajuns la contemporani, la ultimul Costea, cerîndu-i „opera“.

Aici, aventura artistică a familiei s-a încheiat. Ultimul Costea e un om încă tânăr, lucrează la S.M.A. Sebes, și, pînă la valul ultimilor vizitatori care i-au bătut în poartă, nu s-a gîndit niciodată să deseneze. „N-am nici o «opera», s-a scuza el, n-am ce vă da, eu nu sînt pictor, nu desenez... „Ia

totuși o foaie de hirtie, l-a imbiat un vizitator, și desenează pe ea ceva, ce vrei. Eu am lucrări de-ale tuturor din familia Costea, vreau și una de-a duminică, alții colecția mea rămîne schioapă“. De rușinea vizitatorului, om în vîrstă, frumos îmbrăcat, care venise cu o mașină cu număr de București, ultimul Costea a luat o foaie de hirtie și a încercat, polcinindu-se, să schițeze un chip de om. Celălalt i-a smuls foaia înainte de-a isprăvi și i-a întins o sută de lei. Costea a simțit că i se taie picioarele, cum să-i ia omului sută, pe ce? El nu era pictor, el știa bine ce este, de ce să ia o sută de lei pentru ce nu era, pentru ce nu putea să fie? Drept care omul nostru, înclinînd poarta după cel din urmă amator de „opere ale dinastiei“, n-a mai deschis-o pentru nimeni din această tagmă.

El își vede de ale lui, adică ară, seamănă și culege pamîntul, ciștigînd prețul cîștit al muncii lui, prețul drept pentru ceea ce este și poate el.

Așa ne spune, după ce, la capătul unor ceasuri de căutare,

l-am descoperit în căsuța care a fost a familiei și pe care, la primăvară, o s-o dărime, ca să ridice o casă mai mare.

Ultimul Costea e tractorist. L-am găsit la masă. Minca singur (nevastă-sa și copiii mincaseră mai demult, prințul fusese demult), ostentiv de munca pe care abia o lăsa și la care, peste vreun ceas, trebuia să se-nloacă. Încă mai avea de trudit cu tractorul lui, undeva, pe dealurile pictate de taică-său. — Ultimul Costea nu-i un artist, dar vrea (așa zice, roșînd ușor la vorbele care-i scapă din gură) să facă „cu artă“ meseria pe care o stie.

Nu vom extrage din această poveste morala. Ea este simplă, ea se destăinuie singură. Nu vom face nici apropieri de alte „eredități“ eguale, dar (vai!) profitabile totuși pentru unii. Vom spune doar că unul dintre copiii celui din urmă Costea desenează frumos. (Nu ne-a spus-o taică-său, ne-a spus-o învățătorul pustului). Deci s-ar putea ca despre această familie să se mai vorbească.

ILIE PURCARU ■



La redacție s-a primit o scrisoare în care se spunea că un elev al Școlii profesionale nr. 42, din cadrul Liceului economic nr. 4 București este pe punctul de a fi dat afară din școală, deoarece Cooperativa de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor Snagov, cu care are contract de școlarizare, n-a virat școlii banii cuvenii. Directorul liceului, tovarășul Paraschiv Coțolană, îmi spune că în această situație sînt 11 elevi. Ei au fost inserși în vara trecută la examenul de admitere în lemeul cite unei recomandări eliberate de președinți de cooperative (CPADM-uri). După ce au reușit, au început anul școlar în baza contractelor de școlarizare semnate de aceiași președinți, contracte prin care aceste unități se obligau să plătească bursele elevilor și cheltuielile de școlarizare. În cazul acestor 11 copii, respectivele cooperative n-au virat banii nici azi, deși aveau această obligație contractuală. „Noi puteam să ne considerăm îndreptățiți, de mult, să-i dăm afară, dar n-am vrut să fie loviți pe nedrept copiii. Intre ei, eleva Georgeta Dinu (contract semnat de președintele CPADM Gorgota, județul Prahova) nici nu are părinți. Am tot sperat că lucrurile vor intra în legalitate. I-am somat în trei rânduri, cu adrese oficiale, pe titularii de contract, dar degeaba. Eu nu pot primi bani pentru școlarizare de la părinții elevilor, chiar dacă ar dori să-mi dea ei acești bani, pentru că aș participa, atunci, la încălcarea legii gratuității învățămîntului din țara noastră. Vă rog să-i ajutați pe acești copii care se trezesc loviți pe nedrept fiindcă niște oameni mari nu-și onorează propria semnătură.“

La școală, în dosarele copiilor se găsesc, alături de contracte, recomandările aceluiași unități. O singură cooperativă, cea din Snagov, prin președintele ei de anul trecut, State Voicu, a trimis la examen — la această școală! — 7 elevi cu recomandări „avînd în vedere disponibilitatea de posturi în unitățile de alimentație publică din cadrul comunei Snagov“. La primăria din această localitate, primarul Vasile Păun susține că nu știe nimic despre acele contracte și despre neonorarea lor. State Voicu a fost schimbat din funcție, președinte în locul lui este Maria Bălăceanu. Dînsa ne spune: contractele s-au făcut de către tov. Voicu în necunoștință

de cauză. El a semnat contractele, dar banii către școală nu-i poate vira cooperativa, ci uniunea cooperativelor din Sectorul agricol Ilfov. Este adevărat că acei bani ni se iau oricum de către uniune, din beneficiul cooperativei, ca fond de școlarizare, chiar în anii în care nu școlarizăm pe nimeni. Uniunea însă ne-a trimis anul acesta următoarea lămurire: „Urmare adresei Dv. nr. 94, din 13 martie 1985, vă facem cunoscut că, întrucît avem școli de cooperativă, CENTROCOOP-ul nu ne permite să alocăm fonduri de școlarizare în afara cooperativei. Urmează ca cei („cacotonia“ încălcării contractelor este susținută, iată!, și cu un propriu zis!! n.n.) care au aprobat trimiterea la Școala comercială nr.

noi. E firește să le plătesc eu școlarizarea, din moment ce învățămîntul la noi e gratuit? Uniunea încasează, din beneficiile realizate de cooperativă, fond de școlarizare, fie că avem, fie că n-avem elevi trimiși la școli. Atunci, e logic să nu plătesc acum? Eu am semnat contractele fără să știu că n-aș avea voie. Nu există nici o interdicție scrisă.“

La UJCOOP Ilfov stau de vorbă cu vicepreședintele Alexandru Petrescu și cu șeful de birou Paul Agache, care îmi spun: „Noi virăm fondul de școlarizare la CENTROCOOP. Nu putem plăti nici noi. Avem școlile noastre. Dacă părinții nu vor să-și trimită copiii la cele mai apropiate — din Pitesti, Ploiești, Constanța — au făcut-o

CENTROCOOP, tovarășul director Constantin Herăscu mă roagă să iau toate lămuririle de la Nicolae Mirică, inspector principal pentru învățămînt. Acesta este un om deschis: „Cunosc situația, zice. Intrucît nu am mai întîlnit asemenea cazuri în alți ani, iar despre acestea am aflat în 1985, singura adresă de interdicție a unor astfel de contracte am trimis-o în 1985. (De ce o fi mintînd cu atîta aplomb Paul Agache? n.n.) Învățămîntul profesional nu este obligatoriu. (Dar este gratuit!!! n.n.) La cele 14 școli ale noastre, în toamna trecută erau ocupate toate locurile. Noi am cerut și ni s-au aprobat burse numai pentru acei elevi. Despre cei trimiși de unii președinți la școlile depinzînd de Ministerul Co-

legale în vigoare. În prezent elevii sînt în situația de a nu mai putea să-și continue studiile. Pentru a li se da posibilitatea să se califice vă rugăm să fiți de acord cu una din măsurile: transferarea elevilor la școlile CENTROCOOP, sau determinarea cooperativei să achite școlilor M.C.I., cheltuielile de școlarizare stabilite.“ Acestei adrese nu i se dăduse nici un răspuns. A doua zi, la telefon tovarășul Ion Angelescu, directorul adjunct al Direcției organizare, control, personal, învățămînt din CENTROCOOP, îmi spunea: „Cine se face vinovat de încălcarea contractelor îl pun să plătească! Dar, vinovat este M.C.I.-ul, că trebuia să facă un protocol cu mine, pentru înscrierea la ei a acestor elevi.“

În realitate, Ministerul Comerțului Interior nu are nici o vină în această istorie. Vinovați sînt cei ce vor să ascundă adevărul. Cîțiva președinți de CPADM-uri care au încheiat contractele respective, uitaînd de rețeaua școlară proprie și fără a consulta conducerea CENTROCOOP. Dar funcționarii de la CENTROCOOP se fac vinovați de a-i apăra, de a le camufla ilegalitatea, atunci cînd încearcă, printr-o adresă din 1985 să facă nule contractele încheiate în 1984 și atunci cînd orientează lucrurile spre o nouă și crasă ilegalitate: încălcarea legii gratuității învățămîntului, punînd părinții să plătească școlarizarea pentru care cooperativele li se iau totuși bani din beneficii.

Directorul liceului bucureștean nu avea nici o interdicție de a-i primi pe copiii veniți cu contracte de la aceste cooperative. La capătul unui an școlar, cînd cursurile urmate de acești elevi mai durează doar încă o jumătate de an, trebuie, oricum, găsită o soluție de onorare a contractelor de școlarizare. Chiar așa cum spunea tovarășul Alexandru Petrescu: fără a prejudicia și a traumatiza copiii. Pentru că, indiferent cine ar fi vinovat de această incurcătură, nu copiii sînt cei vinovați. Și ar fi profund imoral ca acești tineri să învețe de la oamenii mari o lecție de birocrație și de nedreptate. Oamenii mari mai au încă timp să-și spele obrazul prin găsirea unei soluții legale — măcar acum — și să-i învețe pe acești adolescenți că legea și cinstea biruie, pînă la urmă, împotriva oricărei birocrații.

DORIN GHERGHINESCU ■

Nu copiii sînt de vină

42 să suporte cheltuielile de școlarizare, sau părinții copiilor să depună banii la casieria UJCOOP după care îi virăm școlii.“ Adresa este semnată de șeful biroului ONPIR, Paul Agache, iar în locul tovarășului președinte Nicolae Tărău de tovarășul vicepreședinte Alexandru Petrescu. La discuție, în biroul primarului, mai sînt prezenți State Voicu și contabilul șef al cooperativei, Mugurel Gebăilă. Acesta din urmă ne spune: „Ar trebui să plătească președintele care a semnat. Ca să nu se ajungă la asta, ne-am gîndit la transferarea elevilor în școlile CENTROCOOP. Eu sînt convins că în fața legii, a unei instanțe, tovarășul State Voicu ar urma să plătească acești 57.800 de lei pentru cele 7 contracte. UJCOOP Ilfov ne-a indicat să lămurim părinții să plătească. Unii au și plătit la casieria noastră, iar altul a plătit la casieria uniunii care se află în București.“ Primarul scizează ilegalitatea acestui mod aproape neascuns de a se încălca legea gratuității învățămîntului și nevinovăția copiilor amenințați pe nedrept cu exmatricularea după un an de pregătire.

State Voicu ne spune: „Nu văd de ce n-ar plăti uniunea, fiindcă acești copii pot lucra la

dinșii, urmează să plătească. Sau să plătească aceia care au semnat contractele.“ Mi se arată o adresă venită de la Direcția de organizare, control, personal, învățămînt la CENTROCOOP, în care se scrie că „se interzice cu desăvîrsire“ trimiterea de către CPADM-uri a vreunui copil la alte școli în afara rețelei CENTROCOOP. Bine, zic, dar contractele de care vorbim s-au încheiat în vara lui 1984, iar această adresă este din aprilie 1985!?! Paul Agache: „Avem o adresă identică și de anul trecut, pe care o comunicasem cooperativei. Acum este incuiată într-un dulap, nu am cheia, dar miine vă trimit o copie xerox la redacție. Însă cei de la Snagov n-au unde-i încadra pe acești copii. Avem, în fond, zece asemenea cazuri. Să vorbim, să le onorăm contractele de școlarizare, dar să le luăm angajamente că vor lucra oriunde în sector, nu neapărat la Snagov, că acolo nu se poate.“ Vicepreședintele Alexandru Petrescu: „Soluția o vom găsi, fără a prejudicia și a traumatiza copiii.“

Copia promisă de Paul Agache n-a mai sosit. Să fi pierdut el acea adresă de anul trecut pe care zice că a și comunicat-o cooperativei?

La Direcția organizare, control, personal, învățămînt a

merțului Interior nu știam și nu le putem plăti școlarizarea, nefiînd cuprinși în planurile noastre aprobate anul trecut. Eu vă dau soluția: să-i precia M.C.I.-ul și să încheie contract cu ei.“

Nici mai mult, nici mai puțin. Tot sînt cam incomode acum contractele deja încheiate de un an și, tot de atunci, sfîdate. Dar ceilalți nu au și ei planuri aprobate, nu ar putea invoca și ei aceleași argumente? Hotărît lucrul, la așa ceva Nicolae Mirică nici nu se gîndește. Dar nu numai la asta. El, ca și alții, nu se gîndește, în primul rînd, la copiii despre care vorbim. Ei vîd exclusiv hirtii și dosare.

Copii în situația de mai sus nu sînt doar cei 11 de la școala din șoseaua Viilor din București. La amintita direcție a CENTROCOOP a sosit, de la direcția similară a M.C.I., o adresă datată 4 mai 1985. Iată-o: „În urma controalelor efectuate în școlile M.C.I. din București și Craiova s-a constatat că au fost admisi în școli profesionale comerciale candidați recomandați de unele CPADM cu care s-au încheiat contracte de școlarizare, dar acestea nu vînză școlilor contravaloarea cheltuielilor de școlarizare. În această situație, școlile au încasat contravaloarea cheltuielilor efectuate de la părinții elevilor, contrar normelor

Tricolorul românesc la 7193 de metri în Himalaia

O performanță de prestigiu a alpinismului nostru

Se anunță o dimineață calmă. E o șansă. Ora 3,30. La tabăra trei, membrii echipei s-au trezit. Se aprind primusurile. Se pregătește ceaiul. Marius Mărcuș se simte foarte bine și hotărăște atacarea virfului. De obicei își trebuie 2-3 zile de acomodare cu altitudinea, cu lipsa de oxigen de la 6500 de metri. El a petrecut numai una. Dar se simte bine. Ce rost ar avea să întârzie? Nu hotărâseră așa? Cine ajunge la ultima tabără și se află în plenitudinea forțelor fizice atacă primul. Se pregătesc rucsacurile. Românul și cei patru nepalezi așază în ele un minim necesar. Hrană pentru o zi, medicamente pentru un eventual prim ajutor, câteva haine de rezervă, aparatele de fotografiat. Și cam atât. Rucsacurile trebuie să fie cât mai ușoare. La ora 4,30 se încheie pregătirile. Odată cu ivirea zorilor se părăsește tabăra. Un șir de cinci oameni începe traversarea primei porțiuni pe o curbă de nivel până sub versant. S-au ciștiștigat așa vreo 200-300 metri altitudine. Greul însă abia acum începe. În fața lor se înalță arogant un perete de stincă și gheață, cu un grad foarte mare de inclinare. În ciuda cerului extrem de senin, bate un vânt puternic. Și e un frig tăios. Marius Mărcuș hotărăște: se merge la colțar și piolet. Nu se putea alege soluția montării de corzi fixe. Ar fi necesitat prea mult timp și s-ar fi pus problema rezistenței pe un astfel de frig. Nepalezii ezită un moment. Un perete aproape vertical din rocă și gheață urcat numai la colțar și piolet... Marius, capul de coardă, e însă ferm. Începe urcusul. 400 de metri altitudine îi despart de virful Gurja Himal. Se merge la liber. Cel din față urcă până la întinderea perfectă a corzii, asigură și începe să urce cel de după el. Frigul este extrem de puternic. N-au termometre la ei și nici n-ar avea timp să le consulte. Probabil însă că temperatura a coborât sub minus 40 de grade. Vântul le spulberă zăpada în față. O simt cum li se lipește dureros de obraz. Începe și senzația de frig la picioare. Mărcuș și nepalezii continuă să urce. Știu ce urmează. Câteva minute nu mai simt frigul la picioare, după care degetele devin rigide, ca de lemn. E momentul în care trebuie să se oprească. Își descălță bocancii și își frecionează cu putere picioarele. Pauzele acestea sînt obligatorii, altfel se riscă apariția degerăturilor. Se reia marșul. Frigul începe să pătrundă și prin pufoaice. Cu toată transpirația, cu tot consumul de energie, nu reușesc să se încălzească. Lipsa de oxigen, suprapusă efortului maxim, le creează și ea probleme celor cinci. Apar primele semne de extenuare a voinței, caracteristice la o asemenea înălțime. Reacțiile devin mai lente. Se merge aproape automat. Epuizarea crește. Trebuie făcută o pauză. În alpinism se urcă inteligent. Efortul trebuie dozat conștient. Trebuie păstrată o rezervă pentru ca în caz de accident să se poată forța organismul pentru supraviețuire. Marius Mărcuș știe că a merge până la epuizarea totală este un risc foarte mare. Oricum pauza a fost binevenită și pentru picioare. Degetele deveniseră iar rigide. Înghetarea picioarelor începe să-i sîcîie. Sînt nevoiți să se oprească aproape la fiecare sută de metri. Și vîntul care nu încetează să le sfîcîie obrazul! Cerul e în continuare violent senin, dar cine urcă în Himalaia știe că de fragile și de înșelătoare sînt asemenea momente. Nu trebuie forțat și, pe de altă parte, nu e timp de pierdut. Rădicind privirea, Mărcuș și ceilalți realizează că mai au de urcat doar cîteva metri. Cîteva metri din cei 7193 ai aproape inaccesibilului Gurja Himal, unul din virfurile Himalaiei care a descurajat mulți alpinisti încercați și a învins destui temerari. Din imensa singurătate de gheață și stîncă ochii văd numai acești cîteva metri. Ultimii. Sînt mai grei? Sînt mai ușori? Poate și una și alta. Extenuarea fizică e înfrîntă de voință. O lovitură puternică de piolet și primul alpinist român se află pe unul din cele mai înalte virfuri din lume. E 18 mai, ora 10,30 și Gurja Himal este cucerit.

În sfîrșit, muntele le oferă celor cinci alpinisti, în locul peretelui ostil, o platformă de 12-14 metri pătrați, de o formă

ovaloidă. Poate nu așa se conturase în imaginația lor virful. Dar ce importanță mai are asta, acum? Sînt primele momente de relaxare autentică după aproape 6 ore de efort. Relaxarea învingătorului. Un vis de mulți ani al alpinistilor români s-a împlinit. Marius Mărcuș înalță la 7193 de metri drapelul tricolor al României socialiste. Pentru prima dată steagul țării noastre flutură la o asemenea înălțime. Sînt desfășurate apoi drapelul Uniunii Tineretului Comunist și eșarfa purtînd însemnele Anului Internațional al Tineretului — căruia i-a fost închinată această expediție — și pe care stă scris cuvîntul Pace în limbile de mare circulație ale lumii.

Se scot din rucsacuri aparatele de fotografiat. Frigul aspru face funcționarea lor anevoioasă. Au înghețat și mecanismele.

iect romantic al unei echipe formate din 7 bărbați și o femeie de profesii diferite și de vîrste diferite, uniți de dorința fierbinte de a urca tricolorul la o înălțime încă neatînsă de alpinismul nostru. Mai trebuie oare spus că o asemenea performanță nu putea fi decît o performanță colectivă, o izbîndă a solidarității acestui minunat grup de compatrioți?

I. Echipa

Să-l lăsăm pe unul din membrii expediției, Pavel Mureșan, să-și prezinte colegii:

„Să încep cu soții Taina și Emil Coliban. Emil Coliban, în vîrstă de 42 de ani, este economist la Arpmex, iar Taina Coliban, lector la catedra de limbă engleză a Universității București. Amîndoi sînt alpinisti cu performanțe internaționale.

buind să doarmă noaptea, iarna, pe un frig extrem de puternic, agățat de perete.

Cornel Coman. În vîrstă de 36 de ani. Este tehnician. Antrenor la clubul „Grivița Roșie”. Mare pasionat al acestui sport, el a format la Grivița Roșie — cel mai vechi club de alpinism din țară — mai multe generații de sportivi.

Cezar Vărgulescu Pănzan, medic chirurg, era unul din alpinistii noștri de mare viitor. Un bun medic și un bun alpinist. Avea 27 de ani și tocmai terminase medicina. Tatăl lui îmi povestește zilele trecute că pentru prima dată Cezar a fost „pus în coardă” și învățat să se cațere pe munte, la 4 ani. Era născut la Buzeni și a crescut, ca să spun așa, pe stînci. Poate tocmai de aceea a atacat cu mult curaj cel mai greu perete din lume, partea sudică a

birourile Federației de alpinism și au esuat din start. În 1983, Pavel Mureșan și Cornel Coman reiau asaltul cu un nou proiect la care aderă foarte curînd și soții Coliban. Cei patru îl înfilnesc pe doctorul Ovidiu Bojor. Întîlnire fericită, căci doctorul Bojor, care a petrecut mulți ani în Nepal, în calitate de expert ONU și a participat chiar la cîteva expediții în Himalaia, cunoaște foarte bine condițiile organizării unei asemenea ascensiuni și se va dovedi, prin experiența sa, de un mare ajutor întregii echipe. În cele din urmă, odată cu completarea grupului se definitivează și obiectivul: Gurja Himalul, jet de tăcere înghețată pe care Himalaia îl azvîrle la peste 7000 de metri înălțime. Escaladarea lui e un titlu de onoare cu care puțini se pot mîndri, iar pe versantul sudic încă n-a izbutit nimeni să ajungă în virf. Cei opt, decîși să obțină pentru țara noastră o performanță de răsuneț, nu se lasă descurajați de, să-i spunem așa, lipsa de entuziasm a federației de specialitate, și, intrucît au hotărît să dedice expediția Anului Internațional al Tineretului, se adresează Uniunii Tineretului Comunist. Conducerea Uniunii Tineretului Comunist întîmpină cu căldură proiectul și-l sprijină, vîzînd în el nu numai o posibilă performanță sportivă, ci și un act cu valoare patriotică.

Acum încep pregătirile efective. Prima problemă: echipamentul. Trebuie realizat un echipament extrabrdinar de ușor și călduros, rezistent la vînt, la ploaie, la geruri și îngheț. În izotermicitate, rolul cel mai important îl are puful. Cel de pinguin are calități optime, dar e extrem de scump și greu de procurat. Alpinistii se gîndesc să-l schimbe și optează pentru puful obținut de la gîște crescute liber pe bălți, obișnuite cu frigul, cu apă; acest puf e mai impregnat cu grăsimi decît al gîștelor de crescătorie. Pentru confecționarea vestelor, a pufoaicelor, e ales un gen de fis, folosit în general la parașute, care are o greutate de numai 66 de grame pe metrul pătrat. Pufoaicele realizate, abia dacă ating fiecare 1 kilogram și 100 de grame, iar o vestă nu depășește 600-700 de grame.

Între timp, membrii expediției continuă să se antreneze pentru menținerea formei fizice. Urcă și coboară scări, aleargă mulți, cit mai mulți kilometri prin zăpadă, sau participă la concursurile organizate în Carpați. Bineînțeles, atenția e îndreptată și spre detalierea tehnică a traseului. Fiecare porțiune e studiată în amănunt. Sînt consultate zeci de hărți, se citește, se recitește tot ce a apărut în legătură cu expedițiile din Himalaia. Mai rămîne loc pentru imprevizibil? Alpinistii știu bine că nu pot prevedea totul. Abia întîlnirea cu muntele, cu adevărul la soara 1/1, e proba de foc. O furtună, un viscol, un detaliu aparent fără însemnătate, cine ș-ar fi gîndit la asta?, poate răsturna nopți și zile de calcule. Și totuși datoria lor e să caute să limiteze la maximum imprevizibilul. Un singur lucru nu pot prevedea cu exactitate, cu toate că sînt avizați asupra fenomenului: cum se vor acomoda simțurile lor, obișnuite cu alte proporții, cu alte dimensiuni decît cele ale Himalaiei. („Traseul pe care l-am parcurs în Himalaia era total diferit de imaginea pe care ne-o formasem cu ajutorul hărților — ne va explica Pavel Mureșan. Cînd am văzut din depărtare peretele pe care trebuia să urcăm am crezut că mai avem două zile de mers pînă la el. Am făcut 10. Un versant pe care-l apreciez la o anumită altitudine este invariabil de 3-4 ori mai mare. Totul trebuie înmulțit cu 3 sau cu 4.”)

Pregătirile se desfășoară febril. Tensiunea apropierei plecării crește. Alte amănunte sînt puse la punct, apoi formalitățile de rigoare, bagajele, despărțirile de cei dragi de acasă, și, în sfîrșit, în după-amiaza de 31 martie, alpinistii se pomenesc pe aeroportul Otopeni, înconjurați de maldăre de bagaje și răs-punzînd tuturor curioșilor care-i întrebă: „Dar unde vă duceți?” cu un cuvînt foarte familiar lor, dar exotic în urechile celorlalți: „În Himalaia”.

ALEXANDRU ȘERBAN ■



Se rup cîteva filme. Dar momentul trebuie immortalizat! Pînă la urmă reușesc.

Abia acum pot contempla priveliștea care este de-a dreptul fantastică. Aproape ireală. Înfipt într-un cer de un senin neverosimil, la răsărit se înalță alți „șapteziari”, cum sînt numite de alpinisti virfurile de peste 7 mii de metri.

Victoria asupra acestor înălțimi nu este doar o victorie asupra frigului, o victorie asupra plămînilor oboșiți de lipsa de oxigen și nici măcar numai o victorie asupra dificultăților escaladei în sine. Este o victorie a deciziei omului de a învinge obstacolele ce stau între el și visurile sale. O victorie a curajului, a ambiției, a dirigenției.

Văile sînt acoperite de nori. Sînt primele semne musonice. Virfurile rămîn izolate sub un cer de o puritate tăioasă. Marius Mărcuș și colegii lui nepalezi știu că nu pot zăbovi prea mult. În orice moment pot începe rafale de vînt care depășesc 200 de kilometri pe oră. La viteza aceasta risți să îți smulgi, oricît de bine ancorat ai fi.

După 15 minute a început coborîrea.

A doua zi, la 19 mai, alți doi români, Pavel Mureșan și Avel Ritișan, împreună cu doi nepalezi, au reușit și ei aceeași performanță.

Epopeea obținerii acestei victorii a alpinismului românesc merită, credem, să fie cunoscută. Vom reconstitui deci drumul parcurs din momentul cînd cucerirea înălțimilor Gurja Himalului nu era decît un pro-

Taina a mai participat la o expediție în Alaska, unde a cucerit în premieră mondială un virf de peste 5600 de metri. A făcut apoi, împreună cu soțul ei, cele mai dificile trasee din Alpii francezi și munții Caucaz.

Marius Mărcuș. În vîrstă de 30 de ani, e subinginer. Sportiv la clubul „Metalul” Hunedoara. Este multiplu campion național, fiind unul din cei mai buni alpinisti la ora actuală de la noi din țară. A participat și la concursurile internaționale de alpinism din U.R.S.S., în Caucaz, și în Bulgaria, în munții Rila, lăsînd o impresie foarte bună, mai ales datorită vitezei în escaladă, îndemînării, perspicacității. El a venit în Himalaia în urma unui raliu montan alpin în Retezat, unde a făcut un timp record — numai 29 de ore și jumătate — turul întregului masiv, mergînd zi și noapte.

Avel Ritișan. Tehnician. Antrenor la clubul „Metalul” Hunedoara. Face de 27 de ani alpinism. Are 45 de ani. Este unul din alpinistii cu performanțe internaționale valoroase. Are o experiență deosebită, este un om rațional, pentru care escalada nu înseamnă risc și expunere la accidente, ci în primul rînd raționalitate. A făcut trasee în Caucaz, în Pamir și în munții Bulgariei. În 27 de ani s-a retras din traseu o singură dată, atunci cînd în urma unei dislocări, umărul îi ajunsese în dreptul inimii și nu a mai putut continua escalada. În rest n-a abandonat niciodată, chiar și atunci cînd condițiile atmosferice erau foarte grele, tre-

Gurja Himalului, necucerită încă. Destinul a fost foarte nedrept cu el. Mai avea trei zile și reușea, cînd s-a produs acel accident imprevizibil, absurd, stupid, nici nu știu cum să-i spun în care Cezar a pierit în mod eroic.

Doctorul Ovidiu Bojor, care a depășit 60 de ani, a fost conducătorul expediției și sufletul ei. Foarte bun cunoscător al regiunii himalaie, a cărei floră a studiat-o în mai multe rînduri, el ne-a sprijinit material și moral enorm. Îi datorăm cu toții o bună parte a succesului.

Despre el, Pavel Mureșan mi-a vorbit, din modestie, extrem de puțin. Tot ce am putut consemna sînt următoarele. Este lector la catedra de sociologie a Academiei Ștefan Gheorghiu, alpinist la clubul Grivița Roșie, are 35 de ani. A făcut escalade numai în Carpați pînă la plecarea spre Gurja Himal. Așteaptă nașterea primului său copil.

II. Pregătirile

Escaladarea marilor înălțimi ale lumii era o veche dorință a alpinistilor români, descurajată însă, din păcate, de Federația de alpinism, care s-a complăcut în organizarea unor întreceri modeste, de mică anvergură. Un prim proiect de escaladare a unui virf himalaian, prezentat în 1964 de Marcian Bleahu, ca și altele care au urmat n-au reușit să treacă de inerția, de lipsa de ambiție din

Bovinele feroce

Cu aproximativ două secole în urmă, țărani englezi erau îndepărtați de pe ogoarele lor, fiindcă devenise mai rentabil ca aceste pământuri să fie transformate în pășuni. Era o perioadă de mare avânt al industriei textile engleze, lina avea o foarte mare căutare și, în consecință, se făcea orice pentru a se asigura hrana oilor. Și astfel, cel mai blind și inofensiv animal din lume, oaia, a devenit dusmanul de temut al celor nevoiași, cel care a furat piinea de la gură a milioane de oameni. Că oile nu erau, de fapt, vinovate, se înțelege de la sine.

În zilele noastre, rolul de a înfometa o bună parte din populația globului și l-au asumat alte animale blinde și supuse — bovinele. Pentru creșterea și îngrășarea lor se consumă imense cantități de cereale, a căror pondere în producția mondială este în continuă creștere. Astfel, dacă în perioada 1961—1965 partea din producția mondială de cereale consumată de vite era de 37 la sută, în anii 1975—1977 această parte s-a ridicat la 41 la sută. Se consideră că în prezent bovinele consumă cam tot atâtea cereale cât întreaga populație din țările în curs de dezvoltare în anii 1975—1977, cele 3 miliarde de locuitori din țările în curs de dezvoltare au consumat 358 de milioane de tone de cereale, în timp ce vitele au consumat nu mai puțin de 493 de milioane de tone.

Dar bovinele își manifestă ferocitatea și pe alte căi. Astfel, în America Centrală, pentru a face rost de noi terenuri necesare creșterii vitelor (pășuni sau culturi de cereale destinate animalelor), se sacrifică pădurile tropicale. În decurs de 20 de ani, suprafața terenurilor create prin defrișarea pădurilor, ca și șeptelul bovin, au crescut cu mai bine de 60 la sută. În mod corespunzător, suprafețele pădurilor s-au redus: de la 337 000 de kilometri pătrați în 1960, s-a ajuns în 1980 la numai 207 000 de kilometri pătrați. Dacă actualul ritm de tăiere se menține, pădurile tropicale din America Centrală riscă să se epuizeze înainte de sfârșitul acestui secol. Or, aceste păduri conțin arbori și plante care ar putea să constituie baza alimentației și a medicamentelor în viitor. Prin defrișare, terenurile acoperite de milioane de ani cu păduri își pierd forța, se epuizează în cițiva ani. Dacă imediat după tăierea pădurilor calculul este de 1 hectar de teren pentru o vită, după 5—6 ani sint necesare 6—7 hectare de teren pentru o vită.

Și iată cum bovinele capătă faima unor animale feroce, direct implicate în penuria alimentară din lume și în distrugeră echilibrului ecologic. Dar, ca și odinioară oile în Anglia, vitele n-au, firește, nici o vină, responsabilitatea fiind în cu totul altă parte.

ION CODRU ■

În 1984, sectorul numit „bureautique“ a fost marcat în Franța de deschiderea serviciului Teletex, pentru transmiterea de documente prin rețeaua de comunicații. Prin telefon sau cu ajutorul sistemului Transpac, toate sistemele încarcerate în rețeaua utilajelor electrice de calcul de birou vor putea schimba între ele corespondența. Curierul electronic astfel organizat oferă diverse avantaje: calitatea prezentării documentelor, rapiditatea transmisiei, costul scăzut. Circulația datelor are loc de la memorie la memorie deci cu mare viteză, de ordinul a zece secunde pentru o pagină. Atenția este acum concentrată asupra perfecționării utilajelor, pentru a asigura circulația în deplină siguranță a documentelor. O undă de optimism suplimentar este dată de posibilitatea conlucrării dintre Teletex și telex, dând astfel prilejul folosirii pentru noul venit a publicului larg aflat în compania celui din urmă.

Curierul electronic prezintă și

o altă modalitate de existență: telecopia. Ea nu concurează Teletexul și pentru motivul că nu atinge viteza sa dar prezintă alte conveniențe: poate transmite orice fel de pagină scrisă, inclusiv manuscrise sem-

recția generală de telecomunicații, o filială de distribuție și, ceea ce reprezintă esențialul, „Thomson“, singura firmă neajonează care fabrică așa ceva. Telecopierul urmează să fie integrat în sistemele telematic și

gistrarea mesajului adresat colaboratorilor. Vocea este digitalizată și înregistrată pe o unitate de memorie RAM de 256 biți. Calitatea sonoră a acestei înregistrări se arată comparabilă cu cea de interfon.

Până de curind, mijloacele de comunicare la îndemână a oamenilor de afaceri erau telexul și telegraful. De cînd cu micro-computerul și transmițătoarele de facsimile, firme mari și mici au la îndemână posibilități de comunicare la distanță rapide și ieftine.

Rețeaua telex dă în primire văzînd cu ochii. Milioane de clienți s-au aflat în spatele aparatelor plenipotente pînă mai ieri. Dar cînd mai poate aștepta după mersul de cal obosit al telexului, la viteza lui de 50 biți sau șapte caractere pe secundă? Mai ales că tarifele sint orare... Aparatele telex reglate în codul de cinci biți nu pot reda nici caracterele mici ale alfabetului.

NEAGU UDROIU ■

Ștampilă la distanță

nături, grafice, desene etc. Aparatura în funcțiune este de tip numeric, beneficiara unor facilități de ultimă oră — identificarea emițătorului, imprimarea orei și datei de emisie, mesajul de răspuns.

În iunie 1984 erau în funcțiune în Franța 20 000 de telecopiere. La sfîrșitul anului 1986 se va ajunge la 60 000. Pentru producerea lor colaborează di-

de birou. El poate deveni terminal într-un sistem complet de stocare și mesagerie electronică, cu analiza, trecerea în memorie și arhivare înainte de expediere. Pus în legătură cu Minitel, aparatul de telecopiere devine imprimanta ecranului videotex. Există, vorbind de expedițiile postale, și un aparat pus la punct pentru mesagerie vocală. El permite înre-



Singele albastru

Singele albastru nu este apanajul aristocrației căci multe animale aflate pe treptele inferioare ale evoluției speciilor au singe albastru, culoare datorată hemocianinei care în loc de fier conține cupru.

Asemenea hemoglobinei din singele roșu, hemocianina transportă oxigenul de la plămîni la tesuturi și nu este un vehicul mai puțin

eficient pentru atomii de oxigen. Temuta tarantulă, specie de păianjen din sudul Italiei, este scaldată în singe albastru. Aristocrații și păianjeni pe aceeași treaptă de evoluție?

Lasrul călător

La Institutul de electronică cuantică din cadrul Consiliului Național al Cercetării, sub conducerea profesorului Orazio Svelto, s-a experimentat prima teletransmisie în scop medical a unei raze laser prin intermediul unor fibre optice, la distanța de jumătate de kilometru. Raza laser pornită de la sediul institutului de-a lungul unui cablu format din două fibre optice avînd diametrul unui fir de păr a ajuns în sala de operație a Institutului de neurologie „Basta“ aflat în același cartier. Experimentul demonstrează că o centrală poate transmite prin cablu raza laser în diferitele secții ale unui spital, evitîndu-se astfel transportul aparatului delicate și foarte costisitoare.

Leacuri „dăbești“

De la străbunica citire și chiar mai de demult se știa că ameliorarea circulației singelui se realizează cu promptitudine cu ajutorul lipitorilor. Aceste vietuitoare atât de eficiente își îndeplinesc și în zilele noastre acțiunea terapeutică, ba mai mult au devenit obiect de studiu.

În orașul american Philadelphia, la Spitalul de stat, un oncolog american a descoperit că un extract preparat din saliva unor lipitori originare din America de Sud injectat soarecilor suferînd de cancer pulmonar, împiedică extinderea tumorilor.

Se pare că agentul care inhibă creșterea tumorilor este o substanță cu un puternic efect anticoagulant din saliva lipitorilor, substanță ce împiedică formarea cheagurilor de singe, focare prin care circulă celulele canceroase.

Tot în America, la Centrul medical Montefiori de la New York, lipitorile sint folosite uneori în timpul operațiilor în care sint cuse la loc degetele amputate în urma unor accidente. Rolul lor este de a suga singele de prisos împiedicînd astfel formarea unor cheaguri de singe ce ar încetini vindecarea răni.

Ilie Năstase — scriitor!

Actori, actrițe, cîntăreți de toate genurile, pomelnicul este lung, sint încercati mai mult decît oricînd de patima scrisului. Ei ne servesc date din existența lor, ne dau rețete de fericire, de slăbire, de tinerete perpetuă, de bunăstare.

Se pare că Ilie Năstase, jucătorul nostru de tenis, completează lista deoarece el a schimbat racheta pe pană și a dat la iveală primul său roman de factură polițistă — „Tie break“.

Acțiunea se petrece în lumea tenisului, a marilor competiții, univers în care concurența este aspră, adesea fără milă.

Ca în orice roman polițist care se respectă, finalul este fericit, căci cel rău va fi pedepsit el căzînd în propria-i capcană.

ELENA GRECESCU ■

Roza vinturilor

Günther Schatzdorfer (Austria)

Vis-a-vis

În casa de peste drum seara se sting luminile. Vecinii exersează starea de urgență.

Sunt în război cu viața și se joacă de-a camuflajul ca-n felul ăsta nimeni să nu le poată face ceva. Nici măcar vreun bine.

Impresie

Individui care sterge ferestre la clădirea înaltă se îngrijește de-o curățâ nebunie.

Seară, pe întuneric

Mai înainte ei sting lumina spre a nu fi nevoiți să scruteze-n sentiment.

Martie

Prima furtună de primăvară: Coafura de dimineață pentru copaci.

Bine crescuți

În cafenea o femeie povestește despre copiii ei cumînți. Sunt atât de liniștiți, spunc, ai putea crede că-n casă nu-i nimeni.

De iubire

Mina ta se odihnește-n a mea, nu ca mina celui care vine, nu ca mina celui care pleacă, doar ca mina unuia care rămîne. Așa se odihnește

mina ta în a mea. Toțu e mișcare.

Atit de frumos

În jurul casei un zid de înălțimea omului și-n față arbori tui. Locuții într-o regiune splendidă, spunc musafirul, nu se vede nimic din împrejurime.

Adio vară

O ultimă zi frumoasă. Pe mina mea pogoară o viespe ostenită.

Aproape-s necăjit că nu înțepă.

Consolare

Copacii nu-și pierd frunzișul. Doar îl frunzăresc.

În românește de PETRE STOICA ■

„Generalul în fruntea oștilor sale“

Noi succese peste hotare ale pianistului român Constantin Sandu

Succesul, recunoașterea și consacrarea pianistului român Constantin Sandu au venit repede. Concertele susținute încă de pe cînd era elev — a învățat la școala de muzică nr. 3 din București, avînd-o ca profesoară de pian pe Sonia Rătescu, și la Liceul de artă „George Enescu“, unde a studiat pianul cu profesorul Constantin Nițu — beneficiu de cronici semnate de specialiști reputați, printre care Doru Popovici, care se refereau încă de pe atunci nu la elevul Constantin Sandu, ci la pianistul Constantin Sandu, pe care-l prezentau drept o certitudine. La 17 ani era deja cunoscut peste hotare, unde presa remarca „rara calitate interpretativă“ și „evidentul talent concertistic“ ale pianistului român. Talentul său a fost strălucit confirmat prin prestigioase premii obținute la diferite concursuri în Franța, Polonia, Elveția, Iugoslavia, R.F.G., Italia. Printre ele, Premiul 1

absolut la Concursul internațional de pian Viotti-Valsesia (Italia).

În prezent, în vîrstă de 21 de ani, pianistul Constantin Sandu este student în anul III la Conservatorul Ciprian Porumbescu din București, avîndu-l ca profesor pe Constantin Ionescu-Vovu. Nu demult, palmaresul său s-a îmbogățit cu încă trei premii internaționale: Premiul 2 la Concursul internațional de pian de la Epinal (Franța), ediția a 10-a (1985), Premiul 3 la Concursul Maria Canals, Barcelona (Spania), 1985, precum și Premiul special „Alberto Mozzatti“, la același concurs. Și din nou aprecieri elogioase: „Constantin Sandu lasă impresia unui pianist deja confirmat, înzestrat cu mijloace excepționale de puternice. În concertul de Rahmaninov el prelucrează materia sonoră cu o mină sigură și convingătoare“ (La Liberté de l'Est); „În concertul lui Rahmaninov, redevabilul Constantin Sandu era un general care se deplasa cu siguranță și cu dexteritate în fruntea oștilor sale“ (L'Est Republicain). Revelîndu-i talentul viguros, marile lui calități interpretative, specialiști de peste hotare îi prevăd lui Constantin Sandu — care a fost invitat să susțină concerte în mai multe țări — o strălucită carieră muzicală internațională.

ION D. GOIA ■

Despăgubiri

Cunoscuta firmă aeronautică Lockheed a luat neobișnuită decizie de a despăgubi Pentagonul cu 30 000 de dolari. Firma respectivă a acceptat să reducă de 6 ori prețul scaunelor de WC pe care le produce pentru avioanele de patrulare „Orion“ și pentru care a pretins inițial nici mai mult, nici mai puțin, de 650 de dolari! Alarmat de prețul atât de piperat al acestor „tronuri“ militare, Senatul S.U.A. a cerut precizări referitoare la valoarea de întrebunțare „specială“ a acestui echipament. Drept urmare prețul a fost redus, utilitatea scaunului rămînd cea bine cunoscută. Tot în America, în orașul Albany, un biet bărbat a căzut victimă netrebnicului renghi jucat de propriul său fermoar de la pantalon, care n-a găsit altceva mai bun de făcut: decît să se rupă în timp ce omul făcea niște cumpărături pentru soție. A fost arestat brusc, condamnat la despăgubiri de 200 000 de dolari pentru atentat la pudoare, soția l-a părăsit la fel de brusc în pofida tuturor explicațiilor, a fost dat afară din serviciu, iar acum este un sclav al medicamentelor antidepressiv, singurele care-l mai ajută să uite ce-a pătît din cauza unei neisprăvite de panglici cu dinți de plastic sau metal.

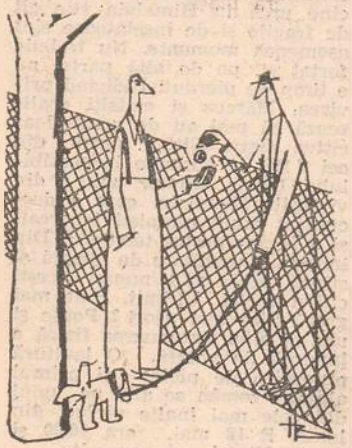
O despăgubire de 175 000 de dolari de data asta va primi un american, victimă a unei macabre neglijențe din partea spitalului Portland. Primind un colet cu hainele soției sale decedată în saloanele acestui edificiu, el a avut un șoc patologic descoperînd un picior uman ambalat printre lucruri. El a precizat, în plîngerea adresată tribunalului local, că nu mai reușește să închidă ochii de cînd a deschis pachetul. A încercat să uite această intimplare nefericită, a schimbat patul pe care desfăcuse coletul, dar nu poate să scape de viziunea de coșmar.

Despăgubiri se pare că vor cere și consumatorii de svaite,

care au constatat o îngrijorătoare scădere a numărului de găuri din brînză preferată. Uniunea elvețiană a comerțului cu brînzeturii afirmă cu seriozitate că scăderea numărului de găuri nu aduce nici un prejudiciu calității svaitei. Într-un studiu pe această temă publicat la Berna, uniunea respectivă asigură că 70 la sută din roțile de brînză fabricate prezintă același număr de găuri, cu dimensiunile tipice. Se admite însă că sortimentele care au găuri mai puține au sporit în ultima vreme cu 20 la sută. Ceea ce, afirmă aceeași uniune, nu este cîștig de puțin alarmant, calitatea și gustul pastei, culoarea și durata de păstrare rămînd neschimbate. Ba mai mult, unde-s găuri mai puține e mai multă brînză...

R. IOAN ■

Lumea se amuză



„Für dich“

Jenei și Halagian la fel de hotărâți:

CÎȘTIGĂM!

E cunoscut faptul că adversarele de duminică s-au întâlnit exact cu o săptămână înaintea finalei în campionat, Universitatea cîștigînd, pe teren propriu, cu 5-2. Poate că, învingînd net, Craiova și-a creat un ascendent moral, dar la fel de adevărat e că Steaua, luînd în calcul și această probabilitate, nu a folosit garnitura standard, evoluînd fără Stoica, Băloni și Lăcătuș. Înainte de a da cuvîntul antrenorilor finalistei, s-a notat părerea lui George N. Gherghe, observator federal la „repetiția generală” de duminică trecută: „Universitatea a jucat mai bine, în special după pauză, obținînd o victorie clară. Cîrțu și Cămătaru au excelat, surprinzînd adesea o apărare nesigură. Atît penaltyurile cît și eliminările lui Eduard (care a lovit) și Tilihoi (care a ripostat) au fost justificate”.

„Nici un meci nu seamănă cu altul”



— Cum vede Emerich Jenei finala cu Craiova?
— Deschisă oricărui rezultat. Ambele formații au tradiție în Cupă, dar eu sper să cîștigăm,

trecînd de nefasta cifră 13, cite trofee a cucerit pînă acum Steaua, ultimul în 1979.

— Ați luat parte la izbînda din 1979?

— Nu. Ca antrenor, am o singură Cupă, cea dobîndită în 1976. În 1977, cînd eram la Steaua, cu Creinceanu secund, ne-a bătut în finală chiar Craiova, cu 2-1.

— Ce ziceți despre meciul de campionat, cîștigat duminică de Universitatea?

— Nu e, cred, un reper. Lăcătuș n-a putut să joace, iar pe Stoica și Băloni l-am odihnit. Și-apoi, știți povestea: nici un

meci nu seamănă cu altul! Obiectivul nostru: campionatul și Cupa. Redevenind campioni, după 7 ani, ne-am îndeplinit jumătate din obiectiv și vom face totul spre a realiza eventual.

— Va reîntra Lăcătuș?

— Doctorul Marcel Georgescu o optimist. N-a fost, cum ne-am speriat, o ruptură musculară, ci numai o întindere ușoară. Probabil că Lăcătuș va juca, dar nu mă pot încă pronunța cu certitudine.

— Vă e teamă de Universitatea Craiova?

— Teamă nu, dar ea rămîne o echipă redutabilă, recomandată de atîția și atîția internaționali. Într-o finală de Cupă, orice adversar e periculos, darămite Universitatea Craiova!

„Pot rata o astfel de ocazie?”



— Cite Cupe a cîștigat pînă acum antrenorul Halagian?

— Nici una. Am luat cu F.C. Argeș, în 1972 și 1979, campio-

natul, dar în Cupă n-am ajuns niciodată mai sus de semifinale. În 1973, ne-a eliminat Vilcea înaintea finalei. Ocazia de duminică e deci pentru mine unică, o pot rata?

— Sînteți mai încrezător după victoria cu 5-2 din campionat?

— De ce-aș fi? Nu mă amăgesc: meciul acela a fost mai degrabă amical. Duminică e, cum se zice, bătăia peștelui. Păcat că, probabil, nu-l vom putea folosi pe Ungureanu.

— De ce?

— Are o ruptură, la dreptul. Doctorul Frinculescu se agită, cu diadinamice, cu ultrasunete, dar cine știe? O săptămînă e cam puțin pentru refacere.

— În rest?

— Echipa e validă și vrea. După un campionat mai slab, dorim să demonstrăm în Cupă că Universitatea e o formație de prima mînă. Jucătorii însă,

foarte solicitați, la club și la națională, sînt un pic oboșiți. Pentru a-i menaja, am hotărît să prezentăm la Hunedoara, în ultimul meci de divizie, o garnitură fără cîțiva titulari. Aceștia se vor odihni, începînd de miercuri, la Snagov. Odihni e, firește, un mod de-a spune, căci ne vom antrena cu toată sîrguința.

— Pregătiți vreo tactică specială pentru finală?

— După întîlnirea de duminică, am căutat să tragem cele mai nimerite concluzii. Cît am putut. Mai avem și filmul partidei Steaua — Dinamo, 5-0, pe care îl vom întoarce pe toate părțile.

— Dacă v-aș cere un pronostic?

— N-aș zice decît atît: că avem o altă motivație, Steaua fiind de-acum campioană, și o altă experiență. Ambele superioare.

Pentru a stabili arbitrii finalei, federația l-a convocat marți dimineață pe reprezentanții celor două cluburi. De comun acord, Ion Alexandrescu și Sergiu Cătăneanu l-au desemnat pe Dan Petrescu din București. S-au fixat totodată și arbitrii de linie: Mircea Salomir din Cluj-Napoca și Adrian Porumboiu din Vaslui. Finala celei de a 47-a ediții a Cupei României se va desfășura pe stadionul „23 August”, cu începere de la ora 17.30. În caz de egalitate după 90 de minute, partida se va prelunge cu două reprize a câte 15 minute. Dacă egalitatea va persista, conform regulamentului nu se vor executa lovituri de la 11 metri, ci întîlnirea se va rejuca în termen de 48 de ore.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Celelalte două frunțase pentru Europa

(Urmare din pag. 24)

doare și inspirație, o „firmă” de reputație continentală și care are obligația să și-o păstreze, să și-o îmbogățească. Dacă lipsa unui antrenor cu experiență (din cite un înțeles, instalarea cupului de tehnicieni Cernăianu—Cheran e ca și hotărîta în Ștefan cel Mare!) s-a resimțit, deși, în retur, Dinamo n-a pierdut teren ci a recuperat (pînă în final) două din cele patru puncte luate avans de Steaua la jumătatea campionatului. Considerăm că mai poate fi invocată și o oarecare uzură fizică și psihică, un lot în linii mari același reușind să și adjucece, după 1981, trei campionate și două Cupe, disputînd chiar, în 1984, o semifinală de C.C.E. Asta după ce în intervalul 1977—1981, Dinamo nu fusese în stare să învingă în nici una din competițiile majore ale fotbalului nostru! Ca și în cazul Craiovei, îndelung solicitată pe mai multe planuri, tensiunea și-a pus

amprenta asupra randamentului jucătorilor, ducînd la un reflux. Să sperăm însă că el va fi fost trecător și că Dinamo va izbuti să și adune rîndurile, făcîndu-ne să uităm meciurile mai slabe din această primăvară, și redevenind prin muncă și rigoare, marea echipă care a spulberat pe Hamburg!

Sportul studențesc a reprezentat, fără îndoială, revelația numărul 1 a recent încheiatului campionat. O înțeleaptă și cumpătată politică de innoire, care n-a aruncat peste bord „vechea gardă” (Cazan, Mircea Sandu s.a.), a produs efectele scontate și Sportul a fost, etape, în șir, cea mai frumoasă echipă din divizia A, capabilă să practice nu doar un fotbal eficient, la victorie, ci și unul spectaculos, incitant. Inteligența lui Iorgulescu s-a împletit cu travaliul lui Pană și Bozeșan (în evidentă ascensiune), iar atacul, cu un Hagi irezistibil (felicitări pentru titlul de golgheter!) și un Mircea Sandu regăsit, a conferit culoare unei garnituri care și-a cucerit, ca o consecință logică a evoluțiilor sale nu o dată de reținut (de referință întîlnirea cu Dinamo), tot mai mulți suporteri.

Umplerea stadionului din „Regie”, la început dezolant prin mulțimea de locuri goale, trebuie interpretată drept cea mai mare izbînda a Sportului studențesc! Grație unor antrenori modeste și muncitori, Ardeleanu și Dima, aleși (spre lauda conducerii clubului) pe profilul echipei, Sportul a cîștigat, din mers, echilibrul și maturitate, ferindu-se de sincope (poate doar eliminarea din Cupă) și impunînd printr-un joc de ansamblu, pe cit de eficient, pe atît de repetăm, plăcut ochiului. În „Regie”, vedete n-au fost, în înțelesul acceptat al cuvîntului, nici Hagi, nici Coraș, nici Iorgulescu, jucători care au contribuit cu reușite notabile și la demersul naționalei, ci vedetă a fost echipa. Unită, harnică, valoroasă. Sportul n-a luat numai puncte, dar a căpătat și personalitate, și distincție, și autoritate. Faptul că ea n-a încetat, pînă în minutul 90 al campionatului, cursa pentru locul 2, apărîndu-și șansele de sportivitate și încredere, o recomandă o dată în plus, permițîndu-ne să afirmăm că Sportul a atins nivelul valoric și moral care să-i dea dreptul să aspire la o carieră cit mai

lungă în confruntările din Cupa U.E.F.A. Felicitînd-o pentru impresia lăsată în campionat, s-o însoțim cu gîndul nostru de bine, urîndu-i o toamnă „europeană” cit mai bogată în satisfacții!

CLASAMENTUL FINAL AL CAMPIONATULUI 1984-1985

1. STEAUA	34	23	8	3	71—24	54
2. Dinamo	34	21	11	3	58—31	52
3. Sportul	34	20	8	6	71—28	48
4. U. Craiova	34	17	5	12	62—46	39
5. Gloria	34	13	8	13	51—51	34
6. A.S.A.	34	13	7	14	32—32	33
7. F.C. Argeș	34	12	3	14	44—35	32
8. Corvinul	34	15	2	17	51—52	32
9. Poli. Tim.	34	12	8	14	35—52	32
10. F.C. Bihor	34	13	5	16	39—43	31
11. Rapid	34	10	10	14	36—43	30
12. F.C.M. Brașov	34	13	4	17	33—41	30
13. F.C. Olt	34	13	4	17	34—52	30
14. Chimia	34	11	7	16	26—50	29
15. S.C. Bacău	34	11	6	17	36—41	28
16. Jiul	34	11	6	17	36—58	28
17. F.C. Baia Mare	34	11	4	19	30—46	26
18. Poli. Iași	34	8	8	18	36—56	24

Dincolo de aparențe

„Atenții” pentru contabilă și ceilalți

Cînd căpitanul IOSIF HENTER din militia orașului Reghin a început să primească sesizări despre neregulile ce se petrec la C.L.F.-ul gestionat de Floarea Sobariu nici nu-i venea să creadă că pot fi adevărate, uni-

tatea respectivă avînd, se zicea, o reputație deosebită.

„A procedat, însă, la verificarea sistematică a tuturor aspectelor sesizate de diverși cetățeni — ne relatează maiorul MIHAI MOLDOVEANU din Militia județului Mureș — iar pînă la urmă a trebuit să preluăm „cauza” aici, faptele fiind pe cit de complexe pe atît de grave. Cercetările definitive împreună cu maiorul TEODOR LOGIGAN au stabilit un prejudiciu de peste 400 000 lei. „Da, am sustras din vînzări, pentru cheltuieli personale, circa 3 000 lei pe lună în ultimii patru ani

Avea să declare Floarea Sobariu — dar am dat bani și alimente ori am oferit diverse „atenții” și celor care m-au

ajutat să acopăr fraudă, care creștea de la o perioadă la alta. Lui Teodor Cotoi, șeful compartimentului aprovizionare, livrări, transporturi, i-am dat bani, țigări străine și alimente de circa 70 000 lei pentru a-mi asigura preferență autocamioanele cu care aduceam marfa. Într-o seară, Teodor Cotoi a venit la mine și mi-a spus să-i dau 600 lei că este cu directorul la restaurant și trebuie să plătească consumația. Nu aveam decît banii din încasări. A insistat și i-am dat. După o jumătate de oră, vine Gorea Ghengher, care se afla în același grup cu directorul și-mi cere 400 lei. I-am spus că i-am dat lui Cotoi și a plecat. Contabilei Eva-Maria Szabo —

i-am oferit „atenții” și bani în valoare de circa 90 000 lei, pentru că îmi lua în considerare documentele de gestiune falsificate, încît să ies basma curată la inventare...”

În legătură cu lipsa de scrupule a contabilei E.-M.S., care s-a întrecut pe sine în a pretinde și a primi, edificatoare este lista incompletă a favorurilor, pe cit de variate, pe atît de substanțiale pe care le-a obținut de la fosta gestionară:

- un covor — 6 400 lei;
- două carpete — 4 000 lei;
- două remorci lemne pentru foc — 2 800 lei;
- un porc în 1983 — 6 300 lei;
- șase metri perdele — 720 lei;
- cercei din aur — 2 000 lei;

— inel din aur — 1 200 lei;

— taxă pentru instalarea telefonului — 1 600 lei;

— un alt porc — 1984 — 6 000 lei;

— bani numerar: 10 000, 8 000 și 5 000 lei;

— carne și conserve din carne — circa 15 000 lei.

În astfel de împrejurări, fiind posibilă și amnezia, fosta contabilă recunoaște că ar fi primit „atenții” doar în valoare de circa 60 000 lei, însă nu este sigură, pentru că nu le-a ținut evidența. Asta ar mai fi lipsit! În rest, se pare că tabloul împrejurărilor care favorizează și amplifică incorectitudinea este suficient de clar.

MIHAI GROZAVU ■

Cronica șoselei

Nu te grăbi, că nu ajungi departe

Se îndreptau spre locul unde parcase mașina, cînd Tudor s-a oprit din mers și l-a prins de braț pe prietenul său, strîngînd-l cu putere. „Dragoș, asta nu-i mașina ta?” „Ba da, exact.” „Și tu stai așa indifereent și nu zici nimic, parcă n-ai fi dat pe ea atîția bani?” „Și mă rog, ce-ai vrea să fac cum? Pot schimba cu ceva ituația?” „Firea asta a ta, calul tău englezesc, te vor ajuta și depășești suta de ani!”

Veniseră toți trei — Dragoș și soția și Tudor, un prieten de-al lor —, să facă o vizită lui amic în marele oraș. „Nu ăm merge la oameni în viață așa, cu mina goală”, a re-areat Ioana cînd nu mai veau mult pînă la blocul în re locuia familia ce urma s-o ziteze. „O să zicem și noi, umi Dragoș, N-am venit cu na goală copii, am venit cu prieten”. „Să lăsăm gluma, șerveni femeia, oprește aici. apropiere, la complex, gă-ă prăjituri și flori”. Au fă-cumpărături și mai aveau

cîțiva pași pînă să urce în mașină, cînd Dragoș propune soției și prietenului să-l însoțească la o tonetă de răcoritoare. „Mi-e o sete cumplită. Simt că nu mai pot conduce dacă nu beau un pahar de limonadă rece”. „Ai un talent extraordinar de a incurca lucrurile, soțule dragă. Mai avem cîteva minute de mers și ajungem. Acolo o să-ți poți potoli setea. Nu ne-a ajuns zăpușeala din magazine, acum să mai stăm și în soare”.

Ioana mai continuă un timp cu reproșurile, dar cei doi bărbați se așază la rînd și așteaptă cu paciență să fie serviți. În fața șoferului a mai rămas doar o singură persoană. Paharul cu limonadă rece a fost deja umplut și pus pe teighea, dar bătrînică tot caută în portmoneu moneda potrivită. Vînzătoarea, cu obrazul congestionat de căldură, își șterge fruntea cu o batistă și folosește parcă momentul de respiro, pentru a și mai trage sufletul. Folosește o bucată de carton drept evantai, pe care o agită sacadat în

dreptul obrazului. Intervine Dragoș: „Hai, mamaie, mai repede puțin, nu vezi cită lume e în spatele dumitale?” Bătrîna se întoarce ofensată spre Dragoș. „Trebuie să plătesc, nu, lasă-mă să-mi găsesc bani potriviți. Cu graba n-ai să ajungi niciodată departe”.

Ioana, aflată și ea la rînd, în spatele șoferului, îi șoptește: „Las-o în pace, altfel pierdem și mai mult timp”. După ce și-a potolit setea, fără grabă, grupul se îndreaptă spre mașină.

Am insistat intenționat ceva mai mult asupra opririi celor trei la toneta de răcoritoare, pentru că firul vieții lor a depins de cele cîteva minute cit au zăbovit în acel loc, întîrziere prelungită de către bătrînică care nu și găsea banii.

Dacă cei trei se urcau în mașină cu 10 minute înainte, erau morți cu toții. De ce? Pentru simplul motiv că peste autoturismul parcat s-a prăbușit o macara de 25 de tone care a transformat autovehiculul în ceva nedefinit, avînd înălțimea nu mai mare de 30—40 centimetri. „Parc-ar fi o clătîță”, spunea un hitru. „Seamănă cu o mașină de curse formula unu”, remarcă altul mai indulgent. Oricum, nimeni n-ar fi supraviețuit dacă se afla în interiorul autoturismului.

Cum a putut ca o macara să

să se prăbușească peste firava mașină? La fel de simplu. Avînd de efectuat transportul utilajului în cauză la o distanță de nici un kilometru, șoferul și mecanicii respectivi au ancorat macaraua de mintuală, doar cu un singur lanț și acela subred.

Cine e șicampăt din obișnuință, nu se dezmente nici în conducerea mașinii. În toate cazurile cînd am văzut șofari cu hainele în dezordine, ne-bărbierii cu săptămînilile, mașinile erau la fel. Curgeau tablele de pe ele, iar la volan se comportau la fel de neglijenți. La o trecere de pietoni, pilotul care pălăvrăgea cu ceilalți din cabină, a apăsat ceva mai brusc pedala de frînă, suficient ca lanțul de ancorare să se rupă, precum o ață de cusut, iar macaraua să lungească pe propriile ei pneuri de pe trailer și dezechilibrîndu-se apoi să se prăbușească peste mașina lui Dragoș și peste încă două autoturisme care au fost și ele șifonate destul de zdravăn.

„De regulă, în călătoriile noastre ne însoțește și fetița, în vîrstă de 4 anișori. Cînd părăsim, pentru cumpărături, mașina, ea rămîne în autoturism, pe bancheta din spate. Ne felicităm că de data asta, fiind ușor răcită, nu am luat-o cu noi. Ce plînsete au fost la plecare, ce diplomație a trebuit să vedem pentru a o convinge

să rămînă acasă”, relatea Ioana, după ce, ieșînd din șocol primului contact cu epava mașinii, a realizat ce se putea întimpla.

Tudor continuă să fie intrigat de calmul lui Dragoș. „Să zicem merci să am scăpat cu viață. Cel mai important lucru pentru mine, acum, este s-o găsesc pe bătrînică și să-i fac cadou un tort mare. Dacă nu ne ținea pe loc cele cîteva momente, cu căuțatul banilor, eram morți toți trei. De aceea, Tudore, nu-ți înțeleg agitația ta, doar omul a făcut mașina și nu invers. Bine a zis bătrîna: „Nu te grăbi tinere, că nu ajungi departe”.

„Se pare că nu numai bine-făcătoarea mea are o părere atît de proastă despre grabă, ci și alții”, relatea deunăzi Dragoș. Herodot o numește „Mama eșecului”, iar Napoleon I „Un mare obstacol pe drumul succesului”. La urma urmei nu trebuie uitat nici acei „Grăbete-te încet”, mereu actual în circulație. Totuși, în această întimplare, nu graba care a fost un factor întîmplător, trebuie pusă sub acuzare, ci ignoranța, acest „demon care va mai juca un rol în multe tragedii”, cum o definește un celebru filozof.

VICTOR BEDA ■

Marea competiție a sportului românesc „Daciada” programează o mare sărbătoare fotbalistică:

FINALA CUPEI ROMÂNIEI

Pusă sub semnul generos al „Daciadei”, Cupa României se încheie duminică printr-o finală așteptată cu interes maxim. Se întindec două dintre cele mai bune echipe ale fotbalului nostru, proaspăta campioană a țării (cuvintele felicitări!) și, de partea cealaltă, formația care dă cei mai mulți componenți naționali. Fiecare, firește, cu ambițiile ei: Steaua să realizeze eventul, Craiova să demonstreze că, în pofida unui campionat mai șters, rămîne o formație pentru Europa, puternică, în măsură să obțină intrarea în Cupa cupelor nu printr-o clauză regulamentară, ci printr-o victorie. Sint întrunite deci toate condițiile unui meci memorabil, pe care îl dorim transformat, dincolo de aspirațiile celor două echipe, într-un spectacol de calitate, într-o adevărată sărbătoare a fotbalului, de înaltă ținută și fair play.



Club înființat în 1947. Adresa: București, Calea Plevnei 114, tel. 49 33 90. Culori: roșu-albastru. Vicepreședintele clubului și șef al secției de fotbal: Ion Alexandrescu.

Palmares: de 9 ori campioană a țării, de 13 ori câștigătoare a Cupei. 18 finale disputate. Cum s-a calificat în actuala ediție: 6-1 cu Steaua C.F.R. Cluj-Napoca (C), 2-0 cu Dunărea C.S.U. Galați (B), 1-0 cu F.C. Baia Mare (A), 5-0 cu Dinamo (A).



Club înființat în 1948. Adresa: Craiova, str. Gheorghe Doja, 2 A, tel. 3 24 80. Culori: alb-albastru. Președintele clubului: lector univ. Sergiu Cătăneanu. Președintele secției de fotbal: prof. univ. dr. Constantin Bărbăciaru.

Palmares: triplă campioană națională, de 4 ori câștigătoare a Cupei. 5 finale. S-a calificat: 3-0 (neprezentare) cu C.S. Tirgoviște (B), 1-0 cu F.C.M. Brașov (A), 3-1 (prelungiri) cu A.S. Mizil (B), 2-0 cu Politehnica Iași (A).



Fotografii de VICTOR RADULESCU

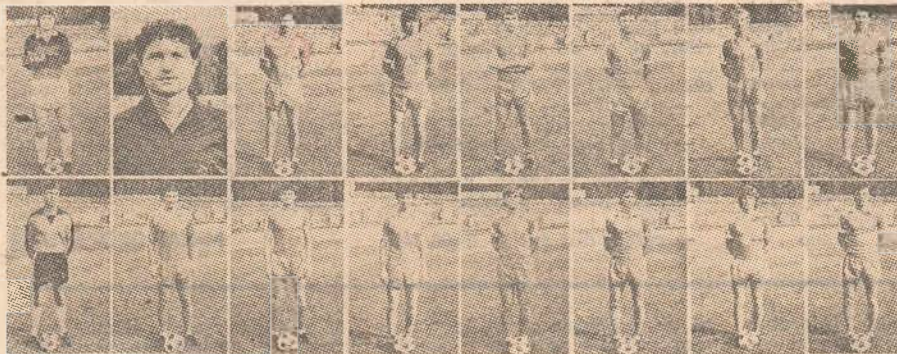
Helmuth Duckadam: născut la 1 aprilie 1959, la Senlac, județul Arad; 1,88 m, 88 kg; 2 A; **Dumitru Stingaciu:** 9 august 1964, Brașov; 1,90 m, 80 kg; **Ilie Bărbulescu:** 24 iunie 1957, Pitești; 1,75 m, 68 kg; 3 A; **Ștefan Iovan:** 23 august 1960, Moțăței, Dolj; 1,85 m, 80 kg; 7 A; **Adrian Bumbescu:** 23 februarie 1960, Craiova; 1,86 m, 80 kg; **Miodrag Belodedici:** 20 mai 1964, Socol, Caras-Severin; 1,84 m, 72 kg; 1 A; **Augustin Eduard:** 1 august 1962, Tirgoviște; 1,79 m, 72 kg; **Marcel Pușcas:** 12 octombrie 1960, Oradea; 1,80 m, 74 kg; 1 A; **Gavril Balint:** 5 ianuarie 1963, Singeorz Băi, Bistrița-Năsăud; 1,80 m, 70 kg; 11 A; **Ladislau Bölöni:** 11 martie 1953, Tîrgu Mureș; 1,78 m, 74 kg; 83 A; **Mihail Majaru:** 15 iulie 1960, Galați; 1,80 m, 74 kg; **Ștefan Petcu:** 17 martie 1957, Constanța; 1,80 m, 76 kg; **Tudorel Stoica:** 7 septembrie 1954, Brăila; 1,77 m, 72 kg; 8 A; **Ion Tătăran:** 17 octombrie 1961, Baia Mare; 1,86 m, 83 kg; **Marius Lăcătuș:** 5 aprilie 1964, Brașov; 1,80 m, 68 kg; 11 A; **Marin Radu (II):** 15 martie 1956, Mareș, Argeș; 1,74 m, 72 kg; 7 A; **Victor Pițurcă:** 12 mai 1956, Orodel, Dolj; 1,86 m, 76 kg; 1 A.

Antrenori: Emerich Jenei, Anghel Iordănescu.
Medic: dr. Marcel Georgescu.

Silviu Lung: născut la 9 septembrie 1956, la Sinmiciuș, județul Satu Mare; 1,94 m, 85 kg; 28 A; **Gabriel Boldici:** 28 martie 1957, Craiova; 1,83 m, 77 kg; **Nicolae Negrilă:** 23 iulie 1954, Gighera, Dolj; 1,70 m, 68 kg; 24 A; **Nicolae Tilihoi:** 9 decembrie 1956, Brăila; 1,77 m, 76 kg; **Costică Ștefănescu:** 26 martie 1951, București; 1,79 m, 76 kg; 62 A; **Nicolae Ungureanu:** 11 noiembrie 1956, Craiova; 1,72 m, 71 kg; 35 A; **Vasile Mănăilă:** 22 noiembrie 1962, Constanța; 1,72 m, 65 kg; **Mircea Irimescu:** 13 mai 1959, Craiova; 1,81 m, 79 kg; 9 A; **Marian Bicu:** 21 aprilie 1960, Maglavit; 1,71 m, 68 kg; **Aurel Ticleanu:** 20 ianuarie 1959, Sadu, Gorj; 1,78 m, 72 kg; 42 A; **Adrian Popescu:** 26 iulie 1960, Craiova; 1,76 m, 68 kg; **Ion Geolău:** 20 februarie 1961, Pielești, Dolj; 1,75, 74 kg; 16 A; **Marin Matei:** 5 noiembrie 1961, Timburești, Dolj; 1,75 m, 67 kg; **Florin Gioroiianu:** 24 aprilie 1963, Craiova; 1,80 m, 76 kg; **Octavian Popescu:** 7 ianuarie 1964, Tirgoviște; 1,69 m, 65 kg; **Rodion Cămătaru:** 22 iunie 1958, Strehăia; 1,89 m, 87 kg; 46 A; **Sorin Cîrțu:** 12 noiembrie 1955, Craiova; 1,75 m, 68 kg; 7 A; **Emil Săndoi:** 1 martie 1965, Craiova; 1,83 m, 75 kg; **Gheorghe Popescu:** 9 octombrie, Calafat; 1,85 m, 75 kg.

Antrenori: Florin Halagian, Silviu Stănescu, Victor Dinuț.
Medic: dr. Vasile Frinulescu.

Celelalte două fruntaușe pentru Europa: Dinamo și Sportul studentesc



Miercuri s-a tras cortina peste întrecerile diviziei A. Ultima etapă n-a avut de dat decît un răspuns, care va fi a treia retrogradată? și l-a dat: Jiul Petrosani va însoți pe F.C. Baia Mare și Politehnica Iași în B. Cînd scriem aceste rânduri, miercuri seară, aproape de închiderea numărului, ecurile etapei a 34-a încă nu s-au stins, așa că (presali și de timp) nu vom intra în amănunte. Totuși se cuvine să remarcăm că ziua de încheiere a campionatului și-a aminat verdictul în privința retrogradării pînă în minutul 85, cînd Chimia Rîmniciu Vilcea a înscris în meciul cu Sportul studentesc (toată stîmă pentru modul corect, sportiv în care „medalia de bronz” a diviziei A și-a apărut șansele), salvîndu-se în extremis și trimițînd în B pe

Jiul. Ca o observație generală: partidele n-au cunoscut „favoruri”, atît la Vilcea, cît și la Pitești și București (pe „Ghencea” și pe „Dinamo”), echipele fără probleme de puncte evoluînd la turaj maximă. De campionat însă, cu îminile și umbrele sale, ne vom ocupa cu altă ocazie, cît de curînd. Pentru azi, ne-am propus să facem cîteva referiri, fie și succinte, la celelalte două „europene” ale fotbalului nostru (Steaua și Craiova sînt prezentate mai sus), adică la Dinamo și Sportul studentesc, care urmează să ne reprezinte în Cupa U.E.F.A.

Față de anul trecut, cînd a triumfat pe ambele planuri, Dinamo a ratat în acest sezon și campionatul și Cupa, de unde, firește, un sentiment de insatisfacție,

judecat mai ales în relație cu pretențiile și posibilitățile (adesea probate) primei, și singurei, semifinaliste a fotbalului românesc în C.C.E. Deși, cert, Dinamo a jucat în 1984/85 sub cota anului precedent, ea a realizat acum mai multe puncte (52 față de 49) decît la cîștigarea ultimului titlu și, altă curiozitate, a învins de mai multe ori în deplasare! Concluzia pare una singură: fără explozia Stelei, Dinamo ar fi fost, și anul acesta, campioană! Numai că un titlu, nu spunem nici o noutate, nu se obține prin comparații cu sezoanele anterioare, ci printr-o luptă directă, la zi, care trebuie să țină seama și de replica (de data asta în creștere netă!) adversarilor! Deși cu un lot chiar mai echilibrat decît în campionatul precedent, Dinamo n-a mai

găsit soluția unei exprimări la nivelul valorii componenților, prea dese fluctuații de formă și de echipă (nu s-au jucat două meciuri la rînd cu aceeași garnitură!) contribuînd la diminuarea șanselor. Surprinzător, tocmai partidele de acasă au constituit o problemă, adoptarea sistemului cu 2 virfuri dovedindu-se dificilă. Cînd scriem toate astea, atragem atenția, nu raportăm pe Dinamo la Poli Timișoara și nici la F.C. Bihor, să zicem, ci o raportăm la ea însăși, a căia la o formație care și-a clădit, prin su-

(Continuare în pag. 23)

Pagină realizată de
OVIDIU IOANIȚOIAIA

Flacăra, Redacția: București, Piața Scînteii 1, cîșuța poștală 3 312, cod 71 341
PROBLEME DE DEZVOLTĂRII (Politică-economie-știință) - Cornel Nistorescu, Ion D. George Arion, Victor Niță - 14 57; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj-urgente-sport) - nescu, Cora Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan - 21 28
Elena Ghera, Sorin Postolache - 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de
12 24; redactor-șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”
Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori-audiențe-Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu - 25 42, 21 30, 25 58; Goia, Liviu Timbus - 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură-artă-învățămînt) - Ovidiu Ioanițoiaia, Ilie Purcaru, Cici Iordache-Adam, Nicolae Grigore, Dumitru Constantin PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) - Dan Bărlădeanu, Ion Zubașcu, redacție - Nicolae Cristache - 21 43, redactor-șef adjuncți - Nicolae Arsenie - Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU